

PENSUMLISTE – VÅREN 2011

ARKEOLOGI

Bachelorstudium	s. 2
Masterstudium	s. 41

Institutt for arkeologi og religionsvitenskap
Det humanistiske fakultet
og
Seksjon for arkeologi og kulturhistorie,
Vitenskapsmuséet

NTNU Trondheim
25.11.2010

Det anbefales at pensumlistene leses på bakgrunn av de opplysninger som er gitt i NTNUs Studiehåndbok for humanistiske studier 2010/2011, som fås kjøpt på Tapir bokhandel. Den er også lagt ut på internet: <http://www.ntnu.no/hf/studier/studiehandbok>
Emnebeskrivelser finnes kun i internet-utgaven.

BACHELORGRAD

ARK1111 INTRODUKSJON TIL ARKEOLOGI 7,5 sp

#: Fås kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format.

©: Finnes i kompendium.

HVA ER ARKEOLOGI?

© **Bjerck, H. B.** 2001: Kulturminner fra oldtid og middelalder. I Holme, J., (red.), Kulturminnevern. Bind I, 32-55. Oslo.

E: **Gamble, C.** 2002: Archaeology: The Basics. Routledge: London, ca. 200 s. Finnes som elektronisk bok i BIBSYS

© **Shanche, A.** 2001: Samiske kulturminner. I Holme, J., (red.), Kulturminnevern. Bind I, s. 56-61. Oslo. 4 s.

FORSKNINGSHISTORIE OG TEORETISK RAMMEVERK:

Arwill-Nordbladh, E. 2001: Genusperspektiver inom arkeologien. Höskoleverket: Stockholm. 50 s.

Olsen, B. 1997: Fra ting til tekst. Universitetsforlaget, Oslo, s. 11–279. 268 sider.

© **White, L.** 1973: Foreword, I: Service, E. & M.D. Sahlins (red.), Evolution and Culture, University of Michigan Press. 5 sider.

ARKEOLOGI OG MODERNE SAMFUNN:

Fox, Edward. 2001. Palestine Twilight: the murder of Dr. Albert Glock and the archaeology of the Holy Land. Harper Collins. London. Ca 250 sider

Keller, Chr. 1978: Arkeologi – virkelighetsflukt eller samfunnsforming. Universitetsforlaget. 9-99. Ca 60 sider

Sabloff, J.A. 2008. Archaeology Matters. Action archaeology in the modern world. Left Coast Press. 11-113. Ca 100 sider

Arkeologiske eksempler 1, HULEMALINGER I NORGE GJENNOM 80 ÅRS FORSKNING:

- © **Bjerck, H. B.** 1995: Malte menneskebilder i "Helvete". Betragtninger om en nyoppdaget hulemaling på Trenyken, Røst, Nordland. Univ. Oldsaksamling Årbok 1993/1994, s. 121–150. 16 sider.
- © **Johansen, A. B.** 1988: Bildene i Troillhåle. Årbok for Helgeland 1988, s. 29–32. 3 sider.
- © **Marstrander, S.** 1965: Fingalshulen i Gravvik, Nord-Trøndelag. Viking XXIX, s. 147–165. 13 sider
- © **Petersen, Th.** 1914: Solsemhulen paa Leka. En boplads fra arktisk stenalder. Foreløpig meddelelse. Oldtiden IV, s. 25–41. 9 sider.
- © **Sognnes, K.** 1983: Prehistoric Cave Paintings in Norway. Acta Archaeologica vol. 53/1982, s. 101–118. 10 sider.

Arkeologiske eksempler 2, ENDRINGSTEORIER AVSPEILET I NEOLITTISERINGSPROSESSEN:

- © **Bender, Barbara** 1978: "Gatherer-hunter to farmer: a social perspective." I: *World Archaeology* vol 10, 2. 15 sider.
- © **Childe, V. G.** 1936: "The Neolithic Revolution." Kap V, I: *Man makes himself*, 37 sider. Boken finnes i en rekke utgaver som f.eks. Fourth Edition, The Fontana Library (Collins) 1966.
- © **Hodder, I.** 1990: *The Domestication of Europe*, kapitel 1 "Introduction" og kapitel 2 "The Domestication of Society", s 1-43 (37 s).
- © **Haaland, R.** 1997: "Emergence of sedentism: new ways of living, new ways of symbolizing." I: *Antiquity* vol 71:272, s 374-85. 7 sider.

Arkeologiske Eksempler 3, MATERIELL KULTUR:

- © **Kopytoff, I.** 1986: The Cultural Biography of Things. Commoditization as Process. I: Appadurai, A. (ed.) *The Social Life of Things*, Cambridge University Press. Cambridge. 64-91. Ca 25 sider.

Arkeologiske Eksempler 4, HÅNDVERKSKUNNSKAP:

- © **Bender Jørgensen, L.** 2006 Textiler – mellom håndverk og videnskap. I: Børresen A.K og Molander B. (red) *Håndverk og kunnskap. Forum forkunnskapshistorie*. Publikasjon 5. NTNU. 41–48. Ca 5 sider.
- © **Bentz Høgseth, H.** 2006. Å skrive håndverk. I: Børresen A.K og Molander B. red) *Håndverk og kunnskap. Forum for kunnskapshistorie*. Publikasjon 5. NTNU. 51-74. Ca 15 sider.

Arkeologiske eksempler 5, MARITIM ARKEOLOGI:

- © **Jasinski, M.E.** 1995: Maritim arkeologi. Genesis definisjon og kunnskapsbehov. I: *Marinarkeologi*,

kunnskapsbehov. Rapport fra seminar 22.-25. september 1993, Korshavn ved Lindesnes. Norges Forskningsråd, FOK: 103-127. 25s.

- © **Pálsson, G. 1994:** Enskilment at sea. *Man* (N.S.) 29, 901-927. 24 sider.
- © **Westerdahl, C. 1992:** The Maritime Cultural Landscape. /*The International Journal of Nautical Archaeology*/ 21:1 s. 5-14 (10 s.)

I alt ca. 1100 sider

Supplerende litteratur og oppslagsverk:

- Renfrew, C & P. Bahn** (red) 2005: *Archaeology: The Key Concepts*. Routledge: London. ca 250 s.
- Østmo, E. & L. Hedeager** (red) 2005: *Norsk arkeologisk leksikon*. Pax forlag: Oslo (ca 500 s).

ARK1114 ARKEOLOGI I SKRIFTLØSE SAMFUNN – STEINALDER OG BRONSEALDER 15 sp

#: Fås kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format.

©: kompendium

ALLMENT: (489 s)

- © **Baudou, E. 1995.** *Norrlands forntid – ett historiskt perspektiv*. Umeå, Gewe-förlaget. (105 s)
- # **Gillis, C., D. Olausson & H. Vandkilde** 2004. *Dawn of Europe*, s. 3-53, 65-103, 113-140. Lund. (58 s)
- E **Jensen, J. 2000:** *The Prehistory of Denmark*, kap. 1-5, 11-14. London. (119 s)
- © **Lillehammer, A. 1994 [2005]:** *Fra jeger til bonde*. Aschehougs Norgeshistorie 1, s. 16-140. Oslo. (111 s)
- # **Olsen, B. 1994:** *Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie*. Oslo, s. 9-139. (128 s) Universitetsforlaget, Oslo.
- # **Sognnes, K. 1999:** *Det levende berget*, Tapir, Trondheim. (96 s)

STEINALDER I EUROPA: (372 s)

- # **Ammermann, A.J. & P. Biagi** (red) 2003: *The Widening Harvest. The Neolithic Transition in Europe: Looking Back, Looking Forward*, kap. 3,4,6, 7,8,12,13,14. Archaeological Institute of America, Boston. (112 s)
- E **Arbuckle, B.S. & C.A. Makarewicz 2009:** The early management of cattle (*Bos Taurus*) in Neolithic central Anatolia. *Antiquity* 83, s. 669-686. (11 s)
- © **Bahn, P. G. 1998:** *The Cambridge Illustrated History of Prehistoric Art*, kap. 4,5, s. 82-140. Cambridge University Press, Cambridge. (30 s)
- E **Boric, D. 2002:** The Lepenski Vir conundrum: reinterpretation of the Meso-lithic and Neolithic

sequences in the Danube Gorges. *Antiquity* 76, s. 1026-1039. (6 s) [E-tidsskrift]

- E **Clottes, J.** 1990: The parietal art of Late Magdalenian. *Antiquity* 64, s. 527-548.(12 s) [E-tidsskrift]
- © **Cunliffe, B.** 2001: *Facing the Ocean: The Atlantic and its peoples*, kap. 5: Ancestors and ritual landscapes, s. 159-212. Oxford University Press, Oxford. (32 s)
- E **Gonzales Morales, M.R. & L.G. Straus** 2009: Extraordinary Early Magdalenian finds from El Mirón Cave, Cantabria (Spain). *Antiquity* 83, s. 267-281. (9 s)
- Hodder, I.** 1990: *The Domestication of Europe*. Blackwell, Oxford. kap. 2, s. 20-43 (22 s)
- © **Klein, R. G.** 2005. Hominid dispersal in the Old World. I C. Scarre (red.): *The Human Past*. Thames & Hudson, London. Kap. 3, s. 84-123. (32 s)
- © **Pettit, P.** 2005: The rise of modern humans. I C. Scarre (red.): *The Human Past*. Thames & Hudson, London. Kap. 4, s. 124-173. (40 s)
- E **Richards, M.P. & R. W. Schmitz** 2008: Isotope evidence for the diet of the Neanderthal type specimen. *Antiquity* 82, 553-559. (5 s)
- E **Svoboda, J. et al.** 2009: Pavlov VI: an Upper Palaeolithic living unit. *Antiquity* 83, 282-295. (7 s)
- © **Toth, N. & K. Schick** 2005: African origins. I C. Scarre (red.): *The Human Past*. Thames & Hudson, London. Kap. 2, s. 46-83. (33 s)
- © **Zvelebil, M.** 2008: Innovating hunter-gatherers. I G. Bailey & P. Spikins (red.): *Mesolithic Europe*, kap. 2, s. 18-59. Cambridge University Press, Cambridge. (35 s)

STEINALDER I NORDEN: (310 s)

- © **Alsaker, S. K.** 2005: Steinalderen. I I. Bull (red): *Trøndelags historie* 1, s. 17-81(30 s)
- © **Bergsvik, K.A.** 2002: Task groups and social inequality in Early Neolithic western Norway. *Norwegian Archaeological Review* 35: 1-28. (20 s)
- © **Bergsvik, K.A. & A. Bruen Olsen** 2003. Traffic in stone adzes in Mesolithic western Norway. I L. Larsson m.fl. (red): *Mesolithic on the Move*. Oxford, Oxbow Books, s. 485-493. (6 s)
- © **Bjerck, H.B.** 2008: Norwegian Mesolithic trends: A review. I G. Bailey & P. Spikins (red.): *Mesolithic Europe*, kap. 3, s. 60-106. Cambridge University Press, Cambridge. (40 s)
- © **Edgren, T.** 1993: *Finlands historia* 1, s. 39-86. Schildts, Helsinki. (34 s)
- © **Fischer, A.** 1991: Pioneers in deglaciated landscapes: The expansion and adaptation of Late Palaeolithic societies in Southern Scandinavia. I: N. Barton, A.J., Roberts & D.A. Roe (red): *The Late Glacial in North-West Europe: Human Adaptation and Environmental Change in the End of the Pleistocene*, s. 100-121. CBA Research Report 77. London. (22 s)
- © **Forsberg, L.** 2003: Förhistoriska fångst-samhällen i Indalsälvens avrinnings-område. I A. Beverfjord (red.): Midtnordisk arkeologisymposium 1999. *Vitark* 3, s. 41-70 (22 s).
- © **Gundersen, S. M.** 2006: Ausevik i en mesolittisk verden – om veideristninger og sosiale grupper i Vest-Norge. I R. Barndon m.fl. (red): Samfunn symboler og identitet. UBAS nordisk s. 105-115.

Bergen. (9 s)

- © **Helskog, K.** 1999: The shore connection. Cognitive landscape and communication with rock carvings in northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review* 27: 73-94. (16 s)
- © **Lødøen, T. K.** 2003: Late Mesolithic rock art and expressions of ideology. I L. Larsson m.fl. (red.): *Mesolithic on the Move*. Oxford, Oxbow Books, s. 511-520. (7 s)
- © **Nærøy, Arne Johan** 1999: The Norwegian Stone Age in South Scandinavian and Northwest European Context. I L. Selsing & G. Lillehammer (ed): *Museumslandskap*. AmS rapport 12B, s. 463-488. (30 s)
- © **Petersen, E. B. & C. Meiklejohn** 2003: Three cremations and a funeral: Aspects of burial practice in Mesolithic Vedbæk. I L. Larsson m.fl. (red.): *Mesolithic on the Move*. Oxford, Oxbow Books, s. 485-493. (6 s)
- © **Pettersen, K.** 1985: Yngre fangst-steinalder. *Helgeland historie* 1, s. 61-132. (45 s)
- © **Purhonen, P.** 2003: Varggrottan: Bosättningen före istiden. I A. Beverfjord (red.): Midtnordisk arkeologisymposium 1999. *Vitark* 3, s. 27-31. (4 s)
- © **Rokoengen, K. & A.B. Johansen** 2003: Muligheter for tidlig bosetning på kontinentalsokkelen utenfor Midt-Norge. I A. Beverfjord (red.): Midtnordisk arkeologisymposium 1999. *Vitark* 3, s. 33-40. (6 s)
- © **Sognnes, K.** 2008: Rock-art and material culture: Stone Age symbol systems in Central Norway. I G. Nash & G. Children (red.): *The Archaeology of Semiotics and the Social Order of Things*. British Archaeological Reports, s.9-18. (5 s)
- E **Skak-Nielsen, N.V.** 2009: Flint and metal daggers in Scandinavia and other parts of Europe. A re-interpretation of their function in the Late Neolithic and Early Copper and Bronze Age. *Antiquity* 83, 349-358. ((8s)

BRONSEALDER I EUROPA: (233 s)

- © **Cunliffe, B.** 2001: *Facing the Ocean: The Atlantic and its peoples*, kap. 6-7: s. 213-310. Oxford University Press, Oxford. (65 s)
- © **Kaul, F.** 1995: Ships on Bronzes. I O. Crumlin-Pedersen & B. M. Thye(ed): *The Ship as Symbol in Prehistoric and Medieval Scandinavia*, s. 59-70. København. (10 s)
- © **Demakopoulou, K.** (red) 1999: *The Gods and Heroes of the European Bronze Age*, s. 29-72. Thames and Hudson, London. (43 s)
- © **Kristiansen, K.** 1998: *Europe before history*. Kap. 4-5, s. 63-209. Cambridge University Press, Cambridge. (85 s)
- © **Kristiansen, K. & T. B. Larsson** 2005: *The Rise of Bronze Age Civilization: Travels, Transmissions and Transformations*, kap. 4, s. 108-141. Cambridge University Press. 20 s.
- E **Parker Pearson, M. et al.** 2009: Who was buried at Stonehenge? *Antiquity* 83, s. 23-39. (10 s)

BRONSEALDER I NORDEN: (139 s)

- © **Artursson, M.** 2005: Byggnadstradition, bebyggelse och samhällsstruktur i Sydskandinavien under senneolitikum och äldre bronseålder. I J. Goldhahn (red.): *Mellan sten och Järn (II)*. Gotarc Series C 59, s. 39-66. (16 s)
- Bakka, Egil** 1976 [1994]: *Arktisk og nordisk i bronsealderen*. *Miscellanea* 27, s. 7-47 (41 s)
- © **Bergerbrant, S.** 2005: Fremda Frau eller I lånade fjädrar? Interaktion i norra Europa under period I och II. I J. Goldhahn (red.): *Mellan sten och Järn (II)*. Gotarc Series C 59, s. 230-240. (8 s)
- © **Berntsson, A.** 2005: Fiske och resor – ett nytt sätt att se på kommunikation. I J. Goldhahn (red.): *Mellan sten och Järn (II)*. Gotarc Series C 59, s. 241-252. (8 s)
- © **Bolin, H.** 2005: Ockuperad förhistoria – om östligt inflytande i den nordiska bronsålderskretsen. I J. Goldhahn (red.): *Mellan sten och Järn (II)*. Gotarc Series C 59, s. 217-227. (7 s)
- © **Kristiansen, K.** 2002: Langfærder og helleristninger. *In situ* 2000-2002, s. 67-80. (9 s)
- © **Kristiansen, K.** 2005: Cosmology and consumption in the Bronze Age. I J. Goldhahn (red.): *Mellan sten och Järn (II)*. Gotarc Series C 59, s. 135-149 (8 s).
- © **Løken, Trond** 1998: Hustyper og sosial struktur gjennom bronsealder på Forsandmoen, Rogaland, Sørvest-Norge. I T. Løken (ed): *Bronsealder i Norden – regioner og interaksjon*. *Ams Varia* 33, s. 107-121. Stavanger (12 s)
- © **Sognnes, K.** 2003: Bronze Age rock-art and landscape in Trøndelag, Norway. I K. Sognnes (red.): *Rock art in landscapes – landscapes in rock art*. DKNVS skrifter 2003 (4), s. 85-106 (12 s).
- © **Sognnes, K.** 2005: Bronsealderen. I I. Bull (ed): *Trøndelags historie* 1, s. 83-105. Trondheim (18 s)
- © **Stig Sørensen, Marie Louise** 1989: Looking at Peripheries: Reproduction of Material Culture in Late Bronze Age Scandinavia and England. I H.-Å. Nordström & A. Knappe (ed): *Bronze Age Studies*, s. 63-76. Stockholm. (12 s)

I alt 1543 s.

ARK 1115 ARKEOLOGI I JERNALDER OG TIDLIG HISTORISK TID 15 sp

#: Fåes kjøpt som bok.

*: Bok som også brukes i ARK 1114.

E: Finnes i e-format,

©: Finnes i kompendium.

OVERSIKT – EUROPA OG NORDEN:

- #* **Gillis, C. D. Olausson & H. Vandkilde** 2004: *Dawn of Europe*. Lund, s. 54-64, 104-111 (17s)
- # **Hodges, R. & D. Whitehouse** 1983: *Mohamed, Charlemagne and the Origins of Europe*, Duckworth, London. s. 20-176. (130 s)
- # **Collis, J.** 1984: *The European Iron Age*. Routledge. (100 s)

- # **Solberg, Bergljot** 2000: *Jernalder i Norge*. Oslo. (250 s)
- # **Wells, P. S.** 2001: *The Barbarians Speak. How the Conquered Peoples Shaped Roman Europe*. Princeton University Press (240 s)

JERNALDEREN I NORDEN: SAMFUNN OG MENTALITET

- © **Hedeager, Lotte** 1992: *Danmarks jernalder: mellem stamme og stat*, kap. VIII-IX, s. 195-209. Århus (15 s)
- E **Hedeager, Lotte** 2002: Scandinavian 'central places' in a cosmological setting. I *Central Places in the Migration and Merovingian Periods*. Ed. Hårdh, B & Larsson, L. Uppåkrastudier 6. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8:º, 39, s. 3-15. (13 s)
- E **Herschend, Frands** 1997: *Livet i hallen. Tre fall studier i den yngre jernaldernes aristokrati*. Uppsala universitet: 49-59.
- © **Hofseth, Ellen Høigård** 1988. Liten tue velter ... : Problemer knyttet til manns-og kvinnegravenes fordeling i Nord-Rogaland. I *AmS skrifter* 12, s. 5-38. Stavanger (32 s)
- © **Stoklund, Marie** 2003: De første runer – germanernes skriftsprog. I L. Jørgensen et al. (ed): *Sejrens triumf: Norden i skyggen af det romerske imperium*, s. 172-178. København. (7s)
- E **Storli, Inger** 2000: "Barbarians" of the North: Reflections on the Establishment of Courtyard Sites in North Norway. *Norwegian Archaeological Review* 33: 81-116. (35 s)

JERNALDEREN I NORDEN: BOSETNING OG LANDSKAP

- © **Bertelsen, R.**, 1989. Gårdshaugerne i Nord-Norge. Eksempler på Nordatlantiske teller. *Hikuin* 15. s. 171-182 (12 s.)
- © **Brink, Stefan** 1999: Social order in the early Scandinavian landscape. I C. Fabech & J. Ringtved, *Settlement and Landscape*, s. 423-439. Århus. (7 s)
- E **Carlie, Anne** 2008: Magnate Estates along the Road. Viking Age Settlements, Communication and Contracts in South-West Scandia, Sweden. *Acta Archaeologica* vol. 79, s. 110-144. (17 s)
- © **Fabech, C.** 1999: Centrality in sites and landscapes. I C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, s. 455-473. Århus. (18 s)
- © **Hed Jakobsson, A.** 1999. Towns, Plots, Craft and Fertility. Traces of Power Ideology. *Current Swedish Archaeology* 7, s. 37-53. (12 s)
- © **Jørgensen, Lars** 2002: Kongsgård-kultsted-marked. Overvejelser omkring Tissøkompleksets struktur og funktion. I: K. Jennbert et al (red): *Plats och praxis – studier av nordisk förkristen ritual. Vägar till Midgård* 2, s. 215-247. (17 s)
- © **Kaldal Mikkelsen, D.** 1999: Single farm or village? Reflections on the settlement structure of the Iron Age and the Viking Period. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement & Landscape*. Jysk Arkæologisk Selskab, s. 177-193. (8 s.)

- © **Kveiborg, Jacob** 2008: Fårehyrder, kvægbønder eller svineavlere. En revurdering af jernalderens dyrehold. KUML 2008, s. 59-97. (25 s)
- © **Magnus, Bente** 2002: Dwellings and settlements: structure and characteristics. I J. Jesch (red): *The Scandinavians: From the Vendel Period to the Tenth Century*. Studies in Historical Archaeology 5, s. 5-33. (28 s)
- © **Rindel, P.O.** 1999: Development of the village community 500 BC-100 AD in west Jutland, Denmark. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement & Landscape*. Jysk Arkæologisk Selskab, s. 79-99. (14 s)
- © **Schanche, Audhild** 1989: Jernalderens bosetningsmønster I et fleretnisk perspektiv. I R. Bertelsen m.fl. (red): *Framskritt for forntida i nord – i Povl Simonsens fotefar*. Tromsø museums skrifter 22, s. 171-183. (9 s)
- E **Skre, Dagfinn** 2001: The Social Context of Settlement in Norway in the First Millennium AD (+ kommentarer). *Norwegian Archaeological Review* 34: 1-34. (34 s)

JERNALDEREN I NORDEN: RIKSDANNELSESPROSESSER

- © **Arrhenius, Birgit** 2004: Det forntida Sveariket – en myt eller en arkeologisk realitet? *Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademin Årsbok 2004*, s. 203-227. (18 s)
- © **Myhre, Bjørn** 1987: Frå smårike til stat. I H. Rommetvedt (red): *Hafrsfjord: fra rikssamling til lokalt selvstyre*, s. 111-125. Stavanger. (14 s)
- © **Näsman, U.** 2006: Danerne og det danske kongeriges opkomst. Om forskningsprogrammet ”Fra Stamme til Stat i Danmark”, *Kuml* 2006, s. 205-237 (18s)
- © **Ramqvist, P.** 1991: Perspektiv på regional variation och samhälle I Nordens folkevandringstid. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Samfundsorganisation og Regional Variation. Norden i Romersk Jernalder og Folkevandringstid*, Højbjerg, s. 305-317. (11 s)
- © **Storli, Inger** 2006: *Halogaland før rikssamlingen. Politiske prosesser i perioden 200-900 e. Kr.* Novus Forlag: Instituttet for sammenlignende kulturforskning, Oslo. Kap. 6 s. 122-142). 21. S.

JERNALDEREN I NORDEN: RELIGION, RITUALER OG SYMBOLISK

KOMMUNIKASJON

- © **Hedeager, Lotte** 1997: Skandinavisk dyreornamentikk: symbolsk representasjon af en førkristen kosmologi. I I. Fuglestvedt m.fl. (red): *Et hus med mange rom*. AmS Rapport 11A, s. 219-237. (17 s)
- © **Ilkjær, Preben** 2003: Danske krigsbytteofringer. I L. Jørgensen et al. (red): *Sejrens triumf: Norden i skyggen af det romerske imperium*, s. 44-64. København (20 s)
- © **Kaul, Flemming** 2003: Hjortspringfundet: det eldste af de store nordiske krigsbytteofre. *Sejrens triumf: Norden i skyggen af det romerske imperium*, s. 212-223. København. (12 s)

- © **Larsson, Lars** 2006: Hall, harg eller hof. Ett kulthus i Uppåkra. I M. Anglert, M. Artursson & F. Svanberg (red): *Kulthus & Dödshus: Det ritualiserade rummets teori och praktik*. s. 143-152. Stockholm. (10 s)
- © **Nilsson, B.** 1996: Från gravfält till kyrkogård. Förändringar och variation i gravskicket. I B. Nilsson (red): *Kristnandet i Sverige. Gamla källor och nya perspektiv*. Projektet Sveriges kristnande, publikationer 5. Uppsala. s. 349-383. (34 s)
- © **Solli, Brit** 1995: Fra hedendom til kristendom: religionsskiftet i Norge i arkeologisk belysning. *Viking* 1995, s. 23-48 (23 s)
- © **Staecker, J.** 2007. Decoding Viking art. The christian iconography of the Bamberg shrine. I B. Hårdh, K. Jennbert & D. Olausson (red): *On the Road: Studies in Honour of Lars Larsson*. Acta Archaeologica Lundensia in 4:º 26. Stockholm. s. 301-306 (5 s)

JERNALDEREN I NORDEN: HANDEL, HANDELSPLASSER OG KOMMUNIKASJON

- © **Hedeager, Lotte** 1993: Krigerøkonomi og handelsøkonomi i vikingetiden. I N. Lund (ed): *Norden og Europa i vikingetid og tidlig middelalder*, s. 36-68. (32 s)
- © **Lebecq, S.,** 2007. Communication and exchange in northwest Europe. *Ohthere's Voyages. A late 9th-century account of voyages along the coast s of Norway and Denmark and its cultural context. Maritime Culture of the North* (ed. J. Bately & A. Englert). Maritime Culture of the North 1. Roskilde) s.170-179 (10 s.)
- E **Sindbæk, Søren M.** 2007: Networks and nodal points: the emergence of towns in early Viking Age Scandinavia. *Antiquity* 81, s. 119-129 (11 s)
- © **Skre, Dagfinn** 2007: Preparing the new Campaign. *Kaupang in Skiringssal*. I D. Skre (red). *Kaupang Excavation Project. Publication Series 1 (= Norske Oldfunn XXII)*. s. 43-51. (8 s)

MARITIME ASPEKTER

- © **Crumlin-Pedersen, O.,** 1991. Ship Types and Sizes AD 800-1400. *Aspects of Maritime Scandinavia AD 200-1200* (ed. O. Crumlin-Pedersen). Roskilde. s. 69-82 (14 s)
- © **Einarsson, B. J.,** 2008. Tranproduksjon i det medeltida Island. *Símunarbók. Heiðursrit til Símun V. Arge á 60 ára degnum*. (red. C. Paulsen & H. D. Michalsen). Faroe University press. Tórshavn. S. 72-89. (16 s.)
- © **Henriksen, J. E.,** 2006. Ild og tranolje – helleproper og nordnorsk jernalder. *Ottar* nr. 262. s. 50-57 (8 s.)
- © **Jasinski, M. E.** 1995: Kong Øysteins havn på Agdenes – forskningsstatus og revurderte problemstillinger. *Viking* bd LVIII, s 73-104 (19 s).
- © **Meløe, J.,** 1990. The Two Landscapes of Northern Norway. *Acta Borealia* 1990-1. s. 68-80 (12 s.)
- © **Westerdahl, C.,** 2008. Maritim arkeologi i Norge – en positionsbestämning. *Nicolay* 2008 nr. 2. s.

43-50 (8 s.)

MIDDELALDER:

- © **Andrén, A.** 1989. State and towns in the Middle Ages. The Scandinavian Experience. *Theory and Society* 18. s. 585-609 (23 s.)
  - © **Andrén, A.** 1994: Medeltidsarkeologi. *Nationalencyklopedin*, vol. 13. Höganäs. S. 197. (1s)
  - © **Andrén, A.,** 2006. Ett omöjligt uppdrag? Att arkeologiskt studera nordisk förkristen religion. *Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien. Årsbok MMVI*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. s. 61-75 (15 s.)
  - © **Christophersen, A.,** 1998. Opprinnelsen til vore eldste byer. *P2 Akademiet*, s. 22-33 Transit. (12 s).
  - © **Cinthio, Erik,** 1984. Vad betyder medeltiden för arkeologin? *Den historiska tidens arkeologi i Finland*. Åbo landskapsmuseum, rapporter 7, s. 52-62. Turku (5 s)
  - © **Ekroll, Ø.,** 1997. *Med kleber og kalk. Norsk steinbygging i mellomalderen*. Den norske samlaget. Oslo. s. 24-59 (36 s.)
  - # **Ekroll, Ø.,** 2006. *Ei anna historie – norsk mellomalder i arkeologisk lys*. s. 51-81, 85-130 (77 s.)
  - # **Helle, K.,** 2006. Bylivet når Norden. *Norsk byhistorie. Urbanisering gjennom 1300 år*. Red. K. Helle, F.-E. Eliassen, J. E. Myhre & O. S. Stugu. Oslo: Pax forlag A/S. s. 25-40 (16 s.)
  - # **Helle, K.,** 2006. Bylivet i middelalderen. *Norsk byhistorie. Urbanisering gjennom 1300 år*. Red. K. Helle, F.-E. Eliassen, J. E. Myhre & O. S. Stugu. Oslo: Pax forlag A/S. s. 89-122 (34 s.)
  - © **Risvaag, J. A.,** 2006. *Mynt og by. Myntens rolle i Trondheim belyst i perioden ca. 1000-1630, belyst gjennom myntfynd og utmyntning*. Doktoravhandlinger ved NTNU 2006:200. Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. s. 44-51, 315-316 (10 s.)
- Wallerström, T.** (I tryk): Fortsättning följer? Tankar kring den norska medeltidsarkeologins utvecklingsmöjligheter. (8s) **Legges ut på it:s learning.**
- © **Österberg, E.** 1994: Medeltiden. *Nationalencyklopedin*, vol. 13. Höganäs. S. 196 (1s)

*I alt 1642 s.***ARK 1120 FELTARKEOLOGISK METODE I 15 sp**

#: Fåes kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format,

©: Finnes i kompendium.

S: Spor-hefte som kan kjøpes i ekspedisjonen / kopieres på biblioteket.

OVERSIKTER:

Aune, Kolbjørn (red). 2005: *Fosens historie fra istid til 1730*. Fosen historielag. Side 13-196. (145 s)

Andersen, Bjørn G. 2000. *Istider i Norge. Landskap formet av istidenes breer*. Universitetsforlaget,

Oslo. Del 1 og 2. Side 9-172. (70 s)

- # **Bjerck; Hein B.** 2005: Kulturminner fra oldtid og middelalder. I: Holme, Jørn (red.): Kulturminnevern. Lov, forvaltning, håndhevelse. Bind 1. Økokrim, 2. utgave. Kap. 2.1. Side 32–55. (17 s)
- # **Jacobsen, Harald og Jørn-R. Follum** 2008: Kulturminner i Norge. Spor etter mennesker gjennom 10 000 år. Tun Forlag. Side 10-276. (200 s)
- E Norges bondelag 1999. *De eldste sporene i jordbrukslandskapet*. Hele boken.
<http://www.bondelaget.no/kunnskapsmaterieill/de-eldste-sporene-i-jordbrukslandskapet-article38920-250.html?articleID=38920&categoryID=250>. (10 s)
- # **Schanche, Audhild.** 2005: Samiske kulturminner. I: Holme, Jørn (red): Kulturminnevern. Lov, forvaltning, håndhevelse. Bind 1. Økokrim, 2. utgave. Kap. 2.2. Side 56-61 (3 s)

FELTMETODIKK

- Berg-Hansen, Inger Marie** 2009: *Steinalderregistrering. Metodologi og forskningshistorie i Norge 1900 - 2000 med en feltstudie fra Lista i Vest-Agder*. Varia 75, Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen. Oslo. Kap.3 og 4. Side 35-83 (32 s).
- Bjerck, Hein B.** 1989/95: *Forskningsstyrt kulturminneforvaltning på Vega, Nordland*. Gunneria 61. Side 22–192. (130 s).
- # **Greene, Kevin** 2010: *Archaeology. An Introduction*. Routledge, Bath. Heleboken. (200 s)
- Løken, Trond, Lars Pilø & Olle Hemmendorff** 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser*. Stavanger. Kap. 3, s. 13 - 20. (7 s)
- Stammes, Arne Anderson** 2010. Predikative modeller og lokalisering av jernaldergården – et eksempel fra Nord-Trøndelag. *Primitive tider* 12, 41-50. (6 s)
- Tuddenham, David** 2004. Oversikt over metoder for påvisning og undersøkelser av Kulturminner i ferskvann. Kapittel 5 (s. 55 – 62) i *Kulturminner i ferskvann*. Vitark 4, NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim. (7 s)
- Ødegaard, Marie K.** 2010. Graver og grenser – territoriell inndeling av jernalderens jordbrukslandskap i Vestforld. *Primitive tider* 12, 27-41. (7 s)

KULTURMINNEFORVALTNING, SKJØTSEL OG REGELVERK:

- # **Gaukstad, Even og Jørn Holme** 2005: Hovedaktørene i kulturminneforvaltningen. I Holme, Jørn (red): *Kulturminnevern. Lov forvaltning, håndhevelse. Bind I*. Økokrim, 2. utgave. Kap. 3.5. Side 136-145. (9 s)
- Holme, Jørn, Marie Finne & Ragnhild Guribye** 2005 (2001): Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50. I Holme, Jørn (red): *Kulturminnevern. Lov forvaltning, håndhevelse. Bind II*. Økokrim, 2. utgave. Kap. 7.1, 7.2 og 7.3. Side 9–100. (72 s).

Lov om kulturminner av 9.6. 1978 nr. 50, Forskrift om faglig ansvarsfordeling innen kulturminnevernet og Miljøverndepartementets kommentarer til ansvarsforskriften. I Holme, Jørn (red): *Kulturminnevern. Lov forvaltning, håndhevelse. Bind II*. Økokrim, 2. utgave. Vedlegg I, II og III. Side 229–253. (22 s)

- E **Riksantikvaren** 1998: *Automatisk fredete arkeologiske kulturminner. Riksantikvarens informasjon om kulturminner*. Kapittel 7.2 og 7.3, <http://www.ra.no/?module=Webshop;action=ProductGroup.publicOpen;id=35> (35 s)

OM RELASJONEN MELLOM LANDSKAP OG KULTURMINNER:

- # **Gansum, Terje, Gro B. Jerpåsen, Christian Keller**: *Arkeologisk landskapsanalyse med visuelle metoder*. AmS-Varia 28, Arkeologisk museum i Stavanger. Side 8-53. (45 s)
- S **Farbregd, Odmunn** 1986: Elveosar – gamle sentra på vandring. *SPOR* 1986 nr.2. (6 s).
- Jerpåsen, Gro B.** 2009: Application of Visual Archaeological Landscape Analysis: Some Results. *Norwegian Archaeological Review* Vol. 42(2),123 - 145. (22 s).
- S **Nymoen, Pål Aa.** 1995: Sjøveien over land – om eid og båtdrag i Midt-Norge. *SPOR* 1995 nr. 1, (3 s)
- E **Risbøl et al** 2001: *Kulturminner og kulturmiljø i Gråfjell. Regionfelt Østlandet, Åmot kommune i Hedmark. Arkeologiske registreringer 2001, fase 3*. NIKU 2001 (75 s)
www.niku.no/archive/niku/prosjekter/grafjellweb_03/116_fase3_low.pdf
- S **Smedstad, Ingrid** 1995: Spor etter veiforbindelsene over Kjølen. *SPOR* 1995 nr.2. (4 s).
- S **Sognnes, Kalle** 1989: Helleristningenes landskap. *SPOR* 1989 nr. 2. (2 s)
- S **Sognnes, Kalle** 1996: Det religiøse landskapet – ideologiske skiftninger gjennom 7000 år. *SPOR* 1996 nr. 2. (4 s)
- © **Westerdal, Christer** 1995: Det maritima kulturlandskapet – ett återseende. *Rapport fra seminar 22 – 25 september 1993. Korshavn ved Lindesnes. Norges forskningsråd*, 95–102. (7 s)

OM KULTURMINNETYPER:

- S **Alsaker, Sigmund** 1995: Fiskevær gjennom 1500 år. *SPOR* 1995 nr. 1. (3 s).
- S **Berglund, Birgitta** 1993: Gamle spor etter åkerbruk i Midt-Norge. *SPOR* 1993 nr. 2. (3 s)
- S **Birgisdottir, Brynja og Lene Strøm** 2002: Fortiden opp fra åkeren – Vikingen fra Medalhus. *SPOR* 2002 nr.2. (3 s)
- S **Christoffersen, Axel** 1989: Landet byen bygde - tverrfaglig samarbeid kaster nytt lys over jernalderens natur- og kulturlandskap på Nidarnes-halvøya. *Spor nr. 2 1989*, (3 s).
- S **Christoffersen, Axel** 1992: Folk og bebyggelse i middelalderens Trondheim. *SPOR nr. 2 1992*, (8 s).
- S **Farbregd, Odmunn** 1989: Tjørebrenning – ein enkel, men spennande kunst. *SPOR* 1989 nr. 1. (4

s).

- © **Grønnesby, Geir** 2000: Langhus fra eldre jernalder på Hovde. *Årbok for Fosen*, 41–52. (11 s)
- S **Haug, Anne og Raymond Sauvage** 2005: Huler, hellere og deres mange hemmeligheter. *SPOR* 2005 nr.2. (4 s)
- S **Nymoen, Pål Aa.** 1996: Naturhavner og vareutveksling på kysten. *SPOR* 1996 nr. 1, (3 s)
- S **Smedstad, Ingrid** 1986: Veier i myr – broanlegg fra vikingetid og middelalder i Trøndelag. *SPOR* 1986 nr. 1. (2 s)
- S **Sognnes, Kalle** 2000: Valseidet i Bjugn – landskap for de døde? *SPOR 2000 nr.*(4 s).
- S **Sognnes, Kalle** 2000: Graver, båter, krigere - et glimt av Europa i Trøndelags bronsealder. *SPOR* 2000 nr.2. (4 s)
- S **Stenvik, Lars** 1996: Slipsteinsberget i Sparbu – gammel steinindustri i ekleberbrudd. *SPOR* 1996 nr. 1. (2 s)
- S **Stenvik, Lars** 1989: Tovmoen i Budal – et fysisk arkiv om bruk av utmarka langt bakover i tid. *SPOR* 1989 nr. 1. (3 s)
- S **Stenvik, Lars** 1987: Gammel jernframstilling i Trøndelag. *SPOR* 1987 nr.1 (4 s)
- © **Tuddenham, David** 2003: Muligheter for spor etter tidlig bosetning i innlandets innsjøer. *Midtnordisk arkeologisymposium Vitark 3 Vitenskapsmuseet NTNU Trondheim* 2003, 77– 85. (8 s)

ANBEFALT LITTERATUR:

- # **Østmo, Einar og Hedeager, Lotte (red)** 2005: *Norsk arkeologisk leksikon*. Pax Forlag, Oslo.

I alt: 1154 sider

ARK2214 FORHISTORISK ARKEOLOGI – ALLMENN VARIANT 15 sp

Dette emnet kan tas med to ulike spesialiseringer:

- allmenn forhistorisk arkeolog.
- maritim arkeologi

Undervisningen er felles, likeså mesteparten av pensum.

* Fåes kjøpt som bok, anbefales kjøpt

ALLMENT 206 s

- * **Johnson, M. 2010:** *Archaeological Theory. An Introduction*. Wiley-Blackwell: Chichester (206 s)

STEINALDER 459 s

- Andersen, S. H. 2002:** The transition from the Early to the Late Stone Age in southern Scandinavia, seen from the Mesolithic point of view. I A. Fischer & K. Kristiansen (red): *The Neolithisation of Denmark: 150 years of debate*, s. 221-230. (7 s.).
- Andersen, S. H. 2007:** Shell middens (“Køkkenmøddinger”) in Danish Prehistory as a reflection of the Marine element. I N. Milner, O. E. Craig & G. N. Bailey (red): *Shell Middens in Atlantic Europe*, s. 31-45. Oxbow books. (8 s).
- Barker, G. 2006:** *The Agricultural revolution in Prehistory: Why did Foragers become Farmers?* . 3, s. 73-103. Oxford University Press. (23 s).
- Bergsvik, K. A. 2001:** Strømmer og steder i vestnorsk steinalder. *Viking* 2001, s. 11-34. (12 s)
- Bergsvik, K. A. 2002:** Task groups and social inequality in Early Neolithic western Norway. *Norwegian Archaeological Review* 35, s. 1-25. (19 s). [e-tidsskrift]
- Bergsvik, K. A. 2005:** En etnisk grense ved Stad i steinalderen. *Primitive tider* 2004, s. 7-27. (18 s).
- Bjerck, H. B. 2007:** Mesolithic coastal settlements and shell middens (?) in Norway. I N. Milner, O. E. Craig & G. N. Bailey (red): *Shell Middens in Atlantic Europe*, s. 5-30. Oxbow books (13 s).
- Bradley, B. & Stanford, D. J. 2004:** The North Atlantic Ice-Edge Corridor: A Possible Palaeolithic Route to the New World. *World Archaeology* Vol. 36 (4). S. 459-478. (19s.)
- Bradley, B. & Stanford, D. J. 2005:** The Solutrean-Clovis Connection: Reply to Straus, Meltzer and Goebel. *World Archaeology* Vol 38 (4). S. 704-714. (10s.)
- Bradley, R. 2007:** *The Prehistory of Britain and Ireland*, kap. 2, s. 27-87. Cambridge University Press (46 s).
- Cavalli-Sforza, L. L. 1996:** The spread of agriculture and nomadic Pastoralism: insights from genetics, linguistics and archaeology. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 51-69. (14 s).
- Fagundes, N. J.R. et al 2008:** Mitochondrial Population Genomics Supports a Single Pre-Clovis Origin with a Coastal Route for the Peopling of the Americas. *The American Journal of Human Genetics* Vol. 82. S. 583-592 (9s.)
- Fischer, A. 2002:** Food for feasting? An evaluation of explanations of the neolithisation of Denmark and southern Sweden. I A. Fischer & K. Kristiansen (red): *The Neolithisation of Denmark: 150 years of debate*, s. 343-393. (30 s).
- Helskog, K. 1999:** The shore connection: Cognitive landscape and communication with rock carvings in northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review* 32, s. 73-94. (16 s). [e-tidsskrift]
- Hjelle, L. L., A. K. Hufthammer & K. A. Bergsvik 2006:** Hesitant hunters: a review of the introduction of agriculture in western Norway. *Environmental Archaeology* 11, s. 147-170. (17 s).

- Ingold, T. 1996:** Growing plants and raising animals: an anthropological perspective of domestication. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 12-24 (12 s).
- Klassen, L. 2002:** The Ertebølle Culture and Neolithic continental Europe: Traces of contact and interaction. I A. Fischer & K. Kristiansen (red): *The Neolithisation of Denmark: 150 years of debate*, s. 305-317. (8 s).
- Ramstad, M. 2000:** Brytinga mellom nord og sør: ei faghistorisk analyse. *Primitive tider* 2000, s. 54-79. (18 s).
- Renfrew, C. 2003:** Language families and the spread of farming. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 70-92. (18 s).
- Rowley-Conwy, P. 2002:** The laziness of the short-distance hunter: The origins of agriculture in western Denmark. I A. Fischer & K. Kristiansen (red): *The Neolithisation of Denmark: 150 years of debate*, s. 273-287. (10 s).
- Skaarup, J. 1995:** Hunting the hunters and fishers of the Mesolithic – twenty years of research on the sea floor south of Funen, Denmark. I A. Fischer (red): *Man and Sea in the Mesolithic; Coastal settlements above and below present sea level*, s. 397-401. (3 s).
- Sognnes, K. 1998:** Symbols in a changing world: rock-art and the transition from hunting to farming in mid-Norway. I C. Chippindale & P. S. C. Taçon (red): *The Archaeology of rock-art*, s. 146-162. Cambridge University Press. (11 s).
- Sognnes, K. 2003:** On shoreline dating of rock art. *Acta Archaeologica* 74, s. 189-209 (15 s). [e-tidsskrift]
- Stanford, D. J. 1983:** Pre-Clovis Occupation South of the Ice Sheets. I: Shutler, R. (red.) *Early Man in the New World*. Sage Publications. Beverly Hills. S. 65-72. (7s.)
- Straus, L. G., Meltzer, D. J. & Goebel, T. 2005:** Ice Age Atlantis? Exploring the Solutrean-Clovis 'connection'. *World Archaeology* Vol. 37 (4). S. 507-532. (25s.)
- * **Sykes, B. 2003:** The mitochondrial landscape. I A. J. Ammerman & P. Biagi (red): *The Widening Harvest: The Neolithic in Europe, Looking Back, Looking Forward*, s. 315-326, (8 s).
- Westley, K. & Dix, J. 2008:** The Solutrean Atlantic Hypothesis: A View from the Ocean. *Journal of the North Atlantic* Vol. 1. S. 85-98. (14s.)
- Whittle, A. 1996:** *Europe in the Neolithic: the creation of new worlds*, kap. 2, s. 10-36. (20 s.)
- Zvelebil, M. 1996:** The agricultural frontiers and the transition to farming in the circum-Baltic region. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 323-343. (14 s).
- Østmo, E. 2000:** Elleve trønderske steinøkser: Traktbegerkulturen nordafjells. *Primitive tider* 2000, s. 80-100. (15 s).

BRONSEALDER 538 s

Bradley, R. 2006: Danish Razors and Swedish Rocks Cosmology and the Bronze Age landscape. *Antiquity* 80: 372-389. [e-tidsskrift] 11 s.

Earle, T. 2002: *Bronze Age Economics. The Beginnings of Political Economies*. Westview Press, s. 285-324 og s. 348-385 (78 s)

Goldhahn, J. 2004: *Från Sagaholm till Bredarör – hällbildsstudier 2000-2004*. Gotarc Serie C 62, kap 6, s. 223-254. (59 s.)

Harding, A. 2000: *European Societies in the Bronze Age*. Cambridge University Press, kap. 12-13, s. 386-430 (44 s).

Harding, A. 2006: Facts and fantasies from the Bronze Age. *Antiquity* 80, 463-65 (3 s). [e-tidsskrift]

Jellestad Syvertsen, K. I. 2002. Ristninger i graver – graver med ristninger. I J. Goldhahn (red): *Bilder av bronsålder* (Acta Archaeologica Lundensia Series in 8° no.37), s. 151-183. (22 s).

Johansen, K.L., Laursen, S.T. & Holst, M.K. 2004: Spatial patterns of social organization in the Early Bronze Age of South Scandinavia, *Journal of Anthropological Archaeology* 23,1, 33-55. (23 s). [e-tidsskrift]

Johansen, Ø. K. 1993. *Norske depotfunn fra bronsealderen*. Universitetets oldsaksamling skrifter ny rekke 15, kapittel 5, s. 43-77. (16 s).

Kaul, F. 2004: *Bronzealderens religion. Studier af den nordiske bronzealders ikonografi*. Nordiske Fortidsminder Serie B, Bd. 22. Det Kgl. Nordiske oldskriftselskab: København, Kap. IX, s. 369-406. 35 s. .

* **Kristiansen, K. & T. B. Larsson 2005:** *The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations*. Kap. 1-2, og kap. 5-8. Cambridge University Press. (199 s).

Kristiansen, K. & T. B. Larsson, 2007: The classical tradition strikes back. Reply to Comments on The Rise of Bronze Age Society from Gullög Nordquist and Helene Whittaker. *Norwegian Archaeological Review* 40 (1), s. 85-95. (7s) [e-tidsskrift]

Linge, T. E. 2007: *Mjeltehaugen – fragment frå gravritual*. UBAS hovedfag/master 3, kap. 5, s. 73-90 og kap. 8, s. 107-117. (25 s).

Nordquist, G. & Whittaker, H. 2007: Comments on Kristian Kristiansen and Thomas B. Larsson (2005): The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations, *Norwegian Archaeological Review* 40 (1), s. 75-84 (7 s) [e-tidsskrift]

Sylvester, M. 2006: Haugvikbåten fra Sømna – en plankebygd båt fra yngre bronsealder eller førromersk. *Viking* 2006, s. 91-106. (9 s)

JERNALDER

- Andersson, G.** 2006: Among trees, bones, and stones. The sacred grove at Lunda. I: A. Andrén, K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Old Norse religion in long-term perspectives*. (Vägar till Midgård 8), Nordic Academic Press, s. 195-99 (4 s).
- Andrén, A.** 1991: Guld och makt – en tolkning av de skandinaviska guldbrakteaternas funktion. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Samfundsorganisation og Regional Variation. Norden i romersk jernalder og folkevandringstid*. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXVII, Højbjerg, s. 245-56. (6 s)
- Axboe, M.** 2007: *Brakteatstudier* (Nordiske Fortidsminder Serie B, Bd. 25), Det Kgl. Nordiske Oldskriftselskab: København, s. 9-11 og 93-123. (22 s)
- Barndon, R.** 2005: Metall og myter – magi og transformasjon. Refleksjoner omkring den norrøne smedens kunnskap og identitet i et komparativt perspektiv. *Primitive tider* 8, s. 61-74. (10 s)
- Bender Jørgensen, L.** 2003: Krigerdragten i folkevandringstiden. *UKM Skrifter* nr. 2, s. 53-79. (16 s)
- Gansum, T.** 2004: Role the Bones – from Iron to Steel. *Norwegian Archaeological Review* 37, 1, s. 41-57. (10 s). [e-tidsskrift]
- * **Hedeager, L.** 1999: *Skygger av en annen virkelighet*. Pax Forlag, Oslo. (135 s).
- Hedeager, L.** 2007: Scandinavia and the Huns: An Interdisciplinary Approach to the Migration Era. *Norwegian Archaeological Review* 40, 1, s. 42-58. (10 s). [e-tidsskrift]
- Hedeager, L.** 2008: Paradigm exposed: reply to Ulf Näsman. *Fornvännen* 103, 279-283. (4 s). [e-tidsskrift]
- Herschend, F.** 2009: *The Early Iron Age in South Scandinavia. Social Order in Settlement and Landscape*. Uppsala Universitet, kap. VI: The Landscape of Warfare, s. 329-385. (42 s). [e-bok]
- Hildebrandt, M.** 1989: Frösö kyrka på hednisk grund. I: *Arkeologi i fjäll, skog och bygd 2, Järnålder-medeltid* (Fornvårderen 24), Jämtlands Läns Museum: Uddevalla, s. 153-166 (7 s).
- Hjærtner-Holder, E.** 1993: *Järnets och järnmetallurgins introduktion i Sverige*. Societas Archaeologica Upsaliensis; Uppsala, kap. 5 og 6, s. 183-93. (10 s).
- Howard-Johnston, J. , Frands Herschend & Lotte Hedeager** 2007: Comments on Lotte Hedeager: Scandinavia and the Huns: An Interdisciplinary Approach to the Migration Era. *Norwegian Archaeological Review* 40, 2, s. 199-207. (7 s) [e-tidsskrift]
- Høilund Nielsen, K.** 1991: Centrum og periferi i 6.-8. årh. Territoriale studier af dyrestil og kvindesmykker i yngre germansk jernalder i Syd- og Østskandinavien. I: P. Mortensen & B.M. Rasmussen (red): *Fra Stamme til Stat i Dan mark 2. Høvdingesamfund og Kongemagt*. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXII:2, Højbjerg, s. 127-154. (19 s)
- Hårdh, B.** 2004: The Metal Beaker with Embossed Foil Bands, I: L. Larsson (red): *Continuity for Centuries. A Ceremonial Building and its Context at Uppåkra, Southern Sweden* (Uppåkrastudier

10, Acta Archaeologica Lundensia Ser. In 8, No. 48), Almqvist & Wiksell Int.: Stockholm, s. 49-91. (30 s). [e-tekst]

Jørgensen, L. 2009: Pre-Christian cult at aristocratic residences and settlement complexes in Southern Scandinavia in the 3rd-10th centuries AD. I: U. von Freedon et al (red): *GLaube, Kult und Herrschaft. Phänomene des religiösen im 1. Jahrtausend n. Chr. In Mittel- und Nordeuropa*. Dr Rudolf Habelt GmbH: Bonn, 329-354. (15 s).

Komber, J. 2003: Rekonstruksjoner og nasjonal identitet. *UKM Skrifter* nr. 2, s. 223-38. (8 s)

Lundborg, M.D. 2006: Bound animal bodies. Ornamentation and skaldic poetry in the process of Christianization. I: A. Andrén, K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Old Norse religion in long-term perspectives*. (Vägar till Midgård 8), Nordic Academic Press, s. 39-44 (4 s)

Magnus, B. 2003: Krigerens insignier: en paraphrase over gravene II og V fra Snartemo I Vest-Agder. *UKM Skrifter* nr. 2, s. 33-52. (13 s)

Nørgård Jørgensen, A. 1997: The Weapon graves of Northern and Central Europe. Kap. 4 i: L. Jørgensen & A. Nørgård Jørgensen: *Nørre Sandegård Vest. A Cemetery from the 6th-8th Centuries on Bornholm*. Nordiske Fortidsminder Serie B vol. 14, s. 86-116. (22s)

Näsman, U. 2008: Scandinavia and the Huns. A source-critical approach to an old question. *Fornvännen* 2008/2, 111-118. (5 s)

Näsman, U. 2009: Paradigm misused: a de-railed debate. *Fornvännen* 104, 45-47. (3 s).
[e.tidsskrift]

Stenvik, L.F. 2003: Iron Production in Scandinavian Archaeology. *Norwegian Archaeological Review* 36, s. 119-34. (10 s). [e-tidsskrift]

Söderberg, B. 2006: Några perspektiv på kulturen i en härskarmiljö – Järrestad under yngre järnålder. I: M. Anglert et al: *Kulthus & dödshus. Detritualiserade rummets teori och praktik*. Riksantikvarieämbetets förlag: Stockholm, s. 153-166. (7 s)

Watt, M. 2004: The Gold-Figure Foils ("Guldgubber") from Uppåkra. I: L. Larsson (red): *Continuity for Centuries. A Ceremonial Building and its Context at Uppåkra, Southern Sweden* (Uppåkrastudier 10, Acta Archaeologica Lundensia Ser. In 8, No. 48), Almqvist & Wiksell Int.: Stockholm, s. 167-221. (33 s) [e-tekst]

Westerdahl, C. 1995: Society and Sail. On symbols as specific social values and ships as catalysts of social units. I: O. Crumlin-Pedersen & B. Munch Thye (red): *The Ship as Symbol in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. (Publications from the National Museum. Studies in Archaeology & History I), Nationalmuseet: Copenhagen, s. 41-50. (6 s).

Østmo, E. 2003: Da nordboene lærte seg å ro. En teknologisk nyvinning for sjøfarten i tidlig jernalder. *Viking* 2003, s. 7-29. (11 s).

I alt 1672 sider

ARK2214 FORHISTORISK ARKEOLOGI – MARITIM VARIANT 15 sp

Dette emnet kan tas med to ulike spesialiseringer:

- allmenn forhistorisk arkeolog.
- maritim arkeologi

Undervisningen er felles, likeså mesteparten av pensum.

anbefales kjøpt

E tilgjengelig elektronisk

ALLMENT

Jasinski, M.E. 1999 Which way now? Maritime archaeology and underwater heritage into the 21st century. Paper presented at the World Archaeological Congress 4. Symposium: Maritime Archaeology: Challenges for the New Millennium. Cape Town, South Africa, January 1999. www.wac.uct.ac.za/symposia/paper 22s.

Johnson, M. 2010: Archaeological Theory. An Introduction. Wiley-Blackwell: Chichester (206 s) 206 s.

STEINALDER

Andersen, S. H. 2007: Shell middens (“Køkkenmøddinger”) in Danish Prehistory as a reflection of the Marine element. I N. Milner, O. E. Craig & G. N. Bailey (red): *Shell Middens in Atlantic Europe*, s. 31-45. Oxbow books. (8 s).

Barker, G. 2006: *The Agricultural revolution in Prehistory: Why did Foragers become Farmers?* . 3, s. 73-103. Oxford University Press. (23 s).

Bergsvik, K. A. 2002: Task groups and social inequality in Early Neolithic western Norway. *Norwegian Archaeological Review* 35, s. 1-25. (19 s). [e-tidsskrift]

Bjerck, H. B. 2007: Mesolithic coastal settlements and shell middens (?) in Norway. I N. Milner, O. E. Craig & G. N. Bailey (red): *Shell Middens in Atlantic Europe*, s. 5-30. Oxbow books (13 s).

Bradley, B. & Stanford, D. J. 2004: The North Atlantic Ice-Edge Corridor: A Possible Palaeolithic Route to the New World. *World Archaeology* Vol. 36 (4). S. 459-478. (19s.).

Bradley, B. & Stanford, D. J. 2005: The Solutrean-Clovis Connection: Reply to Straus, Meltzer and Goebel. *World Archaeology* Vol 38 (4). S. 704-714. (10s.)

Fagundes, N. J.R. et al 2008: Mitochondrial Population Genomics Supports a Single Pre-Clovis Origin with a Coastal Route for the Peopling of the Americas. *The American Journal of Human Genetics* Vol. 82. S. 583-592 (9s.)

Fischer, Anders (red) 1995. *Man and Sea in the Mesolithic. Proceedings of the International Symposium, Kalundborg, Denmark 1993.* Oxbow Monograph 53: 13 – 418. (235 s.).

E Helskog, K. 1999: The shore connection: Cognitive landscape and communication with rock carvings in northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review* 32, s. 73-94. (16 s).

- Klassen, L. 2002:** The Ertebølle Culture and Neolithic continental Europe: Traces of contact and interaction. I A. Fischer & K. Kristiansen (red): *The Neolithisation of Denmark: 150 years of debate*, s. 305-317. (8 s).
- Renfrew, C. 2003:** Language families and the spread of farming. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 70-92. (18 s).
- Skaarup, J. 1995:** Hunting the hunters and fishers of the Mesolithic – twenty years of research on the sea floor south of Funen, Denmark. I A. Fischer (red): *Man and Sea in the Mesolithic; Coastal settlements above and below present sea level*, s. 397-401. (3 s).
- E Sognnes, K. 2003:** On shoreline dating of rock art. *Acta Archaeologica* 74, s. 189-209 (15 s).
- Stanford, D. J. 1983:** Pre-Clovis Occupation South of the Ice Sheets. I: Shutler, R. (red.) *Early Man in the New World*. Sage Publications. Beverly Hills. S. 65-72. (7s.)
- Straus, L. G., Meltzer, D. J. & Goebel, T. 2005:** Ice Age Atlantis? Exploring the Solutrean-Clovis ‘connection’. *World Archaeology* Vol. 37 (4). S. 507-532. (25s.)
- # **Sykes, B. 2003:** The mitochondrial landscape. I A. J. Ammerman & P. Biagi (red): *The Widening Harvest: The Neolithic in Europe, Looking Back, Looking Forward*, s. 315-326, (8 s).
- Westley, K. & Dix, J. 2008:** The Solutrean Atlantic Hypothesis: A View from the Ocean. *Journal of the North Atlantic* Vol. 1. S. 85-98. (14s.)
- Whittle, A. 1996:** *Europe in the Neolithic: the creation of new worlds*, kap. 2, s. 10-36. (20 s.)
- Zvelebil, M. 1996:** The agricultural frontiers and the transition to farming in the circum-Baltic region. I D. R. Harris (red): *The Origins and Spread of Agriculture and Pastoralism in Eurasia*, s. 323-343. (14 s).

BRONSEALDER

- E Bradley, R, 2006:** Danish Razors and Swedish Rocks Cosmology and the Bronze Age landscape. *Antiquity* 80: 372-389. 11 s.
- Capelle, T. 1995. Bronze Age Stone Ships.** In: Crumin-Pedersen, O. & Munch Thye, Birgitte, (reds). *The Ships as Symbols in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. PNM, Copenhagen 1995: 71-75 (2 s.).
- Cumlin-Pedersen, Ole. 1991 (red).** *Aspects of Maritime Scandinavia AD 200-1200. Proceedings of the Nordic Seminar on Maritime Aspects of Archaeology, Roskilde, 13th-15th March, 1989*. Roskilde 1991: 11-68 (30 s.).
- Cumlin-Pedersen, Ole. 2010.** *Archaeology and the Sea in Scandinavia and Britain*. Maritime Culture of the North. 3. Roskilde 2010: 41-70. (20 s.)
- Earle, T. 2002:** *Bronze Age Economics. The Beginnings of Political Economies*. Westview Press, s. 285-324 og s. 348-385 (78 s)
- Harding, A. 2000:** *European Societies in the Bronze Age*. Cambridge University Press, kap. 12-13,

s. 386-430 (44 s).

E Harding, A. 2006: Facts and fantasies from the Bronze Age. *Antiquity* 80, 463-65 (3 s).

E Johansen, K.L., Laursen, S.T. & Holst, M.K. 2004: Spatial patterns of social organization in the Early Bronze Age of South Scandinavia, *Journal of Anthropological Archaeology* 23,1, 33-55. (23 s).

Johansen, Ø. K. 1993. Norske depotfunn fra bronsealderen. Universitetets oldsaksamling skrifter ny rekke 15, kapittel 5, s. 43-77. (16 s).

Kaul, F. 1995. Ships on Bronzes. In: Crumin-Pedersen, O. & Munch Thye, Birgitte, (reds). *The Ships as Symbols in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. PNM, Copenhagen 1995: 59 – 70 (7 s.).

Kristiansen, K. & T. B. Larsson 2005: *The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations*. Kap. 1-2, og kap. 5-8. Cambridge University Press. (199 s).

E Kristiansen, K. & T. B. Larsson, 2007: The classical tradition strikes back. Reply to Comments on The Rise of Bronze Age Society from Gullög Nordquist and Helene Whittaker. *Norwegian Archaeological Review* 40 (1), s. 85-95. (7s)

E Nordquist, G. & Whittaker, H. 2007: Comments on Kristian Kristiansen and Thomas B. Larsson (2005): The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations, *Norwegian Archaeological Review* 40 (1), s. 75-84 (7 s)

Sylvester, M. 2006: Haugvikbåten fra Sømna – en plankebygd båt fra yngre bronsealder eller førromersk. *Viking* 2006, s. 91-106. (9 s)

JERNALDER

Delaporta, K; Jasinski, M. E.; Søreide, F. 2006. The Greek-Norwegian Deep-Water Archaeological Survey. *International Journal of Nautical Archaeology* 2006 ;Volum 35.(1) s. 79-87 (6 s.).

E Gansum, T. 2004: Role the Bones – from Iron to Steel. *Norwegian Archaeological Review* 37, 1, s. 41-57. (10 s).

Hedeager, L. 1999: *Skygger av en annen virkelighet*. Pax Forlag, Oslo. (135 s).

E Hedeager,L. 2007: Scandinavia and the Huns: An Interdisciplinary Approach to the Migration Era. *Norwegian Archaeological Review* 40, 1, s. 42-58. (10 s).

E Hedeager, L. 2008: Paradigm exposed: reply to Ulf Näsman. *Fornvännen* 103, 279-283. (4 s).

E Herschend, F. 2009: *The Early Iron Age in South Scandinavia. Social Order in Settlement and Landscape*. Uppsala Universitet, kap. VI: The Landscape of Warfare, s. 329-385. (42 s).

E Howard-Johnston, J. , Frands Herschend & Lotte Hedeager 2007: Comments on Lotte Hedeager: Scandinavia and he Huns: An Interdisciplinary Approach to the Migration Era. *Norwegian Archaeological Review* 40, 2, s. 199-207. (7 s)

- E Hårdh, B.** 2004: The Metal Beaker with Embossed Foil Bands, I: L. Larsson (red): *Continuity for Centuries. A Ceremonial Building and its Context at Uppåkra, Southern Sweden* (Uppåkrastudier 10, Acta Archaeologica Lundensia Ser. In 8, No. 48), Almqvist & Wiksell Int.: Stockholm, s. 49-91. (30 s).
- Jørgensen, L.** 2009: Pre-Christian cult at aristocratic residences and settlement complexes in Southern Scandinavia in the 3rd-10th centuries AD. I: U. von Freeden et al (red): *GLaube, Kult und Herrschaft. Phänomene des religiösen im 1. Jahrtausend n. Chr. In Mittel- und Nordeuropa*. Dr Rudolf Habelt GmbH: Bonn, 329-354. (15 s).
- Komber, J.** 2003: Rekonstruksjoner og nasjonal identitet. *UKM Skrifter* nr. 2, s. 223-38. (8 s).
- Müller-Wille 1995.** Boat Graves, Old and New Views. In: In: Crumin-Pedersen, O. & Munch Thye, Birgitte, (reds). *The Ships as Symbols in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. PNM, Copenhagen 1995: 101-110 (5 s.).
- Näsman, U.** 2008: Scandinavia and the Huns. A source-critical approach to an old question. *Fornvännen* 2008/2, 111-118. (5 s)
- E Näsman, U. 2009:** Paradigm misused: a de-railed debate. *Fornvännen* 104, 45-47. (3 s).
- E Stenvik, L.F.** 2003: Iron Production in Scandinavian Archaeology. *Norwegian Archaeological Review* 36, s. 119-34. (10 s).
- Westerdahl, C.** 1995: Society and Sail. On symbols as specific social values and ships as catalysts of social units. I: O. Crumlin-Pedersen & B. Munch Thye (red): *The Ship as Symbol in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. (Publications from the National Museum. Studies in Archaeology & History D), Nationalmuseet: Copenhagen, s. 41-50. (6 s).
- Østmo, E.** 2003: Da nordboene lærte seg å ro. En teknologisk nyvinning for sjøfarten i tidlig jernalder. *Viking* 2003, s. 7-29. (11 s).

1477 s.

ARK2215 HISTORISK ARKEOLOGI I – ALLMENN VARIANT 15 sp

Dette emnet kan tas med to ulike spesialiseringer:

- *allmenn historisk arkeologi med tyngdepunkt på nordisk middelalder.*
- *maritim arkeologi*

Undervisningen er felles, likeså mesteparten av pensum. De kompendiedelene som er felles finnes i kompendiet for den allmenne varianten.

#: Fås kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format.

©: Finnes i kompendium.

ALLMENT: (265 s.)

- # **Andrén, A.** 1997. Mellan ting och text. En introduktion till de historiska arkeologierna. Symposium. Stockholm/Stehag. S. 11-45, 112-187 (111 s)
- # **Little, B.** 2007. Historical Archaeology. Why the Past Matters. Walnut Creek: Left Coast Press p. 13-133 (121 s.)
- E: **Wallerström, T.** *manus*, Fortsättning följer? Tankar kring den norska medeltidsarkeologins utvecklingsmöjligheter. (8 s.)
- © **Westerdahl, C.** 2007. Fish and Ships. Towards a Theory of Maritime Culture. *Deutsches Schifffahrtsarchiv* 30 s. 191-236 (25 s.)

MISJONSTIDENS ARKEOLOGI: (123 s.)

- © **Andrén, A.** 2002. Platsernas betydelse. Norrön ritual och kultplatskontinuitet. *Plats och praxis. Studier av nordisk förkristen ritual*. Red. Jennbert, K., Andrén, A. & Raudvere, C. Vägar till Midgård 2. Lund: Nordic Academic Press. s. 299-332 (24 s.)
- © **Anglert, M.** 2006. De tidigaste kristna kulthusen. *Kulthus & Dödshus. Det ritualiserade rummets teori och praktik*. Red. M. Anglert, M. Artursson & F. Svanberg. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 168-178 (11 s.)
- © **Brendalmo, J.** 2003. Kirker og sogn på den trønderske landsbygda ca. 1000-1600. *Ecclesia Nidrosiensis 1153-1537. Søkelys på Nidaroskirkens og Nidarosprovinsens historie*. Red. Imsen, S. Senter for middelalderstudier, NTNU, Skrifter Nr. 15. Trondheim: Tapir Akademisk forlag. s. 233-252 (20 s.)
- © **Carver, M.** 2003. Introduction: Northern Europeans Negotiate their Future. *The Cross Goes North. Processes of Conversion in Northern Europe AD 300-1300*. Ed. M. Carver. York: York Medieval Press. s. 3-12 (10 s.)
- # **Danbolt, G.** 2009. *Norsk kunsthistorie. Bilde og skulptur frå vikingatida til i dag*. 3:e uppl. Oslo: Det norske samlaget. s. 18-32 (15 s.) **Kursorisk läsning.**
- © **Sellevoid, B. J.** 2004. Trosskiftet og gravskikken i Norge: et spørsmål om kontinuitet. *Religionsskiftet i Norden. Brytinger mellom nordisk og europeisk kultur 800-1200 e. kr*. Red. J. V. Sigurðsson, M. Myking & M. Rindal. Senter for studier i vikingtid og nordisk middelalder. Skriftserie nr. 6. Oslo. s. 139-156 (18 s.)
- © **Skre, D.** 2004. Kristning, mission og konversion i Norges vikingtid. *Kristendomen i Danmark før 1050*. Red. N. Lund. Roskilde: Roskilde museums forlag. s. 235-249 (15 s.)
- © **Söderberg, B.** 2006. Några perspektiv på kulturen i en härskarmiljö – Järrestad under yngre järnålder. *Kulthus & Dödshus. Det ritualiserade rummets teori och praktik*. Red. M. Anglert, M. Artursson & F. Svanberg. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 154-164 (11 s.)

STATSDANNELSE SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK PROBLEM: (89 s.)

- © **Gustafsson, H.** 2000. *Gamla riken, nya stater. Statsbildning, politisk kultur och identitet under Kalmarunionens upplösningsskede 1512-1541*. Stockholm: Atlantis. s. 15-39 (25 s.)
- © **Iversen, F.** 2004. *Eiendom, makt og statsdannelse. Kongsgårder og gods i Hordaland i yngre jernalder og middelalder*. Bergen: Universitetet i Bergen. s. 6-37, 380-390 (43 s.)
- © **Sawyer, B. & Sawyer, P.** 2004. The Making of the Scandinavian Kingdoms. *Die Suche nach den Ursprüngen*. Hrg. W. Pohl. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Klasse. Denkschriften, 322. band. Forschungen zur Geschichte des Mittelalters band 8. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften. s. 261-269 (9 s.)
- # **Solberg, B.** 2003. *Jernalderna i Norge. 500 før Kristus til 1030 etter Kristus*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. s. 300-311 (12 s.) **Kursorisk**. Hele boka er pensum til ARK 1115.

”TO TAKE PLACE” – OM LANDSKAP, ROM OG MAKT: (100 s.)

- © **Andersson, H.** 1995. Maktens landskap. *Lindholmen. Medeltida riksborg i Skåne*. Red. M. Mogren & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 17. Stockholm. s. 19-23 (4 s.)
- © **Christophersen, A.** 2001. Bóndi, bæjamaðr, burghere. Om folk, hus og framveksten av urban identitet i norske byer ca 1000-1700. *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s. 51-61 (11 s.)
- © **Hansson, M.** 2006. *Aristocratic Landscape. The Spatial Ideology of the Medieval Aristocracy*. Lund Studies in Historical Archaeology 2. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. s. 129-160 (32 s.)
- © **Klackenberg, H.** 1986. Feodalism i Finnveden: biskop Henrik och Berga. *Medeltiden och arkeologin. Festschrift till Erik Cinthio* (Red. A. Andrén et. al.). Lund Studies in Medieval Archaeology 1. Stockholm: Almqvist & Wiksell. s. 339-356 (18 s.)
- © **Larsson, S. & Saunders, T.** 1997. Rummet, ordningen och arkitekturen – en social analys av ett medeltida maktcentrum. *Meta. Medeltidsarkeologisk tidskrift* Nr 1, 1996. s. 3-27 (25 s.)
- © **Leone, M.** 1984. Interpreting Ideology in Historical Archaeology: Using the Rules of Perspective in William Pacas Garden at Annapolis, Maryland. *Ideology, power and prehistory* ed. D. Miller & C. Tilley. New Directions in Archaeology. Cambridge: Cambridge University Press. s. 25-34 (10 s.)

KIRKER, KLOSTRE OG BORGER SOM ARKEOLOGI: (239 s.; dog 101 s. kursorisk)

- © **Andersson, K. & Hildebrand, A.** 1988. *Byggnadsarkeologisk undersökning. Det murade huset*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 9-12 (4 s.)
- # **Danbolt, G.** 2009. *Norsk kunsthistorie. Bilde og skulptur frå vikingatida til i dag*. 3:e uppl. Oslo: Det norske samlaget. s. 34-99 (66 s.) **Kursorisk läsning**.

- # **Eriksson, A.-L.** 1995. *Maktens boningar. Norska riksborgar under medeltiden*. Lund Studies in Medieval Archaeology 14. Stockholm: Almqvist & Wiksell. s. 1-5, 111-166. (62 s.)
- © **Lidén, H.-E.** 1993. Norsk klosterarkeologi – en forskningshistorisk oversikt. *Hikuin* 20. s. 65-74 (10 s.)
- © **Mogren, M.** 1995. Borgforskning förr och nu. *Lindholmen. Medeltida riksborg i Skåne*. Red. M. Mogren & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 17. Stockholm. s. 24-30 (7 s.)
- © **Olsen, R.** 1996. *Borger i Danmark*. København: Fremad. s. 11-27 (17 s.)
- © **Jonsson, K.** 2009. Bodily Dimensions in Medieval Burials. On Age and Gender Structures in Socially Stratified Churchyards. Red. Regner, E. et. al. *From Ephesos to Dalecarlia. Reflections on Body, Space and Time in Medieval and Early Modern Europe*. Museum of National Antiquities, Stockholm. Studies 11/Stockholm Studies in Archaeology 48. p. 119-139 (21 s.)
- E: **Lunde, Ø.** 1987. Klosteranleggene. *Foreningen til Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Årsbok 1987*. Oslo. s. 85-119 (35 s., egentligen c:a 20 s.) **OBS: Kursorisk läsning.**
<http://www.katolsk.no/artikler/middelalderkloster>
- © **Nilsson, I.-M.** 2003. Härskarsymbol och högsäte – om betydelsen av västmarkeringar i romanska kyrkor. *Meta. Medeltidsarkeologiskt tidskrift*. Nr. 1 2003. 31-46 (16 s.)
- © **Svensson, E. & Pettersson, S.** 2008. Att bo på en medeltida borg: hushåll, livsstil och rumslig ordning. *Bebyggelsehistorisk tidskrift* nr. 56 s. 56-69 (14 s.)
- © **Wienberg, J.** 2006. Kirkearkæologi – fra stil til kulturarv. *Meta. Medeltidsarkeologisk tidskrift* Nr. 3, 2006. s. 19-26 (8 s.)

MELLOM BYTTEHANDEL OG KAPITALISME. OM VAREUTVEKSLINGENS

ARKEOLOGI: (93 s.)

- © **Carelli, P.** 2004. Den medeltida staden som monetär arena – exemplet Lund. *Middelalderbyen*. Danske Bystudier 1. Århus: Aarhus Universitetsforlag s. 63-75 (13 s.)
- © **Carroll, L.** 2002. Consumer choice. *Encyclopedia of historical archaeology* (ed. Orser, C. E. Jr.) London & New York. s. 126-129 (4 s.)
- © **Gustin, I.** 2001. "...och här strömmade den köplystna befolkningen samman"? *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s. 301-310 (10 s.)
- © **Johnson, M.** 1996. *An Archaeology of Capitalism*. Oxford: Blackwell publishers. s. 202-212 (11 s.)
- © **Molaug, P. B.** 2006. Håndverk i middelalderens Oslo. *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-årsdagen*. Red. H. Glørstad, B. Skar & D. Skre. Oslo: Kulturhistorisk museum. Universitetet i Oslo. Skrifter nr. 4. s. 349-361 (13 s.)
- © **Roslund, M.** 1995. Tools of Trade. Spatial Interpretations of Trade activities in Early Medieval Sigtuna. *Meddelanden från Lunds Universitets Historiska museum, New Series* 10. s. 145-157 (13 s.)

s.)

- © **Scarlett, T. J.** 2002. Consumption. *Encyclopedia of historical archaeology* (ed. C. E. Orser Jr.) London & New York. s. 129-132 (4 s.)
- © **Skre, D.** 2007. Towns and Markets, Kings and Central Places in South-western Scandinavia c. AD 800-950. *Kaupang in Skiringssal*. Ed. D. Skre. Kaupang Excavation Project. Publication Series, Volume 1. Norske Oldfunn XXII. Aarhus: Aarhus University Press. s. 445-469 (25 s.)

KOLONISERING OG ANNEN EKSPANSJON. ARKEOLOGI I ”MARGINALOMRÅDENE”:

(106 s.)

- © **Baug, I.** 2005. Who owned the products? Production and exchange of quernstones, Hyllestad in Sogn, Western Norway. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 99-107 (9 s.)
- © **Bertelsen, R.** 2005. The Sea as 'innmark' or 'utmark'. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 21-28 (8 s.)
- © **Bertelsen, R. & Lamb, R. G.** 1995. Settlement Mounds in the North Atlantic. *The Viking Age in Caithness, Orkney and the North Atlantic*. Select Papers from the proceedings of the Eleventh Viking Congress..1989. Ed. C. E. Batey, J. Jesch & C. D. Morris. Edinburgh: Edinburgh University press. s. 544-552 (9 s.)
- © **Holm, I.** 2007. Forvaltning av agrare kulturminner i utmark. I: UBAS Universitetet i Bergen Arkeologiske skrifter Nordisk 4. Bergen. s. 31-38 (8 s.)
- © **Jasinski, M. E.** 1997. European commercial Arctic Whaling reconsidered – Archaeological Data. *Exchange and Trade in Medieval Europe*. Eds. G. De Boe & F. Verhaege. Papers of the "Medieval Brügge 1997". Conference 3. s. 119-129. (11 s.)
- © **Mikkelsen, E.** 1994. *Fangstprodukter i vikingtidens og middelalderens økonomi. Organiseringen av massefangst av villrein i Dovre*. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke. Nr. 18. Oslo. s. 175-178 (4 s.)
- # **Narmo, L. E.** 2005. Teknologi, ideologi og ritualer i jernvinna – perspektiver fra ”moen mot fjellet”. ”Utmarkens grøde”. *Mellom registrering og utgravning i Gråfjellområdet, Østerdalen. Gråfjellseminariet 30.-31. januar 2003*. Red. K. Stene, T. Amundsen, O. Risbøl & K. Skare. Varia 59. Oslo: Kulturhistorisk museum Fornminnesseksjonen. s. 139-151 (13 s.)
- © **Steinsland, G.** 2005. The Iron Age Worldview and the Concept of 'Utmark'. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 137-146 (10 s.)
- # **Svensson, E.** 2005. Utmark som landskap. ”Utmarkens grøde”. *Mellom registrering og utgravning*

i Gråfjellområdet, Østerdalen. Gråfjellseminariet 30.-31. januar 2003. Red. K. Stene, T.

Amundsen, O. Risbøl & K. Skare. *Varia* 59. Oslo: Kulturhistorisk museum Fornminnesseksjonen. s. 125-134 (10 s.)

- © **Sørheim, H.** 1997. The origin of Commercial Fisheries and the Trade of Stockfish in the northern part of Western Norway. *Exchange and Trade in Medieval Europe*. Eds. G. De Boe & F. Verhaege. Papers of the "Medieval Brügge 1997". Conference 3. s.107-116 (10 s.)
- © **Wallerström, T.** 1997. Hur och varför blev Norrbotten "svenskt"? *Populär arkeologi* 1997:3. s. 24-26 (3 s.)
- © **Øye, I.** 2005. Introduction. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 9-19 (11 s.)

BYEN SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK FORSKNINGSFELT: (265 s)

- © **Andrén, A.** 1998. Från antiken till antiken. Urbana tankar i Skandinavien före 1700. *Staden – himmel eller helvete. Tankar om människan i staden*. Thorman, S. & Hagdahl, M. (red.). Stockholm. s 142-184 (43 s.)
- © **Anglert, M. & Larsson, S.** 2008. Landskapets urbanitet och urbanitetens landskap. *De første 200 årene – nytt blikk på 27 skandinaviske middelalderbyer*. Red. H. Andersson, G. Hansen & I. Øye. Bergen: UBAS – Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. Nordisk 5. s. 303-320 (18 s.)
- © **Bertelsen, R.** 2009. Vågar, en kortlevd by eller et urbant fiskevær? *Den urbane underskog*. Red. J. Brendalsmo, F-E. Eliassen & T. Gansum. Oslo: Novus forlag s. 199-211 (12 s.)
- © **Brendalsmo, J., Eliassen, F.-E. & Gansum, T.** 2009. Den urbane underskog. *Den urbane underskog*. Red. J. Brendalsmo, F-E. Eliassen & T. Gansum. Oslo: Novus forlag s. 7-18 (12 s.)
- # **Christophersen, A. & Nordeide, S. W.** 1994. *Kaupangen ved Nidelva. 1000 års byhistorie belyst gjennom de arkeologiske undersøkelsene på Folkebibliotekstomten i Trondheim 1973-1985*. Riksantikvarens skrifter nr. 7. Oslo. Riksantikvaren. s. 11-38, 263-292 (58 s.)
- © **Hansen, G.** 2008. Konger og byfolk i det eldste Bergen – Byoppkomst i et aktørperspektiv. *De første 200 årene – nytt blikk på 27 skandinaviske middelalderbyer*. Red. H. Andersson, G. Hansen & I. Øye. Bergen: UBAS – Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. Nordisk 5. s. 15-37 (23 s.)
- # **Helle, K., Eliassen, F.-E., Myhre, J. E. & Strugu, O. S.** 2006. *Norsk byhistorie. Urbanisering gjennom 1300 år*. Oslo: PAX Forlag A/S. s. 9-19, 41-88 (58 s.)
- © **Molaug, P. B.** 2008. Oslo blir by - Fra 1000 til 1200. *De første 200 årene – nytt blikk på 27 skandinaviske middelalderbyer*. Red. H. Andersson, G. Hansen & I. Øye. Bergen: UBAS – Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. Nordisk 5. s. 73-90 (18 s.)
- © **Thomasson, J.** 2006. Byggnadskulturen, stadsrummet och borgerskapet. *Liljan. Om arkeologi i en*

del av Malmö. Red. S. Larsson. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 171-193 (23 s.)

KULTURLANDSKAPETS TRANSFORMASJONER: (149 s.)

- © **Hansson, A.** et. al. 2005. *Agrarkris och ödegårdar i Jämtland*. Östersund: Jamtli förlag. s. 146-152 (7 s.)
- # **Høeg, H. I.** 2005. Den pollenanalytiske metoden og lokaliteter hvor det er utført pollenanalytiske undersøkelser. "Utmarkens grøde". *Mellom registrering og utgravning i Gråfjellområdet, Østerdalen. Gråfjellseminariet 30.-31. januar 2003*. Red. K. Stene, T. Amundsen, O. Risbøl & K. Skare. Varia 59. Oslo: Kulturhistorisk museum Fornminnesseksjonen. s. 27-37 (10 s.)
- © **Lillehammer, A.** 1999. Farm and village, the problem of nucleation and dispersal of settlement – seen from a Norwegian perspective. *Settlement and Landscape*. Ed. Fabech, C. & Ringtved, J. Aarhus: Aarhus University Press s. 131-137 (7 s.)
- © **Schmidt Sabo, K.** 2004. Vem behövde en by? Strategier, förändring och bybildning under den tidiga medeltiden. *Individ, kollektiv och individuella mönster i medeltidens Danmark*. Red. P. Carelli, L. Hermansson & H. Sanders. Göteborg: Makadam förlag. s. 100-108 (9 s.)
- # **Øye, I.** (red.) 2002. Vestlandsgården – fire arkeologiske undersøkelser. Havrå – Grinde – Lee – Ormelid. *Arkeologiske avhandlinger og rapporter fra Universitetet i Bergen 8*. Bergen. s. 7-72 (66 s.)

SAKER OG TING: (75 s.)

- © **Egan, G.** 2009. Material Concerns: The State of Post-Medieval Find Studies. *Crossing Paths or Sharing Tracks? Future directions in the archaeological study of post-1550 Britain and Ireland*. (Ed. A. Horning & M. Palmer.) Woodbridge: Boydell & Brewer Ltd. s. 273-282 (10 s.)
- # **Roslund, M.** 2005. *Människor & Ting. Perspektiv på medeltidens materiella kultur*. Kompendium utg. vid Inst. För arkeologi och antikens historia, Lunds universitet. S. 1-65 (65 s.)

INDUSTRIARKEOLOGI: (9 s.)

- © **Nevell, M.** 2009. People versus Machines or People and Machines. Current Research Directions within British Post-medieval and Industrial Archaeology. *Crossing Paths or Sharing Tracks? Future directions in the archaeological study of post-1550 Britain and Ireland*. (Ed. A. Horning & M. Palmer.) Woodbridge: Boydell & Brewer Ltd. s. 31-39 (9 s.)

GENUSARKEOLOGI: (9 s.)

- © **Altenberg, K.** 1999. Kvinnan, mannen, härden och plogen – om könsrollsmönster i de medeltida bosättningarna på Dartmoor och Bodmin Moore, England. *Han hon den det. Att integrera genus och kön i arkeologi*. Red. C. Caesar et. al. University of Lund, Institute of

Archaeology, Report Series No. 65. Lund: Arkeologiska institutionen och historiska museet. S. 26-34. (9 s.)

NYERE FORSKNINGSRETNINGER I NORDISK HISTORISK ARKEOLOGI: (115 s.)

- © **Aronsson, K.-Å.** 2005. Arkeologiska och paleoekologiska undersökningar av renskötarpplatser. *Fra villreinjakt til reindrift* (red. O. Andersen). Tjålarájdde/Skriftserie nr. 1 Drag: Árran lulesamisk senter. s. 109-120 (12 s.)
- © **Berglund, J.** 2006. The Nature of Focal Places. Dynamics of Northern Societies eds. Arneborg, J. & Grønnow, B.) Studies in Archaeology & History Vol. 10. Copenhagen: the National Museum. s. 407-414 (8 s.)
- © **Bodin, S.** et. al. 2007. Familjen Granquist på Pinoberget – materiell kultur i en backstuga. *Torpens arkeologi*. Welinder, S. (red.). Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 173-198 (26 s.)
- © **Karlsson, N.** 2004. Soil Studies and Historical Archaeology. *Current Swedish Archaeology*. Vol. 12. s. 105-119 (15 s.)
- © **Knarrström, A.** 2006. Den okände soldatens okända grav – arkeologin om historiska slagfältsgravar. *Meta. Medeltidsarkeologisk tidskrift* Nr. 3, 2006. s. 31-51 (21 s.)
- © **Lindholm, K.** 2009. Resandebosättningen i Snarsmon under utgrävning. *Populär arkeologi* 2009:2. s. 28-29 (2 s.)
- E: **Lundquist, K.** 2006. Rekonstruktionen av Tycho Brahes trädgård. *Från tro till vetande? Trädgårdsarkeologi vid Nydala kloster*. Red. Haas, J. & Romanus, H. Seminarierapport 1, Nydala den 3 maj 2004. Jönköping: Jönköpings läns museum. s.10-16 (7 s.) (Kan hämtas som pdf-dokument på hemsida www.nydalaklostertradgard.se)
- © **Piccini, A. & Holtorf, C.** 2009. Introduction: Fragments from a Conversation about Contemporary Archaeologies. *Contemporary Archaeologies. Excavating Now*. (Holtorf, C. & A. Piccini eds.). Frankfurt am Main: Peter Lang. s. 9-25 (17 s.)
- © **Svensson, E.** 2001. Bebyggelse lämningar från modern tid – massmaterial eller individuella historier? *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s. 353-359 (7 s.)

I alt 1628 s.

ARK2215 HISTORISK ARKEOLOGI I – MARITIM VARIANT 15 sp

Dette kurset kan tas med to ulike spesialiseringer:

- *allmenn historisk arkeologi med tyngdepunkt på nordisk middelalder.*
- *maritim arkeologi*

Undervisningen er felles, likeså mesteparten av pensum. Kompendiedelene som er felles finnes i kompendiet for den allmenne varianten.

#: Fås kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format.

©: Finnes i kompendium for allmenn variant.

©: Finnes i kompendium for maritim variant.

ALLMENT: (240 s.)

Andrén, A. 1997. *Mellan ting och text. En introduktion till de historiska arkeologierna*. Symposion. Stockholm/Stehag. S. 11-45, 112-187 (111 s)

Little, B. 2007. *Historical Archaeology. Why the Past Matters*. Walnut Creek: Left Coast Press p. 13-133 (121 s.)

E: **Wallerström, T.** *manus*, Fortsättning följer? Tankar kring den norska medeltidsarkeologins utvecklingsmuligheter. (8 s.) Kommer på It's learning.

KOMMUNIKASJON – TEKNOLOGI - INFRASTRUKTUR/ KULTURLANDSKAP

(111+100 s.)

© **Bill, Jan.** 1999. Fra vikingskib til bondeskude. Middelalderens almuesøfart under lup. Särtryck ur *Nationalmuseets Arbejdsmark 1999*: 171-185. c 10 s.

© **Crumlin-Pedersen, Ole.** 1991. Ship Types and Sizes AD 800-1400. I: samme (ed): *Aspects of Maritime Scandinavia AD 200-1200*: 69-82. Vikingskibshallen, Roskilde. c. 4 s.

© **Crumlin-Pedersen, Ole.** 2000. To be or not to be a cog. The Bremen Cog in perspective. *The International Journal of Nautical Archaeology* 29.2: 230-246. 10 pps.

© **Ilves, Kristin,** 2004. The seaman's perspective in landscape archaeology. Landing sites on the maritime cultural landscape. I: *Estonian Journal of Archaeology. Special issue on maritime landscapes* 8/2, 2004: 163-177. 10 pps.

© **Long, P. O.** 2002. *Technology and Society in the Medieval centuries. Byzantium, Islam and the West, 500-1300*. Washington, DC: Society for the history of Technology and the American Historical Association. s. 1-101 (/mindre än!/101 s.)

© **Ulriksen, Jens:** 1998. *Anløbspladser. Besejling af bebyggelse i Danmark mellem 200 og 1100 e.Kr.*: 196-231. Vikingskibshallen. Roskilde. 30 s.

© **Westerdahl, C.** 1992. The maritime cultural landscape. *IJNA Vol 21/1*: 5-14. London. 7 s.

© **Westerdahl, C.** 1993. Medeltida ortnamn. En översikt över system och former i det maritima

kulturlandskapet längs Norrlandskusten. I: Svensson, I/ C. Westerdahl (et al, red): *Bottnisk Kontakt VI*: 86-95. Gävle. c. 5 s.

- © **Westerdahl, C.** 1995. Traditional zones of transport geography in relation to ship types. I: Olsen, O./ Skamby Madsen, J./ Rieck, F. (eds): *Shipshape. Essays for Ole Crumlin-Pedersen*: 213-230. Roskilde. C 10 s.
- © **Westerdahl, C.** 2007. The Relationship between Land Roads and Sea Routes in the Past- Some Reflections. In: *Deutsches Schiffahrtsarchiv 29*, 2006: 59-114. c 24 s.
- © **Westerdahl, C.** 2008. Fish and Ships. Towards a Theory of Maritime Culture. I: *Deutsches Schiffahrtsarchiv 30*, 2007: 191-236. c 25 s.

KOGNITIVT LANDSKAP (34 s)

- © **Parker, A.J.** 2001. Maritime Landscapes. In: *Landscapes 2001*: pps 22-41. c. 12 s.
- © **Westerdahl, C.** 2002. The ritual landscape at sea. I: Krueger, K./Cederlund, C.O. (Eds): 2002. Maritime Archäologie heute. Maritime Archaeology Today. Third International Marine Archaeological Conference of the Baltic Sea Area (2001): 51-72. Rostock. 22 s.

STATSDANNELSE SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK PROBLEM (87 s.)

- © **Gustafsson, H.** 2000. *Gamla riken, nya stater. Statsbildning, politisk kultur och identitet under Kalmarunionens upplösningsskede 1512-1541*. Stockholm: Atlantis. s. 15-39 (25 s.)
- © **Iversen, F.** 2004. *Eiendom, makt og statsdannelse. Kongsgårder og gods i Hordaland i yngre jernalder og middelalder*. Bergen: Universitetet i Bergen. s. 6-37, 380-390 (43 s.)
- © **Sawyer, B. & Sawyer, P.** 2004. The Making of the Scandinavian Kingdoms. *Die Suche nach den Ursprüngen*. Hrg. W. Pohl. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Klasse. Denkschriften, 322. band. Forschungen zur Geschichte des Mittelalters band 8. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften. s. 261-269 (9 s.)
- # **Solberg, B.** 2003. *Jernaldern i Norge. 500 før Kristus til 1030 etter Kristus*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. s. 300-311 (12 s.). **Kursorisk**. Hele boka er penum til *ARK1115!*
- © **Westerdahl, Christer.** 1995. Statsbildningsprocess och medeltida transportstrukturer. I: Grundberg, L/ Nykvist, P (red): *"En norrlandsbygd möter yttervärlden."* *Styreholmsprojektets medeltidssymposium på Høla folkhögskola 26-28/6 1992*: 145-160. Härnösand. (c 10 s).

BEFESTNINGER (12 s):

- © **Crumlin-Pedersen, Ole.** 1986. Ship Finds and Ship blockages AD 800-1200. In: Kristiansen,

K.(ed): Archaeological Formation Processes. The Representativity of Remains of Danish Prehistory: 215-228 (c 12 s).

MELLOM BYTTEHANDEL OG KAPITALISME. OM VAREUTVEKSLINGENS

ARKEOLOGI (98 s.)

- © **Carelli, P.** 2004. Den medeltida staden som monetär arena – exemplet Lund. *Middelalderbyen*. Danske Bystudier 1. Århus: Aarhus Universitetsforlag s. 63-75 (13 s.)
- © **Carroll, L.** 2002. Consumer choice. *Encyclopedia of historical archaeology* (ed. Orser, C. E. Jr.) London & New York. s. 126-129 (4 s.)
- © **Crumlin-Pedersen, Ole:** 1999. Ships as indicators of trade in Northern Europe 600-1200. I: Jan Bill (red): *The Maritime Topography of the Medieval Town*. PNM Studies in Archaeology & History Vol. 4: 11-20. Nationalmuseet, Copenhagen. 5 s.
- © **Ellmers, Detlev.** 1972 (1984). Frühmittelalterliche Handelsschiffahrt im Mittel und Nordeuropa. Offa-Bücher. Neumünster. 74 bildesider/ illustrasjoner.
- © **Gustin, I.** 2001. "...och här strömmade den köplystna befolkningen samman"? *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s. 301-310 (10 s.)
- © **Johnson, M.** 1996. An Archaeology of Capitalism. Oxford: Blackwell publishers. s. 202-212 (11 s.)
- © **Molaug, P. B.** 2006. Håndverk i middelalderens Oslo. *Historien i forhistorien. Festskrift til Einar Østmo på 60-årsdagen*. Red. H. Glørstad, B. Skar & D. Skre. Oslo: Kulturhistorisk museum. Universitetet i Oslo. Skrifter nr. 4. s. 349-361 (13 s.)
- © **Roslund, M.** 1995. Tools of Trade. Spatial Interpretations of Trade activities in Early Medieval Sigtuna. *Meddelanden från Lunds Universitets Historiska museum, New Series* 10. s. 145-157 (13 s.)
- © **Scarlett, T. J.** 2002. Consumption. *Encyclopedia of historical archaeology* (ed. C. E. Orser Jr.) London & New York. s. 129-132 (4 s.)
- © **Skre, D.** 2007. Towns and Markets, Kings and Central Places in South-western Scandinavia c. AD 800-950. *Kaupang in Skiringssal*. Ed. D. Skre. Kaupang Excavation Project. Publication Series, Volume 1. Norske Oldfunn XXII. Aarhus: Aarhus University Press. s. 445-469 (25 s.)

KYSTARKEOLOGI (71 s.)

- © **Baug, I.** 2005. Who owned the products? Production and exchange of quernstones, Hyllestad in Sogn, Western Norway. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 99-107 (9 s.)

- © **Bertelsen, Reidar.** 1997. Kystfolket i jernalder og middelalder. Fiskerbønder eller bondefiskere? I: Sørheim, H. (red): *Arkeologi og kystkultur*: 6-15. Ålesund. 9 s.
- © **Bertelsen, R. & Lamb, R. G.** 1995. Settlement Mounds in the North Atlantic. *The Viking Age in Caithness, Orkney and the North Atlantic*. Select Papers from the proceedings of the Eleventh Viking Congress..1989. Ed. C. E. Batey, J. Jesch & C. D. Morris. Edinburgh: Edinburgh University press. s. 544-552 (9 s.)
- © **Bertelsen, R. & A. R. Nielssen.** 2003. FCN. Fishing Communities of the North AD 800-1800. Fiskerihistorisk årbok. s. 381-383 (3 s.)
- © **Bertelsen, R.** 2005. The Sea as 'innmark' or 'utmark'. 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and Middle Ages*. Ed. I. Holm, S. Innselset & I. Øye. UBAS. University of Bergen Archaeological Series. International 1. s. 21-28 (8 s.)
- © **Jasinski, M. E.** 1997. European commercial Arctic Whaling reconsidered – Archaeological Data. *Exchange and Trade in Medieval Europe*. Eds. G. De Boe & F. Verhaege. Papers of the "Medieval Brügge 1997". Conference 3. s. 119-129. (11 s.)
- © **Marøy Hansen, Arild.** 1997. Maritime perspektiv på kvernsteinproduksjonen I Hyllestad, Ytre Sogn. I: Sørheim, H. (red): *Arkeologi og kystkultur*: 6-15. Sunnmøre Museum, Ålesund. 4 s.
- © **Sørheim, H.** 1997. The origin of Commercial Fisheries and the Trade of Stockfish in the northern part of Western Norway. *Exchange and Trade in Medieval Europe*. Eds. G. De Boe & F. Verhaege. Papers of the "Medieval Brügge 1997". Conference 3. s.107-116 (10 s.)
- © **Wallerström, T.** 1997. Hur och varför blev Norrbotten "svenskt"? *Populär arkeologi* 1997:3. s. 24-26 (3 s.)
- © **Westerdahl, Christer.** 1996. En bortglömd värld i utskären- natthamnar i Bottniska viken. Om Nyströms seglingsbeskrivning 1788. I: Wännström, B.(red.): *Bottnisk Kontakt VIII*: 115-121 (med facsimile av Nyström 1825: 122-130).. Piteå 1996. = c 5 s.

BYENS HAVN SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK FORSKNINGSFELT (183 s)

- © **Bertelsen, R.** 2009. Vágar, en kortlevd by eller et urbant fiskevær? *Den urbane underskog*. Red. J. Brendalsmo, F-E. Eliassen & T. Gansum. Oslo: Novus forlag s. 199-211 (12 s.)
- © **Bill, Jan:** 1999. Port topography in medieval Denmark. I: Jan Bill (red): *The Maritime Topography of the Medieval Town*. PNM Studies in Archaeology & History Vol. 4: 251-261. Nationalmuseet, Copenhagen. 6 s.
- © **Brendalsmo, J. Eliassen, F.-E. & Gansum, T.** 2009. Den urbane underskog. *Den urbane underskog*. Red. J. Brendalsmo, F-E. Eliassen & T. Gansum. Oslo: Novus forlag s. 7-18 (12 s.)
- # **Christophersen, A. & Nordeide, S. W.** 1994. *Kaupangen ved Nidelva. 1000 års byhistorie belyst*

gjennom de arkeologiske undersøkelsene på Folkebibliotekstomten i Trondheim 1973-1985.

Riksantikvarens skrifter nr. 7. Oslo. Riksantikvaren. s. 11-38, 263-292 (58 s.)

Helle, K., Eliassen, F.-E., Myhre, J. E. & Stugu, O. S. 2006. *Norsk byhistorie. Urbanisering gjennom 1300 år.* Oslo: PAX Forlag A/S. s. 9-19, 41-88 (58 s)

© **Herteig, Asbjørn E.** 1981. The medieval harbour of Bergen. I: *Waterfront archaeology in Britain and Northern Europe. CBA Research Report No 41:* 80-87. pps.

© **Hocker, Frederick M.**: 1999. Technical and organizational development in European shipyards 1400-1600. I: Jan Bill (red): *The Maritime Topography of the Medieval Town.* PNM Studies in Archaeology & History Vol. 4: 21-32. Nationalmuseet, Copenhagen.

© **Jasinski, Marek E.** 2004. Kings Øystein`s harbour at Agdenes. In: *Encyclopaedia of Underwater Archaeology-The Vikings: Conquerors, Traders and Pirates.* Periplus Publishing London Inc. 5 pps.

© **Marsden, Peter.** 1981. Early shipping and waterfronts of London. I: *Waterfront archaeology in Britain and Northern Europe. CBA Research Report No 41,* s. 10-16. 6 sider.

© **McGrail, Sean.** 1991. Medieval boats, ships, and landing places. I: *Waterfront archaeology in Britain and Northern Europe. CBA Research Report No 41,* s 17-23. 6 sider.

SAKER OG TING (276 s.)

© **Berglund, B.** 2007. Handel og markedsorientert fiske. I: samme: Alstahaug på Helgeland 1000-1750: 85-217-10= c 20 s.

© **Egan, G.** 2009. Material Concerns: The State of Post-Medieval Find Studies. *Crossing Paths or Sharing Tracks? Future directions in the archaeological study of post-1550 Britain and Ireland.* (Ed. A. Horning & M. Palmer.) Woodbridge: Boydell & Brewer Ltd. s. 273-282 (10 s.)

© **Nævestad, Dag.** 1998. Lokaliserte middelaldervrak i Østnorge. Oversikt og status for kyststrekningen fra svenske grænsen til Rogaland. I: Norsk Sjøfartsmuseum. Årbog 1998: 159-207. 49 s.

© **Redknap, Mark** (ed). *Artefacts from Wrecks. Dated assemblages from the Late Middle Ages to the Industrial Revolution.* Oxbow Monograph 84. Oxford. 230 s-98= 132 s:

Roslund, M. 2005. *Människor & Ting. Perspektiv på medeltidens materiella kultur.* Kompendium utg. vid Inst. För arkeologi och antikens historia, Lunds universitet. S. 1-65 (65 s.)

INDUSTRIARKEOLOGI (9 s)

- © **Nevell, M.** 2009. People versus Machines or People and Machines. Current Research Directions within British Post-medieval and Industrial Archaeology. *Crossing Paths or Sharing Tracks? Future directions in the archaeological study of post-1550 Britain and Ireland.* (Ed. A. Horning & M. Palmer.) Woodbridge: Boydell & Brewer Ltd. s. 31-39 (9 s.)

GENSUARKEOLOGI (9 s+6=15 s.)

- © **Altenberg, K.** 1999. Kvinnan, mannen, härden och plogen – om könsrollsmönster i de medeltida bosättningarna på Dartmoor och Bodmin Moore, England. *Han hon den det. Att integrera genus och kön i arkeologi.* Red. C. Caesar et. al. University of Lund, Institute of Archaeology, Report Series No. 65. Lund: Arkeologiska institutionen och historiska museet. S. 26-34. (9 s.)
- © **Ransley, Jesse.** 2005. Boats are for boys: queering maritime archaeology. In: *World Archaeology Vol 37 (4):* 621-628. c 6 s.

NYERE FORSKNINGSRETNINGER I NORDISK HISTORISK ARKEOLOGI (82 s.)

- © **Berglund, J.** 2006. The Nature of Focal Places. Dynamics of Northern Societies eds. Arneborg, J. & Grønnow, B.) Studies in Archaeology & History Vol. 10. Copenhagen: the National Museum. s. 407-414 (8 s.)
- © **Karlsson, N.** 2004. Soil Studies and Historical Archaeology. *Current Swedish Archaeology.* Vol. 12. s. 105-119 (15 s.)
- © **Nymoén, Pål.** 2008. Boats for Rivers and Mountains. Sources for New Narratives about River Travel? I: *International Journal of Nautical Archaeology* 37:1: 3-16., c 8 s.
- E: **Selsing, L** et al. 2005. Fra Galta til Geitungen: Kystkultur og fjæresteinarkeologi i Sørvest-Norge. AmS-Nett nr 7. Stavanger. 96 s. 7-92= 44 s. E-bok.
- © **Svensson, E.** 2001. Bebyggelseämningar från modern tid – massmaterial eller individuella historier? *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson.* Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s. 353-359 (7 s.)

I alt ca 1307 s.

ARK2220 FELTARKEOLOGISK METODE II (15 sp)

FELTUNDERSØKELSER

Collis, J. 2001: *Digging Up The Past. An Introduction to Archaeological Excavation.*

Gloucestershire. s 2–174. 92 sider

Harris, E. C. 1989: *Principles of archaeological stratigraphy.* London, s. 1–39. 33 sider

Løken, T., Pilø, L. & Hemmendorff O. 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser.* Stavanger. s 8–92. 84 sider

Eksempelstudier:

Bergsvik, K. A. 2002. *Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind 1.* Arkeologiske avhandlinger og rapporter fra Universitetet i Bergen. Bergen Museum, Universitetet i Bergen. Bergen. s. 9–22, 103–136, 158–239, 275 –317. 106 sider

Gjerpe, L. E. (red.) 2005. *Gravfeltet på Gulli.* Varia nr 60, Oslo, s. 2–167. 90 sider

Darmark, K., M. Guinard, L. Sundström og P. Vogel med bidrag av J. Wikborg, K. Knutsson, T. Rankama og H. Bjerck (2009). *Svarkärret 1-3. Tre mellanmesolitiska lägerplatser i Närke. Slutundersökning.* SAU Rapport 2009:5. Societas Archaeologica Upsalensis, Uppsala. Hele boken. 86 s.

Hesjedal, A., M. Ramstad, A. R. Niemi 2009. *Undersøkelsene på Melkøya. Melkøya prosjektet – Kulturhistoriske registreringer og utgravninger 2001 og 2002.* Tromsø 36, Tromsø museum, Universitetet i Tromsø, Tromsø. Innledning (V–XVII) og Kap. 2: Undersøkelsene på Kilden, s. 105–160. 31 sider.

Meling, T. 2008. Lok 36 – Håhaugane. Aktivitets og bosetningsspor fra senmesolitikum–yngre jernalder. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna, 197–216.* Trondheim Tapir Akademisk Forlag. 8 sider

Meling, T. 2008. Lok 56 – Håsandene. Bosetningsspor og dyrkningsspor fra bronsealder og førromersk jernalder. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna, 323–334.* Trondheim : Tapir Akademisk Forlag. 6 sider

Oppslagsverk (ikke pensum)

Maschner, H. D. G. og C. Chippindale (eds) 2005. *Handbook of Archaeological Methods.* AltaMira Press, Lanham, New York, Toronto, Oxford.

Roskams, S. 2001. *Excavation. Cambridge Manuals in Archaeology.* Cambridge University Press.

Cambridge.

KULTURMINNEFORVALTNING OG REGELVERK

Riksantikvaren 2000: *Riksantikvarens strategi 2000-2005*. 11 sider.

Riksantikvaren 2001: *Alle tiders kulturminner*. (hele heftet) 21 sider.

ARTEFAKTSTUDIER

Asa Berger, A. 2009. *What Objects Mean. An Introduction to Material Culture*. Left Coast Press. Walnut Creek. Hele boken. 150 sider

Eriksen, B. V. 2000. *Flintstudier*. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus. Indledning (9-17), Grundlæggende flintteknologi (37-50), Experimentell flinthugging (59-74), "Chaîne opératoire" (75-100), Flintsammensætning (101-126), Relativ datering af flintinventarer (127-140), Flintteknologiske attributanalyser (141-156), Slidsporstudier (207-218). 85 sider

Hurcombe, L. M. 2007. *Archaeological Artefacts as Material Culture*. Routledge, London and New York. Hele boken . 185 sider

Olsen, B. 2010. *In Defense of Things : Archaeology and the Ontology of Objects*. Lanham, New York, Toronto and Plymouth, AltaMira Press. Kap. 1 og 2. 38 sider.

Skaare, K. 1995. Hvordan kan vi vite det? *Norges mynthistorie. Bind 1*, 13-22. 9 sider

Oppslagsverk (ikke pensum)

Ballin, T. B. 1996 *Klassifikasjonssystem for stenartefakter*. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.

Helskog, K., S. Indrelid og E. Mikkelsen 1976. Morfologisk klassifikasjon av slåtte steinartefakter *Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972 –1974*.

Jeg ser på Oldsaker. 1973 Politikens forlag.

Petersen, J. 1919. *De norske vikingesverd*

Petersen, J. 1928. *Vikingetidens smykker*.

Petersen, J. 1955. *Vikingetidens smykker i Norge*. Katalog over utstillingen av norske smykker fra Vikingetiden.

Rygh, O. 1885. *Norske Oldsaker*.

Skaare, K. 1968. *Moneta Norwei. Norsk mynt i 1000 år*. Universitetsforlaget, Oslo.

Statens Historiska Museum.1995. *Vikingatidens ABC* (nytt opplag)

Østmo, E. og L. Hedager (red). 2005. *Norsk Arkeologisk leksikon*, Pax forlag Oslo

KONSERVERING

a) Generelt

“What is Conservation?”, www.cac.accr.ca/english 3 sider

“What is a Conservator?”, video www.artscons.udel.edu/artconservation Klikk på video nederst på siden.

“Conservation—Who, What, Where, When, Why, and How?” 6 sider

www.sha.org/research_resources/conservation_faqs/whowhat.htm

“Conserving the In Situ Archaeological Record” 6 sider

http://www.indiana.edu/~arch/saa/matrix/afm/afm_manu.htm

“What is conservation science?” <http://aic.stanford.edu/sg/rats/whatis.html>. 3 sider

Cronyn, J. M. (1990). *The Elements of Archaeological Conservation*. London: Routledge, London. 126 sider

Introduction s 1–13. 13 sider

Agents of deterioration s 14–42. 29 sider

Composition and deterioration of siliceous materials and stone s 102–114. 13 s

Composition and deterioration of cementing materials s 116–120. 5 sider

Composition and deterioration of glass s 128–134. 7 sider

Composition and deterioration of ceramics s 141–147. 7 sider

Composition and deterioration of metals s 160–176. 17 sider

Composition and deterioration of organic materials s 238–245. 8 sider

Composition and deterioration of wood s 246–251. 6 sider

Composition and deterioration of skin s 263–268. 5 sider

Composition and deterioration of skeletal materials s 275–278. 7 sider

Composition and deterioration of horn and fibres s 282–287. 7 sider

Composition and deterioration of amber s 293–294. 2 sider

b) Eksempelstudier

Fell, V. 1996. Washing away the evidence. I: A. Roy & P. Smith (red) *Archaeological Conservation and its Consequences* IIC. London. s 48–50. 3 sider.

Peacock, E. 2004. Havbunn – fremtidens lagringsplass for marinarkeologiske gjenstander? SPOR 19(2), s 34–37. 4 sider.

Peacock, E. og Turner-Walker, G.H. 1998. Erkebispens nye dusj. SPOR 13(1), s 44–47. 4 sider.

Watkins, S. & E. Cameron. 1987. An Iron Age warrior’s grave from Gurney: the excavation, conservation and interpretation of its contents. *Recent Advances in the Conservation and Analysis of Artifacts*, J Black (red). Summer Schools Press, London. s 51–57. 7 sider.

c) Oppslagsverk konservering (ikke pensum)

Cross, S., C. Hett & M. Bertulli. 1989. *Conservation Manual for Northern Archaeologists.*

Archaeology Report No. 6. Prince of Wales Northern Heritage Centre, Yellowknife.

Dowman, E. A. 1970. *Conservation in Field Archaeology.* London: Methuen.

Ellis, L. 2000. *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia.* London: Garland Publishing.

Madsen, H. B. 1994. *Handbook of Field Conservation.* Copenhagen: Royal Danish Academy of Fine Arts, School of Conservation.

Payton, R. 1992. *Retrieval of Objects from Archaeological Sites.* London: Archetype Publications.

Price, N. S. 1995. *Conservation on Archaeological Excavations.* Rome: ICCROM.

Robinson, W. 1998. *First Aid for Underwater Finds.* London: Archetype Publications / Nautical Archaeology Society.

Sease, C. 1994. *A Conservation Manual for the Field Archaeologist.* Archaeological Research Tools, Vol.4. Los Angeles: Institute of Archaeology, University of California.

Singley, K. 1988. *The Conservation of Archaeological Artifacts from Freshwater Environments.* South Haven: Lake Michigan Maritime Museum.

Watkinson, D. & V. Neal. 1998. *First Aid for Finds.* London: Rescue / UKIC Archaeology Section.

I alt 1190 sider

MASTERGRAD

ARK3110 ARKEOLOGIENS KUNNSKAPSOPPBYGGING 15 SP

#: Fås som bok.

E: Finnes i e-format.

©: Finnes i kompendium.

ALLMENT: (35 s.)

- © **Hastrup, K.** 1999. *Viljen til viden. En humanistisk grundbog*. København: Gyldendal. s. 3-37 (35 s.)

ARKEOLOGIHISTORIE OG FORSKNINGSTRADISJONER: (415 s.)

- # **Baudou, E.** 2004. *Den nordiska arkeologin – historia och tolkningar*, s. 11-32,142-363 (244 s)
- © **Olsen, B.** 2002. Divided we stand? Some opinions about trends and developments in Scandinavian archaeology 1970-2000. I: *Archäologien Europas/Archaeologies of Europe. Geschichte, Methoden und Theorien/History, Methods and Theories*, s. 213-220 (8 s.)
- # **Trigger, B. G.** 2006. *A History of Archaeological Thought*. (2nd ed.) s.386-548 (163 s.) (OBS! Upplaga)

OVERSIKTER, AKTUELL TEORI I ARKEOLOGIEN: (264 s.)

- # **Hodder, I. & Hutson, S.** 2003. *Reading the past. Current Approaches to Interpretation in Archaeology*. (3rd ed.). Cambridge. S. 1-247 (247 s.) (OBS Upplaga!!)
- # **Olsen, B.**, 2006. Ting-mennesker-samfunn. Introduksjon til en symmetrisk arkeologi. I: *Arkæologisk Forum*, Nr. 14, s.13-18 (6 s.)
- # **Shanks, M.**, 2008. Post-Processual Archaeology and After. I: *Handbook of Archaeological Theories* (eds. R.A. Bentley, H.D.G. maschner & C. Chippindale), s. 133-143 (11 s)

TEKSTER OM ARKEOLOGIENS MÅL, METODER, MULIGHETER OG

BEGRENSNINGER: (285 s.)

- © **Berggren, Å.** 2002. Reflexivitet inom arkeologin. *Reflexiv fältarkeologi? Återsken av ett seminarium* (red. Å. Berggren & M. Burström). Riksantikvarieämbetet/Malmö kulturmiljö. s. 19-26 (7 s.)
- © **Binford, L.** 1962. Archaeology as anthropology. *American Antiquity* 31, s. 203-210 (8 s)
- © **Brøgger, A. W.** 1925. *Det norske folk i oldtiden*. Instituttet for sammenlignende kulturforskning. Serie A: Forelesninger. Oslo. s.13-32 (20 s.)
- © **Burström, M.** 2007. *Samtidsarkeologi. Introduktion till ett forskningsfält*. Lund, s. 7-24 (15 s)

- © **Clarke, D.** 1973. Archaeology: the loss of innocence. I: *Antiquity* 47, s. 6-18 (13 s.)
- © **Conkey, M. W. & Spector, J.** 1984/1998. Archaeology and the Study of Gender. Hays-Gilpin, K. & Whitley, D. S. (eds.) I: *Reader in Gender Archaeology*. London. s. 11-37 (27 s.)
- E **Gosden, C.** 2001. Postcolonial Archaeology. Issues of Culture, Identity and Knowledge. I: *Archaeological Theory Today* (ed. I. Hodder). Cambridge. s. 241-259 (19 s.) E-artikkel.
- © **Johansen, A. B.** 1982. Arkeologins teori og data. I: *Fornvännen* 77, s. 212-225 (14 s.)
- © **Karlsson, H.**, 2000. Conversation in front of a Megalith: A Comtemplative Approach to Archaeology and Our Interpretative Existence. I:
- © **Kleppe, E. Johansen.** 1977. Archaeological Material and Ethnic Identification. A Study of Lappish Material from Varanger, Norway. I: *Norwegian Archaeological Review* Vol. 10, s. 32-46 (15 s.)
- © **Ligi, P.** 1993. National Romanticism in Archaeology. The Paradigm of Slavonic Colonization in north-west Russia. *Fennoscandia Archaeologica* s. 31-38.
- © **Malmer, M. P.** 1963. *Metodproblem i järnålderns konsthistoria*. Acta Archaeologica Lundensia, Series in 8o, no 3. Lund. s. 11-38 (28 s.)
- © **Moser, S.** 2001. Archaeological Representation. To Visual Conventions for Constructing Knowledge about the Past. I: *Archaeological Theory Today* (ed. I. Hodder). Cambridge. s. 262-281 (20 s.)
- © **Shanks, M. & Tilley, C.** m.fl. 1989. Archaeology into the 1990s. I: *Norwegian Archaeological Review* 22, s. 1-12 (12 s.)
- © **Schanche, A. & Olsen, B.** 1985. Var de alla nordmenn? En etnopolitisk kritikk av norsk arkeologi. Næss, J.-R. (red.), I: *Arkeologi og etnisitet*. AmS-Varia, s. 87-99 (13 s.)
- © **Tilley, C.** 1994. *A Phenomenology of Landscape. I: Places, Paths and Monuments*. Explorations in Anthropology Series. Oxford. s. 7-34 (28 s.)
- © **Welinder, S.** 2004. Arkeologins gränser. I: *Mellan Thomsen och Däniken. Oenig diskussion kring alternativ arkeologi* (red. P. Andersson & S. Welinder), s. 23-39 (17 s.)

ARKEOLOGISK TEORI I PRAKSIS: (Ca. 250 s.)

En bok/tekst på ca. 250 sider skal presenteres i seminar i samråd med faglærer. Nærmere informasjon blir gitt etter undervisningsstart.

Å BEDØMME ARKEOLOGISKE FORSKNINGSRESULTATER: (Ca. 250 s.)

En bok/tekst på ca 250 sider i form av fritt valgt nordisk doktogradsavhandling som skal vurderes. Vurderingen presenteres gjennom seminar etter avtale med faglærer. Avhandlingen skal være utgitt i 2005 eller senere.

Merk. De to siste bøkene/tekstene skal tilsammen omfatte ca 500 sider. Dette sammenlagte sideantallet kan overskrides.

I alt 987 pluss ca 500 s.

SUPPLERENDE LITTERATUR:

Renfrew, C. & Bahn, P.(eds). 2005. *Archaeology. The Key Concepts*. Oxon. 278 s.

ARK3210 KULTURMINNEFORVALTNING 7,5 SP

FORVALTNINGSTEORI:

Brattli, T. 2006. Fortid og forvaltning. En analyse av norsk kulturminneforvaltning i perioden 1990-2005, med hovedvekt på arkeologiske forhold. *Doktorgradsavhandlinger ved NTNU* 2006:32. 247 sider.

Brattli, T. & Christophersen, A. 2008. Kunnskapsløs forvaltning. Kronikk Adresseavisen 15.oktober 2008. 1s.

Christophersen, A. 2008. Som man roper i skogen. Kronikk Adresseavisen

Følstad, E, Raaen, P.S. og Skjevik, O (Red) 2006 Stiklestad og andre minnesteder. 200 sider.

Hovde, K. 2008. Ikke vår oppgave å være i førstedivisjon. Intervju av Riksantikvar Nils Marstein. Adresseavisen 7.oktober 2008

Kahn, M. 2007. Lærebok i kulturminnerett. Tapir akademisk forlag. 335 s.

Nerbø, T. E. 2008. *Planbehandling i Møre og Romsdal. En studie i skjønnsutøvelsen til arkeologer på fylkeskommunalt nivå*. Upubl- masteroppgave NTNU 2008, s 16-23. 8 s.

NOU 2002: 1 *Fortid former framtid – Utfordringer til en ny kulturminnepolitikk*. Miljøverndepartementet. Ca. 150 s.

Rolfen, R. 2008. Akterutseilt som arkeologiby. Intervju av Axel Christophersen i Adresseavisen 7.oktober 2008.

St.meld. nr. 16 *Leve med kulturminner*. Miljøverndepartementet. 93 s.

RAMMEVERK OG PROSESSER:

Riksantikvaren 2006 *Veileder – forvaltning av automatisk fredete kulturminner*. Fins på Riksantikvarens nettside.

Riksantikvaren 2001 *Veileder. Kulturminner og kulturmiljøer, Plan- og bygningsloven* (K. Johansen og F. Sandvik (red.)). *Riksantikvarens rapporter*. Nr. 29. Ca 80 s.

Forvaltningsloven.

Kulturminneloven med forskrift forutsettes kjent fra ARK 2220.

I alt ca 1133 s.

ARK3220 MUSEOLOGI 7,5 SP

- Ambrose, T. & Paine, C.** 2006. *Museum Basics*. S 1-132.
- Amundsen, A. B., Rogan, B. & Stang, M. C. (red)** 2003. *Museer i fortid og nåtid. Essays i museums kunnskap*. Novus Forlag. 367 s.
- Apall-Olsen, L.** 1997. *Livslang Læring i Museer. Nye Mål for Museumsformidling*. NMU Skriftserie 1-1997, 5-15, 11 s.
- Cameron, F.** 2001. World of museums. Wired collections – the next generation. *Museum Management and Curation* 19(3), 309-315, 7 s.
- Dean, D.** 1994. *Museum Exhibition – Theory and Practice*. London: Routledge (Introduction 1-7, Audiences and Learning 19-31), 21 s.
- Dommasnes, L.H.** 1999. Muséet og magasin. *Årbok for Bergen Museum 1999*, 39-43, 5 s.
- Edson, G.** 1997. Ethics and museums. I: G. Edson (red.), *Museum Ethics*. London: Routledge, 36-53, 18 sider.
- Hohler, E. B.** 1994. Museologi – myte eller metode? I: S. Helliesen og B. Tønseth (red.), *M for museum. Museums mønstring 1993*. Oslo: NKKM, 37-42, 6 s.
- Gjestrup, J.A.** 1994. Kommentar til Erla B. Hohler: Hva er Museologi? Myte eller metode? I: S. Helliesen og B. Tønseth (red.), *M for museum. Museums mønstring 1993*. Oslo: NKKM, 43-49, 7 s.
- Johanson, A.** 2002. Museumsforskning som museumsutvikling. *Nordisk Museologi*, 2000.2, 59-68, 10 sider. (Finnes også som Norsk museumsutvikling 6:2000.)
- Johansen, A. & al. (Red)** 2002. Tingenes tale. Innspill til museologi. *Bergen Museums Skrifter Nr 12*. Bergen. 230 s.
- Keene, S.** 2002. *Managing Conservation in Museums*. London: Butterworth-Heinemann, 12-29, 18 s.
- Liston, D.** 1993. *Museum Security and Protection*. London: Routledge, 9-20, 12 s.
- MacLeod, S.** 2001. Making museum studies: training, education, research and practice. *Museum management and Curation* 19(1), 51-61, 11 s.
- Moe, H.** 1996. Museet og museologien – debatten om en institusjon av ”udiskutabel” betydning. *Årbok for Bergen Museum 1996*, 67-69, 3 s.
- Normann, S.** 2002. *Arkeologi på programmet. En analyse av arkeologi i NRK Radio/TV 1960-2000*. Upubl. Hovedoppgave NTNU. Ca 100 s.
- Olsen, B.** 1993. Det arkeologiske museum. Momenter til en kritikk. *Nordisk Museologi* 1. 45-60. 15 s.
- Olsen, B. og Svestad, A.** 1994. Creating prehistory: archaeology museums and the discourse of modernism. *Nordisk museologi* 1. 3-20. 17 s.
- Schmidt, F.** 1992. Codes of museum ethics and the financial pressures on museums. *Museum*

Management and Curatorship 11, 257-268, 12 s.

Sullivan, L.P. og Childs, S.T. 2003. Managing curated collections – the basics. *Curating Archaeological Collections*. Walnut Creek: Alta Mira Press, 59-77, 19 s.

Sæter, G. 2004. Museene mellom konservering og konsum. *Nordisk Museologi* 2004.1, 11-28, 18 s.

Šola, T. 1992. The future of museums and the role of museology. *Museum Management and Curatorship* 11, 393-400, 8 s.

Ågren, P.-U. 1993. Museologi och kulturarv. *Nordisk Museologi* 1993.1, 61-65, 5 s.

I alt ca 1029 s.

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING, 15 sp

Instituttet utarbeider pensumlister innenfor de spesialomrder emnet omfatter.

Valg av pensum skal være meldt til Institutt for arkeologi og religionsvitenskap før fristen for å melde seg til eksamen går ut. Følgende pensumlister er utarbeidet:

- *Jernalder - mellom forhistorisk og historisk tid*
- *Bronsealder*
- *Historisk arkeologi II*
- *Bergkunst – teoretiske og analytiske perspektiver*
- *Steinalder*
- *Maritim arkeologi*

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: JERNALDEREN – MELLOM FORHISTORISK OG HISTORISK TID

Fås kjøpt som bok, anbefales kjøpt.

E: Finnes i e-format.

GENERELT (60 s)

Cornell, P. & F. Fahlander 2002: *Social praktik och stumma monument. Introduktion till mikroarkeologi*. Gotarc Ser. C, no. 46, Kap III: Materialitet och design. S. 49-85. (33 s)

Henare, A., M. Holbraad & S. Wastell 2007: *Thinking through Things*. Kap. 1, Introduction. Routledge, s. 1-31 (27 s).

KOSMOLOGI OG RELIGIØSE FORESTILLINGER I DET FØR-KRISTNE SKANDINAVIA (104 s)

Price, N. 2009: Bodylore and the Archaeology of Embedded Religion: Dramatic License in the Funerals of the Vikings. I: D.S. Whitley & K. Hays-Gilpin (red): *Belief in the Past. Theoretical*

Approaches to the Archaeology of Religion. Left Coast Press, s. 143-65. (14 s)

- # **Raudvere, C.** 2004: Delen eller helheten. Kosmologi som empirisk och analytisk begrepp. I: Andén, A., K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Ordning mot kaos – studier av nordisk förkristen kosmologi*. S. 59-95. (29 s)
- # **Schjødt, J.P.** 2004: Kosmologimodeller og mytekredse. I: Andén, A., K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Ordning mot kaos – studier av nordisk förkristen kosmologi*. S. 123-133. (10 s)
- # **Sundqvist, O.** 2004: Uppsala och Asgård. Makt, offer och kosmos i forntida Skandinavien. Andén, A., K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Ordning mot kaos – studier av nordisk förkristen kosmologi*. S. 145-179. (20 s)
- # **Warmind, M.** 2004: Kosmologi og ritualer i det førkristne Norden. I: Andén, A., K. Jennbert & C. Raudvere (red): *Ordning mot kaos – studier av nordisk förkristen kosmologi*. S. 135-144. (9 s)
- Wiker, G.** 2004: Tanker om menneskets verdensbillede på 500-tallet. Fra asosial til sosial dialog med det guddommelige. I: Melheim, L. et al (red): *Mellom himmel og jord*. OAS 2, s. 114-154. (22 s)

LANDSKAP, SJØSKAP, BEBYGGELSE OG HUS (164 s)

- E Cooney, G.** 2003: Introduction: seeing land from the sea. *World Archaeology* vol. 35, s. 323-28. (5 s)
- Gansum, G.** 2009: Rurale strukturer, urbane funksjoner og definisjonsekskurser. I: J. Brendalsmo et al.: *Den urbane underskog*. Novus Forlag, s. 19-40. (12 s)
- # **Gansum, T., G. B. Jerpåsen & C. Keller** 1997: *Arkeologisk landskapsanalyse med visuelle metoder*. AmS-Varia 28. (39 s)
- Gerritsen, F.** 1999: The cultural biography of Iron Age houses and the long-term transformation of settlement patterns in the southern Netherlands. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*. Jysk Arkæologisk Selskab: Højberg, s. 139-148. (8s)
- E Hamilton, S. & R. Whitehouse** 2006: Phenomenology in Practice: Towards a Methodology for a 'subjective' approach. *European Journal of Archaeology* vol. 9, s. 31-71. 38 s.
- Jerpåsen, Gro B.** 2009: Application of Visual Archaeological Landscape Analysis Some Results. *Norwegian Archaeological Review* Vol. 42(2),123 - 145. (22 s).
- Robinson, D.E., Mikkelsen, P.H. & Malmros, C.** 2009: Agerbrug, driftsformer og planteressurcer i jernalder og vikingetid (500 f. Kr.-1100 e. kr.). I: B. Odgaard (red): *Danske landbrugslandskaber gennem 2000 år*. Århus Universitetsforlag, s. 117-142 (14 s).
- Widgren, M.** 1998: Kulturgeografernas bönder och arkeologernas guld – finns det någon väg till en syntes? I: L. Larsson & B. Hårdh (red): *Centrala Platser Centrala Frågor. Samhällsstrukturen under järnåldern*. Acta Arch. Lund. Ser. In 8 No 28, s. 281-296. (15 s.)

Ängeby, G. 1999: Långhusets livstid – en diskusjon kring järnåldershusets brukningstid och sociala funktioner utifrån ett månghundraårigt halländskt exempel. I: T. Artelius, E. Englund & L. Ersgård (red): *Kring västsvenska hus – boendets organisation och symbolik i förhistorisk och historisk tid*. Gotarc Serie C No. 22, s. 9-26. (11 s).

KJÖNN OG KJØNNSROLLER (91 s)

Arrhenius, B. 1995: Women and gold. On the role of women in society at the time of the Great Migrations and their relationship to the production and distribution of ornaments. I. H. G. Resi (red): *Produksjon og samfunn. Om erverv, spesialisering og bosetning I Norden I 1. årtusen e. Kr. Varia* 30, s. 85-96. (6 s)

Arwill-Nordbladh, E. 1998. *Genuskonstruksjoner I nordisk vikingetid. Förr och nu*. GOTARC Ser. B no. 19, Göteborgs Universitet. Kap. 3: Oseberggraven – En genusdiskusjon. S. 84-122 (39 s.)

Back Danielsson, I.-M. 2002: (Un)masking Gender – Gold Foil (dis)embodiments in Late Iron Age Scandinavia. I: Y. Hamilakis et al (red): *Thinking through the Body. Archaeologies of Corporeality*. Kluwer Academic/Plenum Publishers, s. 179-199. (14 s)

Hjørungdal, T. 1999: Kremering och dekonstruktion/rekonstruktion av identitet. Vilka är representerade i brandgraver med Vestlandskittel? I: C. Caesar et al (red): *Han hon den det. Att integrera genus och kön i arkeologi*. University of Lund Report Series No. 65, s.81-95. 11 s.

Räf, E. 1999: What do piercers have to do with sex? I: C. Caesar et al (red): *Han hon den det. Att integrera genus och kön i arkeologi*. University of Lund Report Series No. 65, s. 63-80. 9 s.

Skogstrand, L. 2006: Kjønn som analytisk kategori og kroppslig og kulturelt fenomen. I: L. Skogstrand & I. Fuglestad (red): *Det arkeologiske kjønn*. OAS vol. 7, s. 109-126. (12 s)

IDENTITETER SOM ARKEOLOGISK PROBLEM (119 s.)

Helgesson, B. 2008: Kan regionalitet påvisas genom arkeologisk fyndmaterial? *Hikuin* 35, s. 49-62. (12 s.)

Näsman, U. 1999: Hjælp, germanerne kommer! I: I. Fuglestad, T. Gansum & A. Opedal (red): *Et hus med mange rom. Vennebok til Bjørn Myhre på 60-årsdagen*. AmS-Rapport 11A, s. 163-173. (8 s)

Petersson, B. 2008: Skåne mellan nationerna – arkeologi och regional identitet. I: B. Petersson & P. Skoglund (red): *Arkeologi och identitet*. Acta Arch. Lund., Lund, s. 23-38. (11 s)

Pohl, W. 1998: Telling the Difference: Signs of Ethnic Identity. I: W. Pohl & H. Reimitz (red): *Strategies of Distinction. The Construction of Ethnic Communities*, 300-800. Brill: Leiden/Boston/Köln, 17-69. (53 s).

Sindbæk, S. 2008: Kulturelle forskelle, sociale netværk og regionalitet I vikingetidens arkæologi. *Hikuin* 35, s. 63-84. (14 s)

Tegnér, M. 2008: Högar av minnen – förhållanden till det förflutna under järnåldern i

Öresundsregionen. I: B. Petersson & P. Skoglund (red): *Arkeologi och identitet*. Acta Arch. Lund., Lund, s. 243-270. (21 s)

TEKNOLOGI OG HÅNDVERKSKUNNSKAP (110 s)

E Barndon, R. 2004: A discussion of magic and medicines in East African iron working – actors and artefacts in technology. *Norwegian Archaeological Review* 37 (1), s. 21-40. (14 s).

Carnap-Bornheim, C. 2001: The Social Position of the Germanic Goldsmith A.D. 0-500. i: B. Magnus (red): *Roman Gold and the development of the Early Germanic Kingdoms*. KVHAA Konferenser 51, s. 263-278. (10 s)

Dobres, M.-A. 2000: *Technology and Social Agency*. Blackwell Publishers: Oxford, kap. 5: Social Agency and Practice: The Heart and Soul of Technology. S. 127-163. (36 s)

Dobres, M.-A. 2006: Skilled Production and Social Reproduction in prehistory *and* contemporary archaeology: a personal exegesis on dominant themes and their psychosocial influences. I: J. Apel & K. Knutsson (red). *Skilled Production and Social Reproduction*. SAU Stone Studies 2, Uppsala, s. 25-33. (8s)

Godal, J.B. 1996: Om å lesa kunnskap ut av ting. *Idéhistorisk tidsskrift* 1, s. 54-59. (6 s)

Helms, M. W. 1993: *Craft and the Kingly Ideal. Art, Trade, and Power*. University of Texas Press: Austin, kap. 1. S. 1-10. (9s)

Lemonnier, P. 1993: *Technological Choices. Transformation in Material Cultures since the Neolithic*. Routledge: London/New York, s. 1-35. (27 s)

IKONONGRAFI OG SEMIOTIKK (211 s)

Andrén, A. 1989: Dörrar till förgångna myter. En tolkning av de gotländska bildstenarna. I: A. Andrén (red): *Medeltidens födelse*. Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen, s. 287-317. (17 s)

Barfod Carlsen, E. 2002: Fabeldyr I udvikling. En analyse af D-brakteaterne. *Hikuin* 29, s. 119-142. (14 s)

Dickinson, T. M. 2002: Translating Animal Art. Salin's Style I and Anglo-Saxon cast saucer brooches. *Hikuin* 29, s. 163-186. (13 s)

Hannestad, N. 1988: *Roman Art and Imperial policy*. Aarhus University Press, Introduction, s. 9-14. (6 s)

Hauck, K. 1986: Methodenfragen der Brakteatendeutung. Erprobung eines Interpretationsmusters für die Bildzeugnisse aus einer oralen Kultur. I: H. Roth (red): *Zum Problem der Deutung frühmittelalterlicher Bildinhalte*. Jan Thorbecke Verlag Sigmaringen, S. 273-296. (9s)

Høilund Nielsen, K. 2002: Ulv, hest og drage. Ikonografisk analyse af dyrene i stil II-III. *Hikuin* 29, s. 187-218. (19 s)

Høilund Nielsen, K. & S. Kristoffersen 2002: Germansk dyrestil (Salins stil I-III). Et historisk

perspektiv. *Hikuin* 29, s. 15-74. (43 s)

Panofsky, E. 1989: Ikonografi og ikonologi. I: B. Fausing & P. Larsen (red): *Visuel kommunikation*. Medusa: København, s. 9-21. (13s)

Wells, P.S. 2008: Image and Response in Early Europe. Duckworth. Kap. 1-5 (77 s)

NETTVERKSTEORI, HANDEL OG UTVEKSLING (114 s)

Christophersen, A. 1989: Kjøpe, selge, bytte, gi. Vareutveksling og byoppkomst i Norge ca. 800-1100: en modell. I : A. Andrén (red): *Medeltidens födelse*. Gyllenstiernska Krappersustiftelsen, s. 109-141. (25 s).

Damm, C 2007: Heterogene nettverk i det nordlige Fennoskandia. *Proceedings of the IX Nordic TAG*. Nettpublikasjon, <http://www.aal.au.dk/nt/publikation/3damm> (3 s)

Martin, A. 2005: Agents in Inter-Action: Bruno Latour and Agency. *Journal of Archaeological Method and Theory* Vol. 12, No. 4, s. 283-311. (20 s) [e-tidsskrift]

Ojala, C.-G. 2006: Mapping the North. Ethnicity, Territories and the Networks of Archaeology. *Current Swedish Archaeology* 14, 159-176. (14 s)

Sindbæk, S. 2007b: The Small World of the Vikings: Networks in Early Medieval Communication and Exchange. *Norwegian Archaeological Review* 40:1, s. 59-74. (10 s) [e-tidsskrift]

Skre, D. (red) 2008: *Means of Exchange. Kaupang Excavation Project Publication Series* vol. 2. Aarhus Universitetsforlag. Kap. 9 og 10, s. 327-355. (24 s)

Whitridge, P. 2004: Whales, Harpoons, and Other Actors: Actor-Network Theory and Hunter-Gatherer Archaeology. I: G.M. Crothers (red): *Hunters and Gatherers in Theory and Archaeology*. Southern Illinois University Carbondale, s. 445-474. (18 s)

FELLES MED HISTORISK ARKEOLOGI II:

TEORIER OM MAKT OG SAMFUNN (82 s.)

Crumley, C. L., 1995. Heterarchy and the Analysis of Complex Societies. I: *Heterarchy and the Analysis of Complex Societies*. Ed. R. Ehrenreich, C. Crumley & J. Levy. Archaeological Papers of the American Anthropological Association, No. 6, Washington D.C. s.1-4 (4 s.)

Flyvbjerg, B., 1992. *Rationalitet og magt. Bind I. Det konkrete videnskap*. København: Akademisk forlag. s. 103-117 (15 s.).

Jerneck, M., 1990. Centrum-periferi-teorier. I: *Nationalencyklopedin* Bd 4. Höganäs: Bra böcker. s. 55-57 (3 s.).

Mann, M., 1986. *The Sources of Social Power*. Vol. I. Cambridge: Cambridge University Press. s. 1-32 (32 s.)

Orser, C. E. Jr. 2002. Acculturation. I: *Encyclopedia of Historical Archaeology*. Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 4-6 (3 s.)

Orser, C. E. Jr. 2002. Creolisation. *Encyclopedia of Historical Archaeology*. Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 138-139 (2 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: Discourse (2 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Economic anthropology* (5 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Habitus* (2 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Historical materialism* (8 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Postcolonialism* (3 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Structuration* (3 s.)

MATERIELL KULTUR OG SOSIALE RELASJONER (119 s)

Foster, R. J., 2006. Tracking Globalization. Commodities and Value in Motion. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.285-297 (13 s.)

Gosden, C., 2006. Material Culture and the Long-term Change. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 425-441 (17 s.)

Howard-Davis, C. 2001. Artefacts. I: *The Historical Archaeology of Britain, c. 1540-1900*. Ed. R. Newman, D. Cranstone, & C. Howard-Davis s. 211-224 (14 s.)

Hoskins, J., 2006. Agency, Biography and Objects. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 74-82 (9 s.)

Law, J. 2002. Objects and Spaces. *Theory, Culture and Society*. Vol. 19: s 5 – 6, 91 – 105 (12 s.)

Miller, D., 2006. Consumption. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 341-351 (11 s.)

St. George, R., 2006. Home Furnishing and Domestic Interiors. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.221-227 (9 s.)

Thiis-Evensen, T., 1998. Arkitekturens maktgrammatikk. I: *Maktens korridorer. Arkitektur som politikk*. Red. C. Kullberg Christophersen. Oslo:Norsk form. s. 5-14 (10 s.)

Van Dommelen, P., 2006. Material Culture and Postcolonial Theory in Colonial Situations. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.104-121 (18 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel/Actor-network theory (6 s)

SKRIFT, MAKT, LITERACY OG ARKEOLOGI (134s.)

Andrén, A., 2000. Re-reading embodied texts: an interpretation of rune-stones. I: *Current Swedish Archaeology* Vol. 8., s. 7-27 (21 s.)

- Clanchy, M. T.** 1989., Reading the signs at Durham Cathedral. Schousboe, K. & Larsen, M. T. (eds.) *Literacy and Society*. Copenhagen. p. 149-170 (22 s.)
- Fischer, S.** 2005. *Roman Imperialism and Runic Literacy. The Westernization of Northern Europe (150-800 AD)*. *Aun* 33, Uppsala. s. 59-72 (13 s.)
- Moreland, J.,** 2001. *Archaeology and Text*. Duckworth Debates in Archaeology. London: Duckworth. s. 33-53, 77-97 (42 s.)
- Larsen, M. T.,** 1988. Introduction: literacy and social complexity. I: *State and Society. The emergence and development of social hierarchy and political centralization*. Eds. J. Gledhill, B. Bender & M. T. Larsen. *One World Archaeology* 4. London: Unwin Hyman. s. 173-188 (15 s.).
- Palm, R.,** 1994. Vem kunde läsa och skriva runor under medeltiden? *Runmärkt från brev till klotter. Runorna under medeltiden*. Red. S. Benneth, J. Ferenius, H. Gustavson & M. Åhlén. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 53-61 (9 s.)
- Stoddard, S. & Whitley, J.,** 1988. The social context of literacy in Archaic Greece and Etruria. *Antiquity* 62 p. 761-772 (12 s.) [e-tidsskrift]

OM VISSE SLAGS SKRIFTLIGE KILDER OG ARKEOLOGIEN (33 s.)

- Herschend, F.** 1997. Historical or textual archaeology. *An Archaeology of Critical Rereading*. I: *Current Swedish Archaeology* Vol. 5. s. 65-78 (14 s.) **MERK.** Texten finns även på svenska i Herschends artikelsamling "I förhållande till arkeologi" (Opia 18, Uppsala 1998)
- Näsman, U.,** 1988. Analogislutning i nordisk Jernalderarkæologi. Et bidrag til udviklingen af en nordisk historisk etnografi. I: *Fra Stamme til Stat i Danmark I*. Red. P. Mortensen og B. M. Rasmussen. *Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXII*. Højbjerg: Jysk Arkæologisk Selskab s. 123-136 (14 s.)
- Skoglund, P.,** 2007. A traveller's view of Migration Period Scandinavia. *Jordanes' Scandza and the material evidence*. I: *On the Road. Studies in Honour of Lars Larsson*. Ed. B. Hårdh, K. Jennbert & D. Olausson. *Acta Archaeologica Lundensia in 4:o*, No. 26. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. S. 276-280 (5 s.)

1344 s

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: BRONSEALDEREN

Bok, eller del av bok som anbefales kjøpt

E tilgjengelig i elektronisk form

GENERELT (60 s)

- Cornell, P. & F. Fahlander** 2002: *Social praktik och stumma monument. Introduktion till mikroarkeologi*. *Gotarc Ser. C*, no. 46, Kap III: Materialitet och design. S. 49-85. (33 s)

Henare, A., M. Holbraad & S. Wastell 2007: *Thinking through Things*. Kap. 1, Introduction. Routledge, s. 1-31 (27 s).

KOSMOLOGI OG RELIGIØSE FORESTILLINGER (325 s)

Kaul, F. 2004: *Bronzealderens religion. Studier af den nordiske bronzealders ikonografi*. Det Kgl. Nordiske Oldskriftselskab: København. (325 s.)

LANDSKAP, SJØSKAP, BEBYGGELSE OG HUS (134 s)

Bech, J.-H. & M. Mikkelsen 1999: Landscapes, settlement and subsistence in Bronze Age Thy, NW Denmark. . I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, Jutland Archaeological Society: Højbjerg, s. 69-78. (5 s)

E Cooney, G. 2003: Introduction: seeing land from the sea. *World Archaeology* vol. 35, s. 323-28. (5 s)

Fokkens, H. 1999: Cattle and martiality: changing relations between man and landscape in the Late Neolithic and the Bronze Age. I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, Jutland Archaeological Society: Højbjerg, s. 35-44. (6 s)

Gansum, T., G. B. Jerpåsen & C. Keller 1997: *Arkeologisk landskapsanalyse med visuelle metoder*. AmS-Varia 28. (39 s)

E Hamilton, S. & R. Whitehouse 2006: Phenomenology in Practice: Towards a Methodology for a 'subjective' approach. *European Journal of Archaeology* vol. 9, s. 31-71. 38 s. [e-tidsskrift]

Olausson, M. 1999: Herding and stalling in Bronze Age Sweden. . I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, Jutland Archaeological Society: Højbjerg, s.319-328. (9s)

Prescott, C. 1999: Long-term patterns of non-agrarian exploitation in southern Norwegian highlands. . I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, Jutland Archaeological Society: Højbjerg, s.213-224. (8 s)

Rasmussen, M. 1999: Livestock without bones. The long-house as contributor to the interpretation of livestock management in the Southern Scandinavian Early Bronze Age. . I: C. Fabech & J. Ringtved (red): *Settlement and Landscape*, Jutland Archaeological Society: Højbjerg, s. 281-290. (6 s)

E Sørensen, M.L.S. & K. Rebay-Salisbury 2008: Landscapes of the Body: Burials of the Middle Bronze Age in Hungary. *European Journal of Archaeology* 11, s. 49-74 (17 s) [e-tidsskrift]

Wrigglesworth, M. 2002: Ristninger I graver og I landskapet. I. J. Goldhahn (red): *Bilder av bronsålder*. Acta Archaeologica Lundensia series in 8° 37: 185-199. (11 s).

KJØNN OG KJØNNSROLLER (42 s)

Skogstrand, L. 2006: Kjønn som analytisk kategori og kroppslig og kulturelt fenomen. I: L.

Skogstrand & I. Fuglestvedt (red): *Det arkeologiske kjønn*. OAS vol. 7, s. 109-126. (12 s)

Sørensen, M.L.S. 2006: Gender, things, and material culture. I: S. Nelson (red): *The Handbook of Gender in Archaeology*. Walnut Creek: AltaMira Press, s. 105-135.

IDENTITETER SOM ARKEOLOGISK PROBLEM (45s.)

Sabatini, S. 2008: Från bronsåldersgraver till museernas montrar – funderingar kring en ”bredare agenda” i arkeologisk forskning. I. B. Petersson & P. Skoglund (red): *Arkeologi och identitet*. Lunds Universitet: Lund, 141-154. (9 s)

Sørensen, M.L.S. 1997: Reading dress: the construction of social categories and identities in Bronze Age Europe. *Journal of European Archaeology* 5, 93-114. (15 s)

Sørensen, M.L.S. 2004: Stating identities: the use of Objects in Rich Bronze Age graves. I: J. Cherry, Scarre & S. Shennan (red): *Explaining Social Change: Studies in honour of Colin Renfrew*. Cambridge: The McDonald Institute for Archaeological Research, s. 167-176. (8s)

Varberg, J. 2008: Identitet i en krukke? En analyse af yngre bronzealders offernedlæggelser i forhold til social identitet. I. B. Petersson & P. Skoglund (red): *Arkeologi och identitet*. Lunds Universitet: Lund, s. 271-288. (13 s)

TEKNOLOGI OG HÅNDVERKSKUNNSKAP (77 s)

E Budden, S. & Sofaer, J. 2009: Non-discursive Knowledge and the Construction of Identity Potters, Potting and Performance at the Bronze Age Tell of Százhalombatta, Hungary. *Cambridge Archaeological Journal* 19, 2, s. 203-220. [e-tidsskrift]

Dobres, M.-A. 2006: Skilled Production and Social Reproduction in prehistory *and* contemporary archaeology: a personal exegesis on dominant themes and their psychosocial influences. I: J. Apel & K. Knutsson (red). *Skilled Production and Social Reproduction*. SAU Stone Studies 2, Uppsala, s. 25-33. (8s)

Godal, J.B. 1996: Om å lesa kunnskap ut av ting. *Idéhistorisk tidsskrift* 1, s. 54-59. (6 s)

Helms, M. W. 1993: *Craft and the Kingly Ideal. Art, Trade, and Power*. University of Texas Press: Austin, kap. 1, s. 1-10. (9 s)

Lemonnier, P. 1993: *Technological Choices. Transformation in Material Cultures since the Neolithic*. Routledge: London/New York, s. 1-35. (27 s)

E Sofaer, J. 2006: Pots, Houses and Metal: Technological Relations at the Bronze Age Tell at Százhalombatta, Hungary. *Oxford Journal of Archaeology* 25, 2, s. 127-147. (11 s)[e-tidsskrift]

IKONOGRAFI OG SEMIOTIKK (179 s)

Harrison, R. J. 2004: *Symbols and Warriors: Images of the European Bronze Age*. Bristol: Western Academic & Specialist Press, kap. 1-8. (133s)

- Panofsky, E.** 1989: Ikonografi og ikonologi. I: B. Fausing & P. Larsen (red): *Visuel kommunikation*. Medusa: København, s. 9-21. (13s)
- Tilley, C.** 1999. *Metaphor and Material Culture*, kap. 5, s. 133-173. (33s) Oxford: Blackwell.

NETTVERKSTEORI, HANDEL OG UTVEKSLING (41 s)

- Damm, C** 2007: Heterogene nettverk i det nordlige Fennoskandia. *Proceedings of the IX Nordic TAG*. Nettpublikasjon, <http://www.aal.au.dk/nt/publikation/3damm> (3 s)
- E Martin, A.** 2005: Agents in Inter-Action: Bruno Latour and Agency. *Journal of Archaeological Method and Theory* Vol. 12, No. 4, s. 283-311. (20 s) [e-tidsskrift]
- Whitridge, P.** 2004: Whales, Harpoons, and Other Actors: Actor-Network Theory and Hunter-Gatherer Archaeology. I: G.M. Crothers (red): *Hunters and Gatherers in Theory and Archaeology*. Southern Illinois University Carbondale, s. 445-474. (18 s)

NORDISK BRONSEALDERFORSKNING 1977-2006 (197 s)

- Asingh, P. & M. Rasmussen** 1986: Regional variation I ældre bronzealder udtrykt gennem gravfundne bronzer i Sydvestdanmark og Sydslesvig. *Det 4. Nordiske bronzealdersymposium*, s. 42-66 (14s).
- Artelius, T.** 1998. Skeppsformade gravar i södra Sverige — om projektion av religiösa och sociala meningsinnehåll i begravningstraditioner. *Bronsealder i Norden — regioner og interaksjon*, s. 137-142 (5s).
- Bakka, E.** 1980. Representativitetsproblem i vestnorsk bronzealder. *Bronsealderbebyggelse i Norden*, s. 37-58 (17s)
- Bergerbrant, S.** 2009. Genus, identitet och kulturtillhörighet under äldre bronsåldern i Sydskandinavien. *Det 10. Nordiske bronzealdersymposium*, s. 116-123 (6s).
- Broadbent, N. D.** 1983. Too many chiefs and not enough Indians. *Tredja nordiske symposiet för bronsåldersforskning*, s. 7-22 (15s)
- Fyllingen H.** 2005. Massegraver i Nord-Europa fra eldre bronzealder — osteologiske analyser og sosiale implikasjoner. *Mellan sten och järn. Rapport från det 9:e nordiska bronsålderssymposiet*, s. 627-636 (8 s).
- Johansen, Ø.** 1983: Bronzealderproblemer — en teori om mellomhandlervirksomhet. *1. nordiske bronzealdersymposium*, s. 24-47 (18s).
- Karlenby, L.** 1998. Regionale likheter och lokala skillnader inom bronsålderns bebyggelse i Skandinavien. *Bronsealder i Norden — regioner og interaksjon*, s. 91-96 (4s).
- Kristiansen, K.** 1983. Krieger og høvding i Danmarks bronzealder. Et bidrag til bronzealdersværdets kulturhistorie. *Tredja nordiske symposiet för brons-åldersforskning*, s. 63-87 (12s).

- Lavento, M.** 2009. Kan man använda begreppet bronsålder i Finland? Det tiende nordiske bronsalderssymposium, s. 124-135. (8s).
- Luoto, J.** 1980. Bronsålderns befästa boplatser ur finskt perspektiv. *Bronzealderbebyggelse i Norden*, s. 59-66 (7s)
- Malmer, M. P.** 1993. Bronålderhandels struktur och sociala function. *Ekonomi och näringsformer i nordisk bronsålder*, s. 117-125 (7s).
- Sjögren, L.** 2009. Minoiskt i norr? Omkring kulturella influensar frå Kreta til Skandinavian. Det tiende nordiske bronsalderssymposium, s. 151-166. (11s).
- Skogstrand, L.** 2005. Kriegerrollen som et maskulint ideal i yngre bronsalder. *Mellan sten och järn. Rapport från det 9:e nordiska bronsalderssymposiet*, s. 659-667 (6s).
- Syvrtsen, K. I. Jellestad** 2005. Rogalands ristninger i graver som transformerende og stabiliserende faktorer i tilværelsen. *Mellan sten och järn. Rapport från det 9:e nordiska bronsalderssymposiet*, s. 503-520 (13s).
- Thrane, H.** 2009. Refleksjoner over grave og gravmonumenter I Nordens bronsalder. I Det 10. *Nordiske bronsalderssymposium*, s. 8-19 (15s).
- Thedéén, S.** 2005. Til frågan om hövdingdömet under bronsåldern. *Mellan sten och järn. Rapport från det 9:e nordiska bronsalderssymposiet*, s. 385-401 (14 s).
- Vandkilde, H.** 1993. Aspekter af teknologi og samfund i overgangstiden mellem sten- og bronzealder i Danmark. *Ekonomi och näringsformer i nordisk bronsålder*, s. 53-69 (14s).

FELLES MED HISTORISK ARKEOLOGI II:

TEORIER OM MAKT OG SAMFUNN (82 s.)

- Crumley, C. L.,** 1995. Heterarchy and the Analysis of Complex Societies. I: *Heterarchy and the Analysis of Complex Societies*. Ed. R. Ehrenreich, C. Crumley & J. Levy. Archaeological Papers of the American Anthropological Association, No. 6, Washington D.C. s.1-4 (4 s.)
- Flyvbjerg, B.,** 1992. *Rationalitet og magt. Bind I. Det konkrete videnskab*. København: Akademisk forlag. s. 103-117 (15 s.).
- Jerneck, M.,** 1990. Centrum-periferi-teorier. I: *Nationalencyklopedin* Bd 4. Höganäs: Bra böcker. s. 55-57 (3 s.).
- Mann, M.,** 1986. *The Sources of Social Power*. Vol. I. Cambridge: Cambridge University Press. s. 1-32 (32 s.)
- Orser, C. E. Jr.** 2002. Acculturation. I: *Encyclopedia of Historical Archaeology*. Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 4-6 (3 s.)
- Orser, C. E. Jr.** 2002. Creolisation. *Encyclopedia of Historical Archaeology*. Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 138-139 (2 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: Discourse (2 s.)**

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Economic anthropology* (5 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Habitus* (2 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Historical materialism* (8 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Postcolonialism* (3 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel *Structuration* (3 s.)

MATERIELL KULTUR OG SOSIALE RELASJONER (119 s)

Foster, R. J., 2006. Tracking Globalization. Commodities and Value in Motion. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.285-297 (13 s.)

Gosden, C., 2006. Material Culture and the Long-term Change. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 425-441 (17 s.)

Howard-Davis, C. 2001. Artefacts. I: *The Historical Archaeology of Britain, c. 1540-1900*. Ed. R. Newman, D. Cranstone, & C. Howard-Davis s. 211-224 (14 s.)

Hoskins, J., 2006. Agency, Biography and Objects. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 74-82 (9 s.)

Law, J. 2002. Objects and Spaces. *Theory, Culture and Society*. Vol. 19: s 5 – 6, 91 – 105 (12 s.)

Lolk, J. 2009: Bronzealderens keramik – En kilde til forståelse af kommunikation og social interaction i bronzealderen. *KUML* 2009, 57-98. (30 s)

Miller, D., 2006. Consumption. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 341-351 (11 s.)

St. George, R., 2006. Home Furnishing and Domestic Interiors. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.221-227 (9 s.)

Thiis-Evensen, T., 1998. Arkitekturens maktgrammatikk. I: *Maktens korridorer. Arkitektur som politikk*. Red. C. Kullberg Christophersen. Oslo:Norsk form. s. 5-14 (10 s.)

Van Dommelen, P., 2006. Material Culture and Postcolonial Theory in Colonial Situations. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.104-121 (18 s.)

Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel/Actor-network theory (6 s)

1336 s

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: HISTORISK ARKEOLOGI II.

#: Fås kjøpt som bok.

E: Finnes i e-format.

©: Finnes i kompendium.

ALLMENT: (231 s.)

- # **Andrén, A.** 1997. *Mellan ting och text. En introduktion till de historiska arkeologierna.* Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion. s. 11-45, 112-187 (111 s.)
- © **Champion, T. C.** 1990. Medieval archaeology and the tyranny of the historical record. I: *From the Baltic to the Black Sea* Eds. D. Austin & L. Alcock. One World Archaeology 18. London: Unwin Hyman. s.79-93. (15 s.)
- # **Deagan, K.** (1982) 1996. Avenues of Inquiry in Historical Archaeology. I: *Images of the Modern World. Readings in Historical Archaeology.* Ed. C. E. Orser Jr. Walnut Creek: Altamira Press. s.16-36 (21 s.)
- # **Funari, P. A., Hall, M. & Jones, S.** 1999. Introduction: archaeology in history. I: *Historical Archaeology. Back from the Edge* Eds. P. P. A. Funari, M. Hall & S. Jones. One World Archaeology 31. London: Unwin Hyman. s. 1-17 (18 s.)
- © **Herschend, F.** 1997. Historical or textual archaeology. An Archaeology of Critical Rereading. I: *Current Swedish Archaeology* Vol. 5. s. 65-78 (14 s.)
- # **Johnson, M.** 2006. The Tide Reversed: Prospects and Potentials for a Postcolonial Archaeology of Europe. I: *Historical Archaeology.* Ed. M. Hall & S. W. Silliman. Blackwell Studies in Global Archaeology. London: Blackwell s. 313-328 (16 s.)
- # **Little, B. J.** (1994) 1996. People with history: An Update on Historical Archaeology in the United States. I: *Images of the Recent Past. Readings in Historical Archaeology.* Ed. C. E. Orser Jr. Walnut Creek: Altamira Press. s. 42-65 (24 s.)
- © **Rathje, W.** 2001. Integrated Archaeology. A Garbage Paradigm. I: *Archaeologies of the Contemporary Past.* Eds. V. Buchli, & G. Lucas. London: Routledge.s. 63-74 (12 s.)

SAMTIDSARKEOLOGI: (98 s.)

- # **Burström, M.** 2007. *Samtidsarkeologi. Introduktion till ett forskningsfält.* Lund: Studentlitteratur. (98 s)

TEORIER OM MAKT OG SAMFUNN MED RELEVANS FOR HISTORISK ARKEOLOGI

(128 s)

- © **Crumley, C. L.** 1995. Heterarchy and the Analysis of Complex Societies. I: *Heterarchy and the Analysis of Complex Societies.* Ed. R. Ehrenreich, C. Crumley & J. Levy. Archaeological Papers of the American Anthropological Association, No. 6, Washington D.C. s.1-4 (4 s.)

- © **Flyvbjerg, B.** 1992. *Rationalitet og magt. Bind I. Det konkrete videnskab.* København: Akademisk forlag. s. 103-117 (15 s.).
- # **Foucault, M.** 2002. *Forelesninger om regjering og styringskunst.* Oversatt, introdusert og annotert av Iver B. Neumann. Oslo: Cappelen akademisk forlag. s. 39-71 (33 s.)
- © **Jerneck, M.** 1990. Centrum-periferi-teorier. I: *Nationalencyklopedin* Bd 4. Höganäs: Bra böcker. s. 55-57 (3 s.).
- © **Mann, M.** 1986. *The Sources of Social Power. Vol. I.* Cambridge: Cambridge University Press. s. 1-32 (32 s.)
- © **Orser, C. E. Jr.** 2002a. Acculturation. I: *Encyclopedia of Historical Archaeology.* Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 4-6 (3 s.)
- © **Orser, C. E. Jr.** 2002b. Creolisation. I: *Encyclopedia of Historical Archaeology.* Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 138-139 (2 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: Actor-Network theory** (4 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: Discourse** (2 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel Economic anthropology** (5 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel Habitus** (2 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel Historical materialism** (8 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel Postcolonialism** (3 s.)
- Wikipedia. The Free Encyclopedia: artikkel Structuration** (3 s.)
- © **Wolf, Eric W.** 1990. Distinguished Lecture: Facing Power – Old Insights, New Questions. I: *American Anthropologist, New Series*, 92(3):586-594 (9 s.)

MATERIELL KULTUR OG SOSIALE RELASJONER (113 s)

- # **Foster, R. J.** 2006. Tracking Globalization. Commodities and Value in Motion. I: *Handbook of Material Culture.* Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.285-297 (13 s.)
- # **Gosden, C.** 2006. Material Culture and the Long-term Change. I: *Handbook of Material Culture.* Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 425-441 (17 s.)
- © **Howard-Davis, C.** 2001. Artefacts. I: *The Historical Archaeology of Britain, c. 1540-1900.* Ed. R. Newman, D. Cranstone, & C. Howard-Davis s. 211-224 (14 s.)
- # **Hoskins, J.** 2006. Agency, Biography and Objects. I: *Handbook of Material Culture.* Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 74-82 (9 s.)
- © **Law, J.** 2002. Objects and Spaces. I: *Theory, Culture and Society* Vol. 19 s. 5-6, 91-105 (12 s.)
- # **Miller, D.** 2006. Consumption. I: *Handbook of Material Culture.* Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s. 341-351 (11 s.)

- # **St. George, R.** 2006. Home Furnishing and Domestic Interiors. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.221-227 (9 s.)
- © **Thiis-Evensen, T.** 1998. Arkitekturens maktgrammatikk. I: *Maktens korridorer. Arkitektur som politikk*. Red. C. Kullberg Christophersen. Oslo:Norsk form. s. 5-14 (10 s.)
- # **Van Dommelen, P.** 2006. Material Culture and Postcolonial Theory in Colonial Situations. I: *Handbook of Material Culture*. Ed. C. Tilley, W. Keane, S. Küchler, M. Rowlands & P. Spyer. London: SAGE Publications s.104-121 (18 s.)

MAKT OG DOMINANS SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK PROBLEM (246 s.)

- © **Carelli, P.** 2004. Individualisering, privatisering och kommersialisering. Framväxten av en kapitalistisk anda i 1100-talets Danmark. I: *Individ, kollektiv och individuella mönster i medeltidens Danmark*. Carelli, P., Hermansson, L. & Sanders, H. (red.). Göteborg: Makadem förlag. s. 24-55 (32 s.)
- # **Carlsson, K.** 2007. *Var går gränsen? Arkeologiska uttryck för religiösa och politiska aktörer i det nuvarande Västsverige under perioden 1000-1300*. Lund Studies in Historical Archaeology 6. Uddevalla: Bohusläns museums förlag. s. 11-28, 175-187 (31 s.)
- # **De Cunzo, L. A.** 2006. Exploring the Institution: Reform, Confinement, Social Change. I: *Historical Archaeology*. Ed. M. Hall & S. W. Silliman. Blackwell Studies in Global Archaeology. London: Blackwell s. 167-185 (19 s.)
- # **McGuire, R. H.** 2006. Marxism and Capitalism in Historical Archaeology. I: *The Cambridge Companion to Historical Archaeology*. Eds. D. Hicks & M. C. Beaudrey. Cambridge: Cambridge University Press. s. 123-142 (20 s.)
- © **Monié Nordin, J.** 2005. *När makten blev synlig – senmedeltid i södra Dalarna*. Stockholm Studies in Archaeology 36. Stockholm. s. 15-33 (19 s.)
- # **Pauls, E. P.** 2006. The Place of Space. Architecture, Landscape, and Social Life. I: *Historical Archaeology*. Ed. M. Hall & S. W. Silliman. Blackwell Studies in Global Archaeology. London: Blackwell s. 66-78 (13 s.)
- # **Svanberg, F.** 2003. *Decolonizing the Viking Age I*. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8:o No 43. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. s. 11-113 (103 s.)
- © **Wallerström, T.** 2009. Implementing "External Power" at 65° N: On the Significance of a Twelfth Century Political Doctrine for the Making of Core-Periphery Relations. I: *Arctic Anthropology* Vol. 46:1-2 s. 40-48 (9 s.)

SKRIFT OG MAKT, LITERACY OG ARKEOLOGI (154 s)

- © **Andrén, A.** 2000. Re-reading embodied texts: an interpretation of rune-stones. I: *Current Swedish*

Archaeology Vol. 8., s. 7-27 (21 s.)

- © **Carelli, P.**, 2009. Det artificiella minnets födelse. Skriftkultur och literacy i Danmark under tidig medeltid. Ingår i I: M. Mogren et. al. (red.) *Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten*. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund. s. 47-65 (19 s.)
- © **Clanchy, M. T.** 1989., Reading the signs at Durham Cathedral. I: Schousboe, K. & Larsen, M. T. (eds.) *Literacy and Society*. Copenhagen. p. 149-170 (22 s.).
- © **Fischer, S.** 2005. *Roman Imperialism and Runic Literacy. The Westernization of Northern Europe (150-800 AD)*. Aun 33. Uppsala. s. 59-72 (13 s.)
- © **Larsen, M. T.** 1988. Introduction: literacy and social complexity. I: *State and Society. The emergence and development of social hierarchy and political centralization*. Eds. J. Gledhill, B. Bender & M. T. Larsen. *One World Archaeology* 4. London: Unwin Hyman. s. 173-188 (15 s.).
- © **Lihammer, A.** 2009. Bortom den stora berättelsen. Historisk landskapsarkeologi. Ingår i I: M. Mogren et. al. (red.) *Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten*. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund. s. 161-169 (9 s.)
- # **Moreland, J.** 2001. *Archaeology and Text*. Duckworth Debates in Archaeology. London: Duckworth. s. 33-53, 77-97 (42 s.)
- © **Palm, R.** 1994. Vem kunde läsa och skriva runor under medeltiden? I: *Runmärkt från brev till klotter. Runorna under medeltiden*. Red. S. Benneth, J. Ferenius, H. Gustavson & M. Åhlén. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. s. 53-61 (9 s.)
- © **Stoddard, S. & Whitley, J.** 1988. The social context of literacy in Archaic Greece and Etruria. I: *Antiquity* 62 p. 761-772 (12 s.)

IDENTITETER SOM HISTORISK-ARKEOLOGISK PROBLEM (96 s.)

- © **Curta, F.** 2007. Some Remarks on Ethnicity in Medieval Archaeology. I: *Early Medieval Europe*. Vol. 15 (2) s. 159-185 (27 s.)
- # **Pohl, W.** 1998. Telling the Difference: Signs of Ethnic Identity. I: Pohl, W. & Reimitz (eds.) *Strategies of Distinction. The Construction of Ethnic Communities, 300-800*. Leiden: Brill. p. 17-69 (53 s.)
- © **Staski, E.** 2002. Ethnicity. I: *Encyclopedia of Historical Archaeology*. Ed. C. E. Orser Jr. London: Routledge. s. 181-184 (4 s.)
- © **Wallerström, T.** 2008. Arkeologin och kampen om land och vatten – personliga reflektioner kring ett bruk av det förflutna i Nordskandinavien. I: *Arkeologi och identitet*. Ed. B. Petersson & P. Skoglund. *Acta Archaeologica Lundensia Series in 8:o*, No 53. Lund: Institutionen för arkeologi och antikens historia. s. 57-68 (12 s.)

GENUSARKEOLOGI (22 s.)

- © **Gilchrist, R.** 1994. *Gender and Material Culture. The Archaeology of religious Women.*
London: Routledge. s. 1-21 (22 s.)

OM VISSE SLAGS SKRIFTLIGE KILDER OG ARKEOLOGIEN (36 s.)

- # **Hall, M.** 1999. Subaltern voices? Finding the spaces between things and words. I: *Historical Archaeology. Back from the Edge.* Ed. P. P. A, Funari, M. Hall & S. Jones. One World Archaeology 31. London: Routledge. s. 193-202 (10 s.)
- © **Näsman, U.** 1988. Analogislutning i nordisk jernalderarkæologi. Et bidrag til udviklingen af en nordisk historisk etnografi. I: *Fra Stamme til Stat i Danmark 1.* Red. P. Mortensen & B. M. Rasmussen. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXII. Højbjerg: Jysk Arkæologisk Selskab. s. 123-136 (14 s.)
- © **Rosén, C.** 2001. Arkeologi i arkiven – bouppteckningar och jordfynd från en halländsk by ca 1750-1850. I: *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson.* Red. A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. s.105-111 (7 s.)
- © **Skoglund, P.** 2007. A traveller's view of Migration Period Scandinavia. Jordanes' Scandza and the material evidence. I: *On the Road. Studies in Honour of Lars Larsson.* Ed. B. Hårdh, K. Jennbert & D. Olausson. Acta Archaeologica Lundensia in 4:o, No. 26. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. S. 276-280 (5 s.)

HISTORISKE KILDER OG KILDEKRITIKK (116 s.)

- # **Kjeldstadli, K.** 1993- *Fortida er ikke hva den en gang var. En innføring i historiefaget.* (2:a uppl.)
Oslo. s. 45-56, 69-82, 143-219, 237-252 (116 s.)
- © **Vansina, J.** 1985. *Oral Tradition as History.* London: James Currey. s. 186-201 (16 s.)

ØVRIG (ca 250 s.)

Foruten pensum overfor skal en historisk-arkeologisk bok på ca 250-300 sider leses.

Denne knyttes til kursets seminarer og velges i samråd med faglærer.

I alt 1249 s. pluss bok (ca 250 s.)

CASE STUDIES (ANBEFALT TILLEGGSLITTERATUR)

M. Mogren et. al. (red.) 2009. Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund.

Orser, C. E. Jr. (ed.) 1996. *Images of the Recent past. Readings in Historical Archaeology.* (475 s.)

Horning, A. & Palmer, M. (eds), 2008. *Crossing Paths or Sharing Tracks? Future directions in the archaeological study of post-1550 Britain and Ireland.* Woodbridge: The Boydell Press. (438 s.)

ARK 3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: BERGKUNST; TEORETISKE OG ANALYTISKE ASPEKTER.

Fås kjøpt som bok.

GENERELT: (757s)

- # **Bradley, R.** 2009. *Image and Audience: Rethinking Prehistoric Art*. Oxford: Oxford University Press. (205s).
- # **Clottes, J.** 2002. *World Rock Art*. Los Angeles (135s).
- # **Mandt, G. & T. Lødøen.** 2005. *Bergkunst: Helleristninger i Noreg*. (150s). Oslo: Det norske samlaget.
- # **Sognnes, K.** (red): *Hundre års bergkunstforskning i Midt-Norge: Utvalgte artikler 1890-1990*. KRA 33. (110s) Trondheim.
- # **Whitley, D. S.** 2005. *Introduction to Rock Art Research*. Walnut Creek (149s)

TEORI OG METODE: (294s)

- Chippindale, C.** 2001. Theory and meaning of prehistoric European rock art: 'Informed methods', 'formal methods' and questions of uniformitarianism. I K. Helskog (red): *Theoretical Perspectives in Rock Art Research*, s. 68-98. (25s) Oslo: Novus.
- Deregowski, J. B.** 2005. Perception and ways of drawing: Why animals are easier to draw than people. I T. Heyd & J. Clegg (red): *Aesthetics and Rock Art*, s. 131-142. (8s) Aldershot: Ashgate.
- Dowson, T. A.** 2009. Re-animating hunter-gatherer rock-art research. *Cambridge Archaeological Journal* 19 (3), s. 378-387 (11s)
- Hodgson, D.** 2000. Art, perception and information processing: An evolutionary perspective. *Rock Art Research* 17, s. 3-34 (30s).
- Sauvet, G. & A. Włodarczyk.** 2008. Towards a formal grammar of the European Palaeolithic cave art. *Rock Art Research* 25, s. 165-172 (6s).
- Sognnes, K.** 2001. When rock art comes into being: on the recognition and acceptance of new discoveries (med kommentarer). *Rock Art Research* 18, s. 75-90 (15s).
- Taçon P. S.** 2001. Theory building and model making in Australian rock art research. I K. Helskog (red): *Theoretical Perspectives in Rock Art Research*, s. 110-123 (18s). Oslo: Novus.
- Waller, S. J.** (1993). Sound reflection as an explanation for the content and context of rock art. *Rock Art Research* 10, s. 91-101 (9s).
- Whitley, D. S.** 2001. Science and the sacred: Interpretive theory in U.S. rock art research. I K. Helskog (red): *Theoretical Perspectives in Rock Art Research*, s. 124-151 (22s). Oslo: Novus.

DOKUMENTASJON/ANALYSE/STIL/DATERING: (104 s)

- Bahn, Paul G.** 1993. The 'dead wood stage' of prehistoric art studies: Style is not enough. I M. Lorblanchet & P. G. Bahn (red): *Rock Art Studies: The Post-Stylistic Era or Where Do We Go from Here?* (6s) Oxford: Oxbow.
- Bednarik, R. G.** 1992. A new method to date Petroglyphs. *Archaeometry* 34, s. 279-291 (8s).
- Bednarik, R. G.** 2007. Antiquity and authorship of the Chauvet rock art. *Rock Art Research* 24, s. 21-34. (11 s).
- Clottes, J.** 1993. Post-stylistic? I M. Lorblanchet & P. G. Bahn (red): *Rock art studies: The Post-Stylistic Era or Where do We Go From Here?* s. 19-25 (5s). Oxford: Oxbow.
- Chandler, J. H., J. G. Fryer & H. T. Kniest.** 2005. Non-invasive three-dimensional recording of aboriginal rock art using cost-effective digital photo-grammetry. *Rock Art Research* 22, s. 119-130 (7 s).
- Fritz, Carole & Gilles Trosello.** 2007. The hidden meaning of forms: Methods of recording Palaeolithic parietal art. *Journal of Archaeological Method and Theory* 14, s. 48- 80 (18 s).
- Magar, V. & D. Davila.** 2004. Considerations on the dating of rock art from the Sierra de San Francisco, Baja California, Mexico. *Rock Art Research* 21, s. 129-136 (6 s).
- Sjöstrand, Y.** 2010. Raka eller böjda ben? Om variation bland älgarna på Nämforsens hållristningar. *Fornvännen* 105: 9-19 (11 s).
- Smits, L. G. A.** 1988. Recording and deciphering of rock paintings in Lesotho. *Bollettino del Centro Camuno di studi preistorici* 25, s. 93-98 (4 s).
- Sognnes, K.** 2003. On shoreline dating of rock art. *Acta Archaeologica* 74, s. 189-209 (15 s).
- Sognnes, K.** 2010. Glösaristningene i et norsk perspektiv. Kontakter mellom Jämtland og Trøndelag? *Fornvännen* 105, s. 81-95. (12 s).
- Trinks, I., M. Diaz-Andreau, R. Hobbs & K. E. Sharpe.** 2005. Digital rock art recording: Visualising Petroglyphs using 3D laser scanner data. *Rock Art Research* 22, s. 131-139 (5 s).

SJAMANISME: (439)

- Bahn, P. G.** Prehistoric Rock Art: Polemics and Progress, kapitlene 3 og 4, s. 67-136. (63 s)
- Günther, H.** 2009: Problem med Schamanistiska tolkningar av de nordfenno-skandiska hållbilderna. *Fornvännen* 104: 17-32 (16 s).
- Helskog, K.** 1999. The shore connection: Cognitive landscape and communication with rock carvings in northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review* 32, s. 73-94 (15 s.)
- Lewis-Williams, D.** 2002. *The Mind in the Cave.* (320 s) New York.
- Dronfield, J.** 1995. Subjective vision and the source of Irish Megalithic art. *Antiquity* 69, s. 539-549 (8 s).

Grønnesby, G. 1998. Skandinaviske helleristninger og rituell bruk av transe. *Arkeologiske skrifter fra Universitetet i Bergen* 9, s. 59-82 (17 s).

KJØNN OG KJØNNSROLLER: (66)

Bevan, L. 2000. Women's art, men's art: Gender specific image selection in the rock art of Valcamonica. *Signifying place and space: World Perspectives of Rock Art and Landscape*. BAR International Series 902, s. 103-110 (7s). Oxford: Archaeopress.

Engelstad, E. 2002. Desire and body maps: All the women are pregnant, all the men are virile, but... I K. Helskog (red): *Theoretical Perspectives in Rock Art*, s. 263-289. Oslo (21s).

Mandt, G. 1998. Vingen revisited: A gendered perspective on 'Hunters' rock art. KVHAA konferenser 40, s. 201-224 (17s) Stockholm.

Mandt, G. 2001. Women in disguise or male manipulation? Aspects of gender symbolism in rock art. I K. Helskog (red): *Theoretical Perspectives in Rock Art Research*, s. 290-311. Oslo (19s).

TEKST/SEMIOTIKK: (79 s)

Boissac, P. 1994. Art or script? A falsifiable semiotic hypothesis. *Semiotica* 100. s. 349-367 (18s)

Kechagia, H. 1995. The row and the circle: Semiotic perspective of visual thinking. *Rock Art Research* 12, s. 109-116. (5s).

Nordbladh, J. 1978. Images as messages in society: Prolegomena to the study of Scandinavian petroglyphs as semiotics. *Studies in Scandinavian Pre-history and Early History* 1, s. 63-78 (13s). København

Janik, L. 1999. Rock art as visual representation — or how to travel to Sweden without Christopher Tilley. I J. Goldhahn (red): *Rock Art as Social Representation*. BAR International Series 794: 129-140 (10s), Oxford: Archaeopress.

Tilley, C. 1999. *Metaphor and Material Culture*, kap. 5, s. 133-173. (33s) Oxford: Blackwell.

LANDSKAP: (121 s)

Arsenault, D. 2004. Rock art, landscape, sacred places: Attitudes in contemporary archaeological theory. I C. Chippindale & G. Nash (red): *The Figured Landscapes of Rock-Art: Looking at Pictures in Place*, s. 69-84. (12s). Cambridge, Cambridge University Press.

Clottes, J. 2003. Caves as landscapes. I. K. Sognnes (red): *Rock Art in Landscapes — Landscapes in Rock Art*, s. 11-30. (13s) Trondheim.

Hamilton, S, & R. Whitehouse. 2006. Phenomenology in practice: Towards a methodology for a 'subjective' approach. *European Journal of Archaeology* 9, s. 31-71 (38s).

Nash, G. 2002. The landscape brought within: A re-evaluation of the rock-painting site at Tumlehed, Torslanda, Göteborg, west Sweden. I G. Nash & C. Chippindale (red): *European*

Landscapes of Rock-Art, s. 178-194. (11s) London: Routledge.

Smith, B. W. & G. Blundell. 2004. Dangerous ground: A critique of landscape in rock-art studies. I C. Chippindale & G. Nash (red): *The Figured Landscapes of Rock-Art: Looking at Pictures in Place*, s. 239-262. (18s). Cambridge, Cambridge University Press.

Sognnes, K. 2002. Land of elks — sea of whales: Landscapes of the Stone Age rock-art in central Scandinavia. I G. Nash & C. Chippindale (red): *European Landscapes of Rock-Art*, s. 195-212. (10 s) London: Routledge.

Zvelebil, M. & P. Jordan. 1999. Hunter fisher gatherer ritual landscapes — questions of time, space and representations. I J. Goldhahn (red): *Rock Art as Social Representation*. BAR International Series 794: 100-127 (19s). Oxford: Archaeopress.

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: STEINALDER.

KJØPES:

Bjerck, H. B. 2008: Lokalitet 48 Nordre Steghaugen - Tidligmesolittiske boplasser med ildsteder og telttufter. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna, 217-256. Trondheim : Tapir Akademisk Forlag. 22 sider

Bjerck, H. B. 2008: Tidligmesolittisk tid (TM) og Fosnatradisjon 9500-8000 BC. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna, 552-570. Trondheim : Tapir Akademisk Forlag. 15 sider

Edmonds, M. 1995: *Stone Tools and Society: Working Stone in Neolithic and Bronze Age Britain*. Routledge. (208s.)

Eriksen, B. V. 2000: *Flintstudier-En håndbog i systematiske analyser af flintinventarer*. Aarhus universitetsforlag. (275s.)

Meling, T. 2008: Senneolittisk tid - Bronsealder 2300-500 BC. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna, 596-600. Trondheim : Tapir Akademisk Forlag.

Nærøy, A. J. 2000: *Stone age Living Spaces in Western Norway*. BAR International Series Nr. 857. (200s.)

Whittaker, J. C. 1994: *Flintknapping, Making & Understanding Stone Tools*. University of Texas Press. Kap. 2 (s. 11-21), Kap. 4 (s.65-78), Kap. 6 (s.86-126), Kap. 7 (s.127-176) & Kap. 8 (s.177-217). (152s.)

Åstveit, L. I. 2008: Lokalitet 30 Fredly - Boplass med mesolittiske tufter og dyrkningsaktivitet i neolitikum/bronsealder. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen

& S. Normann, *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*, 119-168. Trondheim : Tapir Akademisk Forlag. (24s.)

Åstveit, L. I. 2008: Mellommesolittisk tid (MM) 8000-6500 BC til og med Mellomneolittisk tid (MN) 3300-2300 BC. I Bjerck, H. B. (red.), L. I. Åstveit, T. Meling, J. Gundersen, G. Jørgensen & S. Normann, *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange Nyhamna*. Trondheim. Tapir Akademisk Forlag. S. 571-595. (24s.)

KOMPENDIUM:

Bergsvik, K. A. 2009: Caught in the middle: functional and ideological aspects of Mesolithic shores in Norway. I: McCarten, S., Schulting, R., Warren, G. & Woodman, P. (red.) *Mesolithic Horizons, Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005*. Oxbow Books. Vol. II s.602-609. (7s.)

Conneller, C., Milner, N., Schadla-Hall, T. & Taylor B. 2009: Star Carr in the New Millenium. I: Finlay, N., McCarten, S., Milner, N. & Wickham-Jones, C. (Red.) *From Bann Flakes to Bushmills, papers in honour of Professor Peter Woodman*. Prehistoric Society Research Paper 1. Oxbow Books. S. 78-88 (10s.)

Eigeland, L. 2009: Flint knappers or quartz knappers? The procurement of different types of quartz in south-east Mesolithic Norway. I: McCarten, S., Schulting, R., Warren, G. & Woodman, P. (red.) *Mesolithic Horizons, Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005*. Oxbow Books. Vol. II s. 833-837. (5s.)

Finlay, N. 2009: Futile Fragments?-some thoughts on microlith breakage patterns. I: Finlay, N., McCarten, S., Milner, N. & Wickham-Jones, C. (Red.) *From Bann Flakes to Bushmills, papers in honour of Professor Peter Woodman*. Prehistoric Society Research Paper 1. Oxbow Books. S. 22-30. (8s.)

Gjerland, B. 1988: Analyse av Bergartøkser og meislar sin praktiske funksjon. *AMS-skrifter* 12. S. 73-82. (9s.)

Hernek, R. 2003: A Mesolithic Winter-Site with a Sunken Dwelling from the Swedish West Coast. I: Larsson, L., Kindgren, H., Knutsson, K., Loeffler, D. & Åkerlund, A. (red.) *Mesolithic on the Move, papers presented at the sixth International Conference on the Mesolithic In Europe, Stockholm 2000*. Oxbow Books. s. 222-229 (7s.)

Hesjedal, A. 1992. Veideristninger i Nord-Norge, datering og tolkningsproblematikk. *Viking* 55, S. 27-53. (24s.)

Jordan, P., D. 2003: Investigating Post-Glacial Hunter Gatherer Landscape enculturation: ethnographic analogy and interpretative methodologies. I: Larsson, L., Kindgren, H., Knutsson, K., Loeffler, D. & Åkerlund, A. (red.) *Mesolithic on the Move, papers presented at the sixth*

- International Conference on the Mesolithic In Europe, Stockholm 2000. Oxbow Books. s. 128-138. (10s.)
- Kozłowski, S. K.** 2003: The Mesolithic: What do we know and what do we believe? I: Larsson, L., Kindgren, H., Knutsson, K., Loeffler, D. & Åkerlund, A. (red.) *Mesolithic on the Move, papers presented at the sixth International Conference on the Mesolithic In Europe, Stockholm 2000.* Oxbow Books. s. xvii-xxi. (5s.)
- Knutsson, K.** 1998: Convention and lithic analysis. I: (Holm, L. & Knutsson, K. (red.) *Proceedings from the Third Flint Alternatives Conference at Uppsala, Sweden, October 18-20 1996.* Occasional Papers in Archaeology 16. Uppsala. S. 71-93. (22s.)
- Kutchera, M. & Waraas, T. A.** 2000: Steinalderlokaliteten på 'Breiviksklubben', Bratt-Helgeland I Karmøy kommune. I: Løken, T. (red.): Åsgard natur- og kulturhistoriske undersøkelser langs en gassrør-trasè I Karmøy og Tysvær, Rogaland. *AmS-Rapport* 14. S. 61-96. (35s.)
- Lødøen, T. K.** 2003: Late Mesolithic Rock Art and Expressions of Ideology. I: Larsson, L., Kindgren, H., Knutsson, K., Loeffler, D. & Åkerlund, A. (red.) *Mesolithic on the Move, papers presented at the sixth International Conference on the Mesolithic In Europe, Stockholm 2000.* Oxbow Books. s. 511-520. (9s.)
- Olsen, T., B.** 2009: The phase of Transformation in western Norway. I: McCarten, S., Schulting, R., Warren, G. & Woodman, P. (red.) *Mesolithic Horizons, Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005.* Oxbow Books. Vol. II s.583-588. (5s.)
- Persson, P.** 1999: *Neolitikums början. Kust til kust böcker.* Göteborg Uppsala. Kap 2. s. 13-39. (26s.)
- Simpson, D. N.** 2009: Automating the extrapolation of sea-level displacement curves: implications for Mesolithic research in western Norway. I: McCarten, S., Schulting, R., Warren, G. & Woodman, P. (red.) *Mesolithic Horizons, Papers presented at the Seventh International Conference on the Mesolithic in Europe, Belfast 2005.* Oxbow Books. Vol. I s.176-183. (7s.)
- Sjögren, K. G. & Douglas Price, T.** 2006: Mobilitet under neolitikum, Undersökningar av strontiumisotoper I människoben från Västsverige. I: Glørstad, H., Skar, B. & Skre, D (Red.) *Historien I forhistorien, Festskrift til Einar Østmo på 60-års dagen.* Kulturhistorisk museum Skrifter 4. Universitet i Oslo. S. 95-104. (9s.)
- Søborg, H. C.** 1988. Knivskarpe grenser for skiferbruk i steinalderen. I: Indrelid, S., Kaland, S. & Solberg, B. (red.) *Festskrift til Anders Hagen.* Arkeologiske skrifter 4, Bergen. S. 225-140. (15 s.)
- Woodman, P. C.** 2000: Getting Back to Basics: Transitions to Farming in Ireland and Britain. I: Douglas Price, T. (Red.) *Europe's First Farmers.* Cambridge University Press. S. 219-258. (40s.)

E-TEKST:

- Hamilton, S. & Whitehouse, R.** 2006: Phenomenology in practice: Towards a methodology for a 'subjective' approach. *European journal of Archaeology* 9. Pgs. 31-71. (40s.)
- Helskog, K.** 1999: The shore connection: Cognitive landscape and communication with rock carvings in northernmost Europe. *Norwegian Archaeological Review* 32. S.73-84. (15s.)
- Sognnes, K.** 2007: On shoreline dating of rock art. *Acta Archaeologica* 74: Pgs. 189-209. (20s.)
- Svendsen, J. I. & Mangerud, J.** 1987: Late Weichselian and Holocene Sea-level History for a Cross-section of Western Norway. *Journal of Quaternary Science* 2. S. 113-132. (19s.)

Usikkert hvor denne skal inn (kjøp/e-tekst eller kompendium):

- Fischer, A, Vemming Hansen, P. & Rasmussen, P.** 1988: Macro and Micro wear Traces on Lithic Projectile Points. *Journal of Danish Archaeology*. 1988/3. s. 19-46. (27s.)

'Smarte Tilnærminger'-delen av kurset.

- Callanan, M.** 2007: *On the Edge- A Survey of Early Mesolithic Informal Tools from Central Norway*. Unpublished MA thesis in Nordic Archaeology. Department of Archaeology and Religious Studies. NTNU. Trondheim. 2007. Kap. 1-5. (60s.)
- Fossum, G.** 2009: *Å knuse stein? En studie av bipolar teknikk belyst ved arkeologisk materiale fra Ormen Lange Nyhamna*. Unpublished MA thesis in Nordic Archaeology. Department of Archaeology and Religious Studies. NTNU. Trondheim. 2007. (70s.)
- Svendsen, F.** 2007: *Lokaliteter og landskap i tidlig mesolittisk tid. En geografisk analyse fra Nordvest-Norge*. Unpublished MA thesis in Nordic Archaeology. Department of Archaeology and Religious Studies. NTNU. Trondheim. 2007. Kap 1-2, Kap. 6-10. (80s.)

ARK3230 ARKEOLOGISK SPESIALISERING: MARITIM ARKEOLOGI.

#: Er å få kjøpt som bok.

GENERELT:

- # **Bowens, Amanda (ed).** 2008. *Underwater Archaeology. The NAS Guide to Principles and Practice. Second edition.* 1- 212. C. 145 s.
- Crumlin-Pedersen, O./Flemming Rieck:** 1988. Både fra Danmarks oldtid. Roskilde. C. 110 s.
- # **Robinson, W.** (1998). *First Aid for Underwater Finds*. London: Archetype Publications, 128 s.
- Westerdahl, Christer.** Fish and Ships. Towards a Theory of Maritime Culture. In: *Deutsches Schifffahrtsarchiv* 30, 2007: 191-236. c. 23 s.

LANDSKAP, SJØSKAP, FYSISK MILJØ:

Bird, Eric, C.F. 2000. *Coastal Geomorphology*. Wiley, Chichester. Pps 1-46: 96-161. c. 18+ 44 s, c. 62 s.

Braudel, Fernand: 1986 (1949). *The Mediterranean*: Ch. II. The Heart of the Mediterranean: seas and coasts pps 103-167, Ch. IV. The Seasons pps 246-275, Ch. V. The Mediterranean as a human unit, communication & cities pps 246-267, The Med. As a human unit. Land Routes and Sea Routes 276-306 +last section: A meeting place 316-318. 30+29+2= 61 s.

Blue, Lucy. 1997. Cyprus and Cilicia: The Typology and Palaeogeography of second Millenium Harbours. In: Swiny, S & R. Hohlfelder & H. Wylde Swiny: *Res Maritimae. Cyprus and the Eastern Mediterranean from Prehistory to Late Antiquity*. Cyprus American Archaeological Research Institute, Monograph Series, Vol 1. Scholars Press, Atlanta, Georgia: 31- 41. C. 5 s.

Holmberg, Bente, 1991. Maritime place-names. In: Crumlin-Pedersen, Ole (ed): *Aspects of Maritime Scandinavia AD 200-1200*. Proceedings of the Nordic Seminar on Maritime Aspects of Archaeology, 13th-15th March, 1989. Roskilde 1991: 233-240. c. 6 s.

Morton, Jamie, 2001. *The Role of the Physical Environment in Ancient Greek Seafaring*. Brill, Leiden etc. Conclusions pps 229-254. c 20 s.

Stylegar, Frans-Arne & Grimm, Oliver, 2003. Place-names as evidence for ancient maritime culture in Norway. In: *Norsk sjøfartsmuseum. Årbok 2002*: pps 79-97 (-100). c. 13 s.

Wagner; Peter, 1986. Wood Species in Viking Age Shipbuilding. In: Crumlin-P/Vinner, M.: *Sailing into the Past*. Roskilde: 130-137. 5 s.

Vedru, Gurly, 2004. People on River Landscapes. *Estonian Journal of Archaeology*. Special issue on maritime landscapes 8/2, 2004: 181-197. 13 s.

Westerdahl, Christer, 1992. The Maritime Cultural Landscape. In: *IJNA 21:1*: pps 5-14. London. c. 8 s.

Westerdahl, Christer, 1995b. Traditional Transport Zones in Relation to Ship Types. In: Olsen, O./ Skamby Madsen, J./ Rieck, F. (eds): *Shipshape. Essays for Ole Crumlin-Pedersen*, Roskilde: pps 213-230. c.12 s.

Westerdahl, Christer, 2002. The cognitive landscape of naval warfare and defence- Typonymic and archaeological aspects.. In: Jørgensen, Anne Nørgård (et al, eds): 2002. Maritime Warfare in Northern Europe. Technology, organisation, logistics and administration 500 BC-1500 AD. *Publications from the National Museum. Studies in Archaeology and History Vol 6*, Copenhagen.: 169-190. c. 14 s.

MATERIELL KULTUR OG SOSIALE RELASJONER:

Flatman, Joe, 2003. Cultural biographies, cognitive landscapes and dirty old bits of boats: 'theory' in maritime archaeology. *The International Journal of Nautical Archaeology* 32.2 (2003): 143-157.

c. 10 s.

Jasinski, Marek E. 1994: "Tracing Crossroads of Shipbuilding Traditions in the European Arctic." I: *Crossroads in Ancient Shipbuilding*, Westerdahl, Christer (ed). Oxbow Monograph 40, Oxford, s 195-202. 7 s.

Lundberg, Anita. 2003: Time travels in Whale Boats. In: *Journal of Social Archaeology* 3. p. 312-333. c 20 s.

Malinowski, Bronislaw, 1922 (1978, 1983, paperback). *Argonauts of the Western Pacific*: 124 – 145. Routledge & Kegan Paul. The ceremonial building of a waga. c. 19 s.

IKONOGRAFIKK, SYMBOLIKK OG SEMIOTIKK:

Ballard, C./ Bradley, R./Nordenborg Myhre, L./ Wilson, M.: 2003. The ship as symbol in the prehistory of Scandinavia and Southeast Asia. In: *World Archaeology (Seascapes) Vol. 35 (3)*: 385-403. s. 13 s.

Grima, Reuben: 2001. An Iconography of Insularity: A Cosmological Interpretation of some Images and Spaces in the Late Neolithic Temples of Malta. *Papers from the Institute of Archaeology (PIA)*, Univ. of London, Vol. 12, 2001: 48-65. c. 11 s.

Kaul, Flemming: 2004. Social and religious perception of the ship in Bronze Age Northern Europe. In: Clark, P. (ed). *The Dover Bronze Age boat in context: society and water transport in prehistoric Europe*. Oxford: 122-137. c. 10 s.

Kobylnski, Zbigniew: 1988. Things as symbols: the boat in the early-medieval culture of northern Europe. In: *Archaeologia Polona XXVII*. Polska Akademia Nauk. Instytut Historii Kultury Materialnej: pps 185-200. Wroclaw etc.. c. 12 s.

McGhee, Robert: 1977. Ivory for the Sea Woman: the Symbolic Attributes of a Prehistoric Technology. In: *Canadian Journal of Archaeology No 1 1977*: pps 141- 149. c. 6 s.

Sognnes, Kalle: 1993: The Role of Rock Art in the Bronze Age and Early Iron Age in Trøndelag, Norway. In: *Acta Archaeologica* vol 63, 1992, pps 157-187. 30 s.

Sognnes, Kalle: 1994. Ritual Landscapes. Toward a Reinterpretation of Stone Age Rock Art in Trøndelag, Norway. In: *Norwegian Archaeological Review 27/1 1994*: 29-50. c. 15 s.

Westerdahl, Christer: 2005: Maritime Cosmology and Archaeology. In: *Deutsches Schifffahrtsarchiv* 28, 2005 (2007), p. 7-54. c. 40 s.

MAKT OG SAMFUNN:

Cederlund, Carl-Olof: 1994b. The Regal Ships and Divine Kingdom. In: *Current Swedish Archaeology Vol 2, 1994*: 47-85. c. 30 s.

Myhre, Björn: 1985. Boathouses as Indicators of Political Organization. In: *Norwegian Archaeological Review (N A R) vol 18*: 1-2: pps 36-60. Oslo. c. 20 s.

Westerdahl, Christer: 1995a. Society and Sail. In: Crumlin-Pedersen, O. (et al. eds): *The Ship as Symbol*: pps 41-50. c. 6 s.

TERRITORIALITET:

Crumlin Pedersen, Ole: 1986: "Ship Finds and Ship Blockages AD 800-1200." In: Kristiansen, Kristian (ed): *Archaeological Formation Processes. The representativity of remains from Danish prehistory* pps 215-228. 14 s.

TEKNOLOGI:

Christensen, Arne Emil, 1982. Viking Age Boatbuilding tools. In: McGrail, Séan (ed): *Woodworking techniques before AD 1500. Papers presented to a Symposium at Greenwich in September, 1980, together with edited discussion.* National Maritime Museum, Greenwich Arch. Ser. No 7, *BAR Intern. Ser.* 129, Oxford: 327-337. 7 s.

Christensen, Arne Emil, 1996. Treenails. In: *Maritime Archaeology Newsletter from Roskilde, Denmark 7/96 (Marinarkæologisk Nyhedsbrev 7/96)*: 20-21. 2 s.

Clark, Peter: 2004. The Dover boat ten years after its discovery. In Clark, P.(ed), 2004. *The Dover Bronze Age Boat in Context. Society and water transport in prehistoric Europe.* Oxford 2004: 1-13. 9 s.

Crumlin-Pedersen, Ole, 1972. Skin or Wood. A Study of the Origin of the Scandinavian Plank-boat. In: Hasslöf et al: *Ships, shipyards..*Copenhagen: 208-234. 21 s.

Crumlin-Pedersen, Ole, 1983. *From Viking Ships to Hanseatic Cogs. 3rd Paul Johnstone Memorial Lecture, Occasional Lecture No 4.* National Maritime Museum. 18 s.

Green, Jeremy, 2002. The archaeological contribute to the knowledge of the extra-European shipbuilding at the time of the Medieval and Modern Iberian-Atlantic tradition. In: Alves, F.(ed): *Proceedings International Symposium on Archaeology of Medieval and Modern Ships of Iberian – Atlantic Tradition.* Lisbon 1998: 63-102. 32 s.

Hasslöf, Olof, 1972. Main Principles in the Technology of Ship-Building. In Hasslöf, O, et al.: *Ships and Shipyards, Sailors and Fishermen. Introduction to Maritime Ethnology.* Copenhagen: 27-72. 40 s.

McGrail, Séan: 1998. *Ancient Boats in North-West Europe. The Archaeology of Water transport to AD 1500.* Longman. c. 200 s.

KOMMUNIKASJON, NAVIGASJON:

Frake, Charles O. 1985. Cognitive Maps of Time and Tide Among Medieval Seafarers. In: *Man, vol 20, 1985*: 254-265. 9 s.

Jasinski, Marek E. 2004. Kings Øystein`s harbour at Agdenes. In: *Encyclopaedia of Underwater*

Archaeology-The Vikings: Conquerors, Traders and Pirates. Periplus Publishing London Inc. 5 s.

Jondell, Erik: 1985: Medieval Waterfronts in Trondheim. In: *Conference on Waterfront Archaeology in North European Towns*, no. 2, Asbjørn E Herteig (ed). Bergen, pps 125-128. 3 s.

Kolsrud, Knut: 1984: Fishermen and Boats. In: Fenton A/ H. Palsson (eds): *The northern and Western isles in the Viking World*, Edinburgh, pps 116-128. 13 s.

Lane, Frederic: 1963. The Economic Meaning of the Invention of the Compass. *The American Historical Review LXVIII, No 3, April 1963*: 605-617. 12 s.

Law, John. 1986. On the methods of long-distance control: vessels, navigation and the Portuguese route to India. I: *Power, action and belief. A new sociology of knowledge. Sociological Review Monograph 32* – Law, J (ed). R&KP, London, Boston & Henley: 234-263. 23 s.

McGrail, Séan: 1983. The interpretation of archaeological evidence for maritime structures. In: *Sea Studies. Essays in Honour of Basil Greenhill. National Maritime Museum, London*: 33-46. c. 9 s.

Nedkvitne, A.: 1985: Ship Types and Ship Sizes in Norwegian Foreign Trade In: Herteig, A. (ed.) *Conference on Waterfront Archaeology in North European Towns*, no 2. Bergen, pps 98. 4 s.

KJØNN:

Ransley, Jesse: Boats are for boys: queering maritime archaeology. In: *World Archaeology* vol. 37 (4), p.621 – 629. Debates in world archaeology. C. 5 s.

FELTMETODER:

Brun, P. , M.E. Jasinski & F. Søreide: 2007. *Ormen Lange. Pipelines and Shipwrecks*. Chapters 10-17. pps 95-173, beginning with Maritime Fræna-a Ship's Graveyard: Universitetsforlaget, Oslo. 24 s.

Delaporta, K., M.E. Jasinski & F. Søreide: 2006. The Greek-Norwegian Deep-Water Survey. I.: *The International Journal of Nautical Archaeology 35.1*: 79-87. 6 s.

Jasinski, M.E. & Fredrik Søreide: 2003. The Norse settlements in Greenland from a Maritime Perspective. I: Lewis-Simpson, S. *Vinland revisited: the Norse World at the Turn of the First Millennium*: 123-132. Historic Sites Ass. of Newfoundland & Labrador. St Johns. 6 s.

I alt ca. 1550 s.

ANBEFALT TILLEGGLITTERATUR:

Adams, Jonathan. 2003. *Ships, Innovation and Social Change. Aspects of Carvel Shipbuilding in Northern Europe 1450-1850*. Stockholm Studies in Archaeology 24. Marine Archaeological Reports 3. Stockholm. I: Maritime Archaeology . Orientation pps 2-16. 2. Watercraft as archaeological source material pps 17-33. Shipbuilding. 3. Theory and Practice pps. 34-46. 7. Synthesis. Carvel building in retrospect. 8. Maritime material culture: 196-208. 40 s.

Bass, George F.: 2005. *Beneath the Seven Seas*. Thames & Hudson. C. 250 s.

- Casson, Lionel:** 1973 (1971). *Ships and Seamanship in the Ancient World*. Princeton U P. Princeton, N J. 441 s.
- Christensen, A.E.:** 1966. *Frå vikingskip til motorsnekke*. Oslo. C. 75 s.
- Crumlin-Pedersen, Ole /Thye, Birgitta Munch (ed):** 1995. *The Ship as Symbol in Prehistoric and Medieval Scandinavia*. Papers from an International Research Seminar at the Danish National Museum, Copenhagen, 5th – 7th of May 1994. Publication from the National Museum Studies in Archaeology & History, Vol 1. Copenhagen. C. 175 s.
- Cunliffe, Barry,** 2001. *Facing the Ocean*. Oxford University Press. s: 109-310. C. 120 s.
- Ellmers, Detlev,** 1984 (1972). *Frühmittelalterliche Handelsschiffahrt in Mittel- und Nordeuropa*. Offa- Bücher 28. Neumünster. In German, but illustrations in the text and the catalogue of finds are unique in any literature. 270 s.
- Johnstone, Paul,** 1988. *The Sea-craft of Prehistory*: London and New York. s. 175 s.
- McGrail, Séan,** 2001. *Boats of the World from the Stone Age to Medieval Times*. Oxford. 300 s.
- Muckelroy, Keith,** 1978. *Maritime Archaeology*. Cambridge University Press. 253 s.
- Rainbird, Paul:** 2007. *The Archaeology of Islands*. Topics in Contemporary Arch. Cambridge U P: tot. 200 pps. C. 150 s.
- Taylor, E.G.R.:** 1958 (1955). *The Haven-Finding Art. A History of Navigation from Odyssevs to Captain Cook*. Hollis & Carter, London. 295 s.
- Varenius, Björn,** 1992. Det nordiska skeppet. Teknologi och samhällsstrategi i vikingatid och medeltid. *Stockholm studies in archaeology 10*. Stockholm. 219. Summary: 134-146. 10 s.
- Westerdahl, Christer:** 1989. *Norrlandsleden I. Källor till det maritima kulturlandskapet*. Härnösand. c. 250 pps.

a) skipsbygging - terminologi:

- Röding, J.H.** *Allgemeines Wörterbuch der Marine I-IV. 1793 etc.* (Facsimile, Amsterdam 1969. Monumenta Nautica Historica Selecta, Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis). Including important illustrations.
- Fenwick, Valerie** (ed.). 1978. *The Graveney Boat*. National Maritime Museum Greenwich, Archaeological Series No. 3/ BAR British Series 53. Greenwich/ Oxford 1978: with glossary: 331-339.

ARK3320 FELTARKEOLOGISK METODE III 15 SP

- Bruen Olsen, Asle**, 1974: Utgraving av gravhaug på Hynne, Levanger, Nord-Trøndelag. *Rapport. Arkeologisk Serie 1974:2*. Vitenskapsmuseet. 10 sider.
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>
- Bjerck, Hein (red.) Åstveit, Leif Inge, Meling, Trond, Gundersen, Jostein, Jørgensen, Guro, Norman, Ståle**, 2008: Ormen Lange Nyhamna. *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser*. Tapir Akademiske forlag. Kap. 1 og 2. Side 1-70. 70 sider.
- Christophersen, A. og Jondell, E.**, 1988: "Feltundersøkelsene 1973-85" p.9-37..I Fortiden i Trondheim bygrunn:Folkebibliotekstomten. *Meddelelser nr.13 Del 1. Utgraving, kronologi og bebyggelsesutvikling*. Riksantikvaren, Utgravingskontoret for Trondheim. 18 sider.
- Diinhof, Søren**, 2005: Kogegruber – glimt af en rituel praksis gennem 1500 år. *De gåtefulle kokegroper*. Varia 58. s. 135 – 144. Oslo 2005.
- Ethelberg, Per**, 1986: HJEMSTED – en gravplads fra 4. og 5. årh e.Kr. *Skrifter fra museumsrådet for Sønderjyllands amt, 2. Haderslev 1986*. p. 7 – 23. 7sider.
- Farbregd, Oddmund**, 1974: To nordtrønderske båtgraver. Lø, Steinkjer. Utgraving 1969. Haug, Verdal. Utgraving 1970. I:*Rapport. Arkeologisk serie 1974:1, Vitenskapsmuseet*. Universitetet i Trondheim. 16 sider. <http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>
- Farbregd, Oddmund**, 1977: Utgraving av romartids gravhaug på Kvello, Verdal, Nord-Trøndelag 1969 - 70. I: *Rapport. Arkeologisk serie 1977:1, Vitenskapsmuseet*. Universitetet i Trondheim. 17 sider. <http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>
- Farbregd, Oddmund**, 1980: Perspektiv på Namdalens jernalder. Undersøkingar på Veiem, Sem, Væren og Bertnem. I: *Viking Bind XLIII 1979*. Norsk arkeologisk selskap, Oslo 1980. Side 20 - 80. 43 sider. <http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>
- Fjellheim, Sverre** 1999: Samer i Rørostraktene, p. 13- 31, 145-177, 291-297. Snåsa 1999. 20 sider.
- Gustafson, Lil**, 2005: Om kokegroper i Norge. *De gåtefulle kokegroper*. Varia 58. S. 103 - 134. Oslo 2005.
- Gustafson, Lil**, 2005: Om kokegrop – kokesteinsgrop – kogegrube – jordovn – hærdegrop – torkugn – skärvsteinsgrop. *De gåtefulle kokegroper*. Varia 58. S. 7 – 8. Oslo 2005.
- Hodder, Ian**, 1999: The arcaeological process. An introduction. Blackwell publishers. Kap. 5. side 80 – 104. 24 sider.
- Høgestol, M. et alii, (red.)** 2005: Konstruksjonsspor og byggeskik – metodikk, tolkning og forvaltning. *Ams-Varia 43*. p. 9-168. 160 sider.
- Lind, Birgit**, 1991: Slusegårdsgravpladsen III, Gravformer og gravskikke. Bådgravene. p. 17 – 50. *Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XIV, 3 1991*. 21 sider.
- Lucas, Gavin**, 2001: *Critical approaches to fieldwork. Contemporary and historical archaeological*

practice. Routledge. 214 sider.

Løken, Trond 1977: "Nye funn fra et gammelt gravfelt. Kan gård og gravplass gå tilbake til eldre bronsealder?" p.133-165. I *Viking XLI-1977*. 20 sider.

Løken, Trond 2003: Oppkomsten av den germanske hallen - Hall og sal i eldre jernalder i Rogaland. (p. 49 - 83). *Viking 2001*. (20 sider)

Martens, Jes, 2005: Kokegruber i syd og nord – samme sag? *De gåtefulle kokegroper*. Varia 58. S. 37- 56. Oslo 2005.

Mikkelsen, Martin 1996: "De 3-skibede bronzealderhuse i Viborg amt." p. 34-59.

"Bronzealderbosættelserne på Ås-højderyggen i Thy." p. 110-123. *Bronzealderens bopladser i Midt- og Nordvestjylland*. Udgivet af De Arkæologiske Museer i Viborg amt. 25 sider.

Nordeide, S.W. 1988: "Relativ kronologi og faseinndeling" p.38-61. I *Fortiden i Trondheim bygrunn:Folkebibliotekstomten. Meddelelser nr.13 Dell. Utgraving, kronologi og bebyggelsesutvikling*. Riksantikvaren, Utgravingskontoret for

Pettersen, Kristian 1983: Øvre Glomma: arkeologiske undersøgelser 1982 i Forbindelse med konsesjonssøknad. p. 5- 16, 35 – 39, 63 – 77. Verneplan for vassdrag Rapport. Det Kgl. Norske videnskabernes selskab, Museet. *Arkeologisk serie*; 1983:1, Trondheim 1983. 15 sider. Artikkelen er lagt ut på internett: <http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

RIKSANTIKVAREN, 2007: VEILEDER – FORVALTNINGEN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER. Ca . 25 sider. Finnes på www.ra.no

Rønne, Preben 1997: En landingsplads ved Horsekær. *Storebælt i 10.000 år. Mennesket, havet og skoven p. 290 - 294*. København 1997. 3 sider.

Stenvik, Lars 1982: Arkeologiske kulturminner i Gaulavassdraget, Sør-Trøndelag. Verneplan for vassdrag Rapport / Det Kgl. Norskevidenskabers selskab, Museet. *Arkeologisk serie*; 1982:3 Trykt: Trondheim, 1982. 15 sider. Artikkelen er lagt ut på internett:

<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Stenvik, L.F. (2001): Skei - et maktsenter fram fra skyggen. Vitark 2. *Acta Archaeologica Nidarosiensia* 2. Trondheim 2001.

Totalt ca 970 sider

KONSERVERING:

Sease, C. (2000). Conservation of archaeological materials. I L. Ellis (red.) *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia*. London: Garland Publishing, 120-124, 5 sider.

Sease, C. (1995). First aid treatment for excavated finds. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 29-44, 16 sider.

Sease, C. (1987). *A Conservation Manual for the Field Archaeologist*. Los Angeles: University of California, 23-49, 27 sider.

Stubbs, J.H. (1995). Protection and presentation of excavated structures. I N.S. Price(red.)

Conservation on Archaeological Excavations. Rome: ICCROM, sider 73-89, 17 sider.

Totalt 91 sider

ANBEFALT TILLEGGLITTERATUR:

Børshem, R.L. E-C. Soltvedt et alii, 2002: GAUSEL - utgravningene 1997 - 2000. AmS-Varia 39. Stavanger 2002.

Feltperm. Oppslagsverk for rutiner og fremgangsmåter ved arkeologiske utgravninger.

Seksjon for arkeologi og kulturhistorie. Vitenskapsmuseet. NTNU. u.år. Utleveres i kopi.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2000. *Verdier i Gaula, Midtra Gauldal kommune i Sør-Trøndelag.*

Utgitt av direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-22, Trondheim.

Holck, Per 1970: Skjelettgraving. En innføring i antropologi for arkeologer. Universitetsforlaget.

RIKSANTIKVAREN (utgitt av):

Forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven:

<http://www.lovdata.no/for/sf/md/md-19790209-8785.html>

Forskrift om forbud mot utførsel av kulturminner:

<http://www.lovdata.no/for/sf/kk/kk-20011214-1420.html>